

Torsdagen den 15 september

Kl. 12.00–16.10

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 25 augusti justerades.

§ 2 Anmälan om förändring i regeringens sammansättning

Från statsminister Stefan Löfven (S) hade följande skrivelse kommit in:

Till riksdagens talman

Förändringar i regeringens sammansättning

Jag har i dag fattat följande beslut om regeringens sammansättning.

Anna Ekström har förordnats som statsråd.

Stockholm den 13 september 2016

Stefan Löfven

Skrivelsen lades till handlingarna.

§ 3 Avsägelse

Tredje vice talmannen meddelade att *Aron Modig* (KD) av sagt sig uppdraget som suppleant i civilutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 4 Anmälan om ersättare

Tredje vice talmannen anmälde att *Stefan Svanström* (KD) skulle tjänstgöra som ersättare för *Caroline Szyber* (KD) under tiden för hennes ledighet den 11 oktober 2016–30 april 2017.

§ 5 Anmälan om kompletteringsval

Tredje vice talmannen meddelade att Kristdemokraternas riksdagsgrupp anmält Tuve Skånberg som suppleant i civilutskottet samt Stefan Svanström som suppleant i konstitutionsutskottet och i justitieutskottet.

Tredje vice talmannen förklarade vald till

suppleant i civilutskottet
Tuve Skånberg (KD)

Tredje vice talmannen förklarade vald *under tiden den 11 oktober 2016–30 april 2017* till

suppleant i konstitutionsutskottet
Stefan Svanström (KD)

suppleant i justitieutskottet
Stefan Svanström (KD)

§ 6 Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Följande skrivelse hade kommit in:

Interpellation 2015/16:771

Till riksdagen

Interpellation 2015/16:771 Sjunkande brottsupplärning
av Beatrice Ask (M)

Interpellationen kommer inte hinna besvaras inom tidsfristen.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Interpellationen kommer att besvaras den 16 september 2016.

Stockholm den 9 september 2016

Justitiedepartementet

Anders Ygeman

§ 7 Anmälan om faktapromemorior

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2015/16:FPM129 Reviderat mottagandedirektiv *KOM(2016) 465* till socialförsäkringsutskottet

2015/16:FPM130 Skyddsgrundsförordningen *KOM(2016) 466* till socialförsäkringsutskottet

2015/16:FPM131 Asylprocedurförordningen *KOM(2016) 467* till socialförsäkringsutskottet

Följande dokument hänvisades till utskott:

EU-dokument

KOM(2016) 467 till socialförsäkringsutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 4 november*.

KOM(2016) 491 till trafikutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 3 november*.

KOM(2016) 557 till finansutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 3 november*.

**§ 9 Svar på interpellation 2015/16:790 om ökad miljöhänsyn i skogs-
vårdslagstiftningen**

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Jens Holm har frågat mig när jag bedömer att en ny utredare kommer att tillsättas och när utredningsuppdraget senast ska redovisas. Jens Holm har också frågat mig om det är min bedömning att arealbaserade mål för skydd av skog är betydelsefullt för att nå miljökvalitetsmålet Levande skogar samt om jag avser att vidta ytterligare åtgärder för skydd av skog och annan värdefull mark.

Jag vill inleda med att säga att en grundläggande del av skogspolitiken är de jämställda miljö- och produktionsmålen, skogsbrukets sektorsansvar samt skogsägarnas frihet under ansvar.

När det gäller ny utredare bereder Regeringskansliet frågan skyndsamt, och vår ambition är att hålla utsatta tider för utredningens färdigställande.

Regeringen anser att fler naturskogar ska skyddas och att miljöhänsynen i den brukade skogen ska öka. Den förra regeringen har beslutat om ett etappmål om skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden 2014. Etappmålet innebär bland annat att det formella skyddet av skogsmark ska öka med ca 150 000 hektar skogsmark och att skogsbrukets frivilliga avsättningar bör öka med ca 200 000 hektar samt att de ekologiska sambanden i landskapet ska säkras genom en grön infrastruktur. Målet bidrar till att Sverige når de nationella och internationella målen för biologisk mångfald till år 2020. Regeringen har gjort den största satsningen någonsin på skydd och skötsel av värdefull natur med ca 3,5 miljarder kronor under mandatperioden. Regeringen har uppdragit åt Skogsstyrelsen att följa upp de frivilliga avsättningarna. Skogsägarnas frivilliga avsättningar är viktiga.

Regeringen anser att ytterligare satsningar och åtgärder behövs för att miljömålet Levande skogar ska nås. Regeringen har därför gett Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen i uppdrag att utvärdera och revidera den nationella strategin för formellt skydd av skog i syfte att uppnå ett kostnadseffektivt skydd. Resultatet från utvärderingen ska kunna användas i regeringens arbete med att utveckla nya etappmål för skydd av skog i syfte att uppnå ett kostnadseffektivt skydd.

Flera arbeten pågår när det gäller att stärka miljöhänsynen i skogsbruket, bland annat arbetet med att implementera målbilderna för god miljöhänsyn i det praktiska skogsbruket.

Samtidigt som skydd och miljöhänsyn ska öka behöver produktionen av skoglig råvara också öka i omställningen till ett biobaserat samhälle och för att fasa ut fossil energi. Min förhoppning är att de breda dialoger som präglat det nationella skogsprogrammet, tillsammans med en översyn av skogsvårdslagen, ska ge goda förutsättningar för fortsatta åtgärder för naturvård liksom för en utveckling av en växande bioekonomi med skogen som bas. Det finns ett behov av fortsatta åtgärder som möter framtidens alla utmaningar. Regeringen avser att återkomma till riksdagen under 2017 avseende det nationella skogsprogrammet.

Anf. 2 JENS HOLM (V):

Fru talman! Jag vill tacka landsbygdsministern för svaret på min interpellation.

För ett par veckor sedan såg jag på landsbygdsministerns Facebook att Sven-Erik Bucht skrivit att "skogen är fantastisk". Det kan jag verkligen instämma i, och jag tror att jag talar för den absoluta merparten av hela Sveriges befolkning. Säg den i Sverige som inte njuter av att gå ut med hunden i skogen, plocka svamp, blåbär eller lingon, gå ut och jogga eller bara gå ut i skogen för att vara för sig själv en stund. Men då, Sven-Erik Bucht, är det viktigt att vi också pratar om den stora mångfald av olika arter som finns i skogen – olika träd, mossor, djur etcetera – och inte bara om virkesåkrar och plantager som enbart ska producera någonting för massaindustrin.

Jag blev glad när du, Sven-Erik Bucht, tillsatte utredningen om översyn av skogsvårdslagstiftningen under förespeglingen att miljöhänsynen i skogspolitiken i Sverige ska öka. Utredaren Charlotta Riberdahl jobbade sedan i mars. Men i somras, i och med Almedalsveckan på Gotland, valde landsbygdsministern att sparka utredaren. Det är väldigt förvånande, måste jag säga. Sedan dess, i juli i somras, har vi ingen utredare för hur miljöhänsynen i skogspolitiken ska kunna öka i Sverige. Det tycker jag är väldigt olyckligt. Jag tycker också att det var ett väldigt märkligt grepp från landsbygdsministern att entlediga Charlotta Riberdahl. Hon hade varit med på ett seminarium i Almedalen och diskuterat det privata ägandet av skogen i Sverige. Här blev det uppenbarligen stora protester från skogsindustrin. Men vi måste ha en minister som står emot, som står upp för den utredare han själv utsett bara några månader tidigare, och inte faller till föga för sådana påtryckningar. Mycket märkligt!

En ny utredare ska utses. Vi är många som väntar på den nya utredaren, för den här viktiga utredningen tappar styrfart, tempo och framför allt tid. Allting ska vara klart i mars nästa år. Jag vill fråga Sven-Erik Bucht: Kan du här och nu berätta för oss när vi får se en ny utredare till utredningen om skogsvårdslagstiftningen i Sverige?

Landsbygdsministern tar upp ett antal målsättningar om ökat skydd av skog i Sverige. Det är väldigt viktigt att skydda mer skog. Sven-Erik Bucht pratar om att vi ska få 150 000 hektar mer av formellt skyddad skog och dessutom 200 000 hektar så kallade frivilliga avsättningar, som skogsindustrin själv ska avsätta. Jag vill fråga Sven-Erik Bucht: Kommer de här 150 000 plus 200 000 hektaren att räcka för att uppnå våra målsättningar

på skogsområdet och området för biologisk mångfald, till exempel i och med Nagoyaåtagandet och våra nationella åtaganden? Hur ska det gå till med skyddet i form av 200 000 hektar frivilliga avsättningar? Hur kommer du att säkerställa att de frivilliga avsättningarna, som skogsindustrin själv gör, kommer att vara avsättningar med stor biologisk mångfald inom ekologiskt representativa områden?

Anf. 3 STINA BERGSTRÖM (MP):

Fru talman! I tisdags satt vi här i kammaren och hörde statsminister Stefan Löfven läsa upp regeringsförklaringen. I år liksom alla tidigare år med den rödgröna regeringen var statsministern tydlig. Han sa bland annat att fler naturskogar ska bevaras och att ambitionerna för biologisk mångfald ska höjas.

Jag tror att det känns skönt för många att få höra det från statsministern efter sommarens lite märkliga turer i skogsfrågan. Det är också skönt att höra att landsbygdsministern nu instämmer i detta och också att Skogsutredningen ska löpa på enligt tidsplan. Precis som Jens Holm ser jag fram emot att ministern inom kort presenterar en ny skogsutredare.

Hur vi skyddar och brukar våra skogar är en nyckelfråga för både växter, djur och människor. Att ha tillgång till en levande skog att ströva i stavar för många av oss livskvalitet och hälsa. Det handlar också om ekosystemens hälsa, de som är så viktiga för vår planets och vår överlevnad.

Att skydda de få naturskogar vi ännu har kvar i landet är nödvändigt. Men det är också, som ministern säger i sitt svar på Jens Holms interpellation, viktigt att stärka miljöhänsynen i skogsbruket. I Sverige har trakt-hyggesbruket dominerat sedan mitten av förra seklet. Regeringens ambition är nu att de hyggesfria skogsbruksmetoderna ska öka.

I våras aviserade Sveaskog, det statliga skogsbolaget, att man tänkte kalhyggesavverka skogen som gränsar till Tivedens nationalpark. Det var något som fick kommunen, företagare och boende att protestera högt. Sveaskog har nu backat och meddelat att man i stället tänker använda sig av skonsammare avverkningsmetoder. Det är bra, men vi behöver ett skifte så att det blir en norm att bedriva ett naturnära, hyggesfritt skogsbruk i stället för ett undantag i våra svenska skogar. I det är det bara några få procent som brukas med de metoderna.

I Tyskland ligger man steget före oss i utvecklingen. Man har på många håll övergivit granplantagen och har en lagstiftning som förbjuder stora kalhyggen samt en FSC-certifiering som helt förbjuder trakthyggesbruket. Skogarna runt Lübeck sköts sedan 25 år med ekosystembaserat skogsbruk. De har utvecklat en metod så att de både kan hugga träd och ha skogen kvar.

Jag var där i våras och studerade det. Skogarna gallrades varsamt, och man högg träden när de nått måldiametern. Man är väldigt noga med att lämna träd som är extra viktiga för djur- och växtliv i skogen. Det har gjort att man nu kan skryta med att ha 180 häckande par av mellanspetten. Det är en hackspett som är så gott som utrotad i Sverige.

Besöket i Lübeck gav många tankar kring hur vi i Sverige ska kunna ställa om till ett annat skogsbruk och få till mer blandning av trädslag i våra skogar. Det handlar om att låta de träd som trivs på platsen växa och att slippa kostsamma åtgärder som markberedning, plantering och röjning.

Det gäller kort sagt att kombinera levande naturliga skogar med skogsbruk.

Jag vill fråga ministern: Hur tänker landsbygdsministern agera för att infria regeringens löfte om att fler skogar ska brukas med hyggesfria metoder?

Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Låt mig först få slå fast att uppdraget om skogsvårdslagen, och det är en jurist som kommer att ha hand om det, handlar om en rättslig översyn av skogsvårdslagen. Det handlar inte om att provocera eller ifrågasätta äganderätten.

Det handlar för det första om vem eller vilka som bör ha ansvaret för att fullgöra skyldigheter enligt skogsvårdslagen. För det andra gäller det att identifiera behovet av att tydliggöra bestämmelser om övertagande av beslut i skogsvårdslagen med anledning av FN-konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocessen och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor kopplat till Åhuskonventionen. För det tredje är uppdraget att ta ställning till om det bör införas en bestämmelse i skogsvårdslagen som straffbelägger oriktigt lämnande av uppgifter.

Vi jobbar skyndsamt för att tillsätta en ny utredare. Jag kan inte här i kammaren säga vilken dag vi klarar av det, men det jobbet är igång för fullt.

Sedan till frågan om skogens mångfald. Skogen har en enorm mångfald och har betytt oerhört mycket för landet under en mycket lång tid inte minst som en jobbskapare på svensk landsbygd men också som en välfärdsbyggare. Välfärdssverige har varit väldigt beroende av att vi har haft ett skogsbruk i landet. Men den har också enormt stora sociala värden, och den skapar också biologisk mångfald.

Denna regering satsar historiskt stora belopp på att bevara mångfalden. Det satsas 3,5 miljarder på skydd och skötsel av värdefull naturskog. Det är den största satsningen någonsin. Vi har 40 miljoner till forskningen om hållbart skogsbruk, som just nu bedrivs. Vi genomför Komet, kompletterande arbetsmetoder för skydd av värdefull skog, i hela landet.

Myndigheterna reviderar den nationella strategin för formellt skydd av skog. Vi tar fram statistik över de frivilliga avsättningarna. Skogsstyrelsen arbetar tillsammans med intressenter och skogssektorn med målbilder för en god miljöhänsyn. Vi gör satsningar på hyggesfritt skogsbruk. Vi lämnar stöd för att stärka skogens miljövärden inom landsbygdsprogrammet och genom nationella stöd. Skogsstyrelsen tar fram en ny uppföljningsmodell för naturhänsyn i skogsbruket.

Skogsstyrelsen arbetar med att kvalitetssäkra information om natur- och kulturmiljövärden i databaser. Laserskanning av hela Sveriges skogsinnehav digitaliseras på Mina sidor. Myndigheterna genomför en kartläggning och övervakning av genetisk mångfald av vilda och domesticerade växter och djur. Länsstyrelsen arbetar med skydd av tätortsnära natur. Myndigheterna arbetar med att skapa en grön infrastruktur.

Vi har tillsatt en utredning av skogsvårdslagstiftningen där jag förväntar mig att utredningen ska leda till förbättrad miljöhänsyn i skogen. Vi har tillsatt en utredning av effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation. Jag hävdar att den här regeringen gentemot den tidi-

gare tar ett jättestort ansvar. Kommer det att räcka till? Miljövårdsberedningen har uppfattningen att om man vidtar dessa skyddsåtgärder uppnår man de internationella målsättningar som finns. Jag är övertygad om att vi också måste utveckla det och gå vidare.

Anf. 5 JENS HOLM (V):

Fru talman! Sven-Erik Bucht inledde med att gå igenom uppdraget till utredaren och vad utredningen om skogsvårdslagen ska leda till. Sven-Erik Bucht sa sedan att han förväntade sig att utredningen ska mynna ut i en förbättrad miljöhänsyn i skogsbruket. Det är väldigt viktigt att ministern sa det. Jag hoppas också det. Det är bra att vi åtminstone är överens om det.

Vi är också överens om det som Stefan Löfven sa häromdagen i regeringsförklaringen och det som han sa i tidigare regeringsförklaringar, nämligen att vi ska skydda mer mark i Sverige och att vi ska ta ett större miljöansvar för skogen. Vi är också överens om att de historiskt rätt stora satsningarna som finns i budgeten är extremt viktiga.

Det går dock inte att å ena sidan göra detta, Sven-Erik Bucht, och å andra sidan tro att man kan ge efter för skogsindustrins påtryckningar och göra precis som de säger, nämligen sparka utredaren för denna helt centrala utredning. Jag tycker inte att vi ännu så länge har fått någon tydlig motivering från ministern när det gäller vad utredaren egentligen gjorde för fel mer än att medverka på ett antal publika seminarier i Almedalen. Det är väl precis så en utredare ska arbeta.

Det håller inte att vara ute i medierna, Sven-Erik Bucht, och tala om att det är mindre bra med så kallade arealmål för skogen och att vi i stället ska förlita oss till ny teknik. Det var vad du sa den 31 augusti nu i somras till TT. Sven-Erik Bucht får gärna berätta här i kammaren hur man med ny teknik ska kunna skydda mer skog. Vi talar om arealmål, alltså antal tusen hektar ytterligare som måste skyddas för att vi helt enkelt ska kunna uppnå våra målsättningar, både nationella och internationella. Anser inte ministern att det är just så vi skyddar mer skog i Sverige på ett trovärdigt sätt?

Ministern har tagit upp förslaget från Miljömålsutredningen om att skydda ytterligare 150 000 respektive 200 000 hektar skog. Vi ska komma ihåg att det i Sverige finns drygt 23 miljoner hektar produktiv skogsmark. Det är alltså inte särskilt stora arealer vi talar om i sammanhanget. Jag vill påminna om att det var därför vi i Vänsterpartiet reserverade oss mot just detta förslag. Vi tyckte helt enkelt att det var för lite.

Låt mig återgå till den fråga som jag ställde tidigare, Sven-Erik Bucht. Det gäller de så kallade frivilliga avsättningarna, alltså inte dem där staten går in och garanterar att det blir ett naturreservat eller liknande. Det handlar om dessa 200 000 hektar frivilliga avsättningar. Hur ska du, Sven-Erik Bucht, se till att de över huvud taget blir av? Och hur ska du se till att dessa avsättningar också blir områden med en stor biologisk mångfald och områden som är representativa i ett miljömässigt perspektiv?

Jag tycker att det var intressant att ministern tog upp att regeringen nu samlar in statistik över frivilliga avsättningar. Det kan vara viktigt, för vi har ganska dålig överblick över detta. Ministern sa också att Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen ska utvärdera det formella skyddet av skogen. Men hur är det med de frivilliga avsättningarna? Vem utvärderar dem?

Prot. 2016/17:3
15 september

Svar på
interpellationer

Vem kontrollerar att det verkligen är ett riktigt bra skydd av skog som vi får?

Anf. 6 STINA BERGSTRÖM (MP):

Fru talman! Jag vill börja med att tacka för svaret. Man kan bli imponerad när man hör om allt som är på gång i regeringen både när det gäller skydd av skog och ökad miljöhänsyn i skogsbruket.

När det gäller skydd av skog var flera partier kritiska till det beslut som fattades av den förra regeringen om hur mycket skog som behöver avsättas för att vi ska uppnå våra mål. Även Miljöpartiet såg att det inte skulle räcka, och om jag inte minns helt fel hade också Socialdemokraterna en diskussion om huruvida detta var tillräckligt. Jag ser därför fram emot att denna regering kommer att plussa på detta när översynen av etappmålen görs så att vi uppnår våra mål.

Det är viktigt att vi får till den gröna infrastrukturen – att vi får korridorer i landet där växter och djur kan vandra fritt och se till att föröka sig. Jag skulle vilja fråga ministern om han har några tankar om hur vi kan säkerställa att vi får till denna gröna infrastruktur.

Anf. 7 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Som jag sa i mitt förra inlägg är skogen viktig på många olika sätt. Det finns en mångfald. Tänk bara på de 200 000 människor som har sysselsättning ur skogen! Det är 200 000 jobb, och det är 127 miljarder i export.

När jag åker till flygfältet i Luleå från Karungi – det är 15 mil – ser jag ofta timmerbilarna svyscha förbi. Då brukar jag tänka: Där for barnomsorg, där for sjukvård och där for äldreomsorg. Skogen har en enorm betydelse för Välfärdssverige, och jag vill påstå att vi har förvaltat våra skogar på ett mycket bra sätt under lång tid. Sverige var det första land i världen som antog en skogsvårdslag, redan 1903. Man sågar ned ett träd och planterar minst två nya – ibland tre och ibland fyra.

Vi har enligt Skogsstatistisk årsbok i dag ett skydd av 25 procent av total yta och 16 procent produktionsskog. Det är fantastiskt att vi trots att vi har ett sådant skydd kan ha en så stor sysselsättning inom skogsbruket och en så stor export. Jag vill hävda att Sverige tar ett mycket stort ansvar för att skydda skogsmark.

Det behövs åtgärder också för att öka produktionen. Sverige har möjlighet att bli det första land på jordklotet som är fossilfritt, och om vi ska bli ett fossilfritt land är skogsråvaran en förutsättning. Vi har skogsråvara som många andra länder saknar. Vi har det i mycket stor omfattning; 70 procent av Sveriges yta är täckt av skog. Det gäller att få fram de nya produkterna och komma ifrån det fossila bränslet. Allt det där som man kan göra från en svart kolatom kan man göra också från en grön atom. Man kan göra biodiesel, biobränsle, kompositer, plast och textilier. Det finns en uppsjö av nya produkter som man kan göra från vår skog. Detta måste vi jobba med för att Sverige ska kunna bli ett fossilfritt land. Vi har möjligheten om vi gör de rätta sakerna.

Tänk bara på den här plenisalen. Blunda ett tag, öppna sedan ögonen och tänk er att det inte finns något trä kvar! Hur skulle det då se ut här? Trä har en enorm betydelse för våra byggnationer. Vi måste bygga mycket mer av skog. Det är klimatsmart att använda mer trä för att bygga både hus

och inredning. Det är en kolsänka, och det är klimatsmart att göra på det sättet.

Om nu Jens Holm tycker att arealskydd är mindre bra tycker jag att det är bra att man använder arealskydd. Men jag påstår också att vi hela tiden måste titta på ny teknik i skogsbruket. Där finns många goda exempel i dag. Bolagen satsade under förra året 50 miljoner på forskning om detta. I dag har vi 40 miljoner igång i forskning. Man hittar nya metoder att köra med band på maskiner, man risar körvägar och man skannar för att se var icke synliga vattendrag finns så att påverkan blir mindre. Man till och med bränner skog för att skydda och få fram de nya arter som kräver skogsbränning.

Anf. 8 JENS HOLM (V):

Fru talman! Sven-Erik Bucht talade om att skogsindustrin omsätter ungefär 100 miljarder svenska kronor i export och sysselsätter många människor. Han talar om timmerbilar som far på våra vägar. Allt detta stämmer.

Jag tycker dock, Sven-Erik Bucht, att det är lite synd att du glömmer bort besöksnäringen i sammanhanget. Den omsätter mer än dubbelt så mycket som skogsindustrin – 275 miljarder kronor enligt den senaste statistiken. Där finns sådana saker som Stina Bergström tog upp här tidigare och som jag inte tyckte att du bemötte. Hur kan vi stimulera ett skonsamare skogsbruk, till exempel ett så kallat hyggesfritt skogsbruk som det man bedriver i Lübeck i Tyskland?

Jag tycker faktiskt, Sven-Erik Bucht, att det känns som att du är ensidigt fokuserad på en gammaldags form av förvaltning av våra skogar – det som skogsindustrin trycker på för. Här förväntar jag mig lite förbättring, helt enkelt. Vi är inte så bra som ministern försöker påskina. Om man jämför med andra länder ser man att de är mycket bättre på att skydda skog än vad vi är i Sverige. Jag ställer mig inte bakom de siffror som Sven-Erik Bucht redovisade här, och jag menar att vi är mycket långt från att uppfylla både våra nationella och våra internationella åtaganden. Mycket mer behöver göras.

Det var ju du, Sven-Erik Bucht, som sa att det här med arealskydd inte alltid är så bra och att vi i stället ska förlita oss på ny teknik. Det sa du till TT i slutet av augusti. Men det är bra att du och jag är överens om att det är jätteviktigt med arealbaserade mål i det här sammanhanget. Det är bra att det har framkommit i den här debatten. Sedan ska vi självklart använda oss av ny teknik, det är inte tu tal om det.

Jag förväntar mig att vi snarast möjligt får en ny utredare med gedigen erfarenhet på plats för att fortsätta den otroligt viktiga utredningen om hur miljöhänsyn i skogsvårdslagstiftningen ska kunna öka.

Anf. 9 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Jag sa inte att arealskydd är mindre bra. Det var Jens Holm som stod här och sa att det är så. Jag har inte sagt så. Jag har sagt att också nya metoder behöver utvecklas.

Jag uppskattar den här diskussionen, och det är mycket bra att vi får ha den för att belysa den rikedom vi har i och med skogen. Det är en enorm rikedom som många länder saknar i den omfattning som vi har i Sverige.

Prot. 2016/17:3
15 september

Svar på
interpellationer

När det gäller besöksnäringen satsar den här regeringen faktiskt många miljoner på ekoturism som handlar om just besöksnäringen ute på svensk landsbygd som har en nära koppling till skogen. Vi gör en historisk satsning på biologisk mångfald och skydd av skog. 3,5 miljarder satsar vi. Det är en historiskt stor satsning.

Jag tror också att vi måste hålla ihop stad och land när det gäller de här frågorna. Det är oerhört viktigt också för staden att skogen finns, för den är med och bygger upp välfärd i hela Sverige och ger också rekreation för stadsbor som kommer ut dit. Jag träffar många stadsbor som berättar att de har varit ute på landet och ute i skogen, och det glittrar i ögonen på dem.

Låt oss nu föra en diskussion om skogsprogrammet som vi jobbar med i den här regeringen, och låt oss ha en bred dialog kring alla de värden som finns i skogen. Vi kommer nu att remittera ut de fyra arbetsgruppernas förslag på åtgärder, och jag hoppas på en bred remissrunda.

Jag hoppas också att vi på något sätt, Jens Holm, kan skapa en gemensam politik som ger både guld och gröna skogar – där guldet står för jobben och tillväxten och de gröna skogarna för den rika biologiska mångfalden.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2015/16:731 om fas 3

Anf. 10 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Fru talman! Jenny Petersson har frågat mig hur jag avser att säkerställa att de som för närvarande är inskrivna i sysselsättningsfasen inte faller mellan stolarna när nämnd fas avskaffas. Vidare har jag fått frågan vad jag avser att vidta för åtgärder för att få de människor som för närvarande deltar i sysselsättningsfasen i arbete.

Som jag framförde i interpellationsdebatten den 1 september är varje människa en resurs, och alla som kan arbeta ska arbeta. Ett arbete innebär möjlighet till egenförsörjning, tillhörighet, gemenskap och makt att forma sitt liv och sin framtid. Därför är regeringens främsta prioritering att fler människor ska komma i arbete. Ett land med hög sysselsättningsgrad, högt arbetskraftsdeltagande och låg arbetslöshet blir rikare, tryggare och öppnare. Det är avgörande för att hålla ihop Sverige.

Svensk ekonomi och arbetsmarknad utvecklas positivt. Sysselsättningen ökar i god takt, och efterfrågan på arbetskraft är stark. Sedan regeringen tillträdde har antalet sysselsatta personer ökat med 120 000. Över hälften av ökningen har tillkommit bland kvinnor och över hälften bland utrikes födda. Samtidigt minskar arbetslösheten påtagligt, inte minst bland ungdomar. Även långtidsarbetslösheten minskar efter att ha bitit sig fast på mycket höga nivåer de senaste åren och är bland vuxna lägst i EU. Den goda utvecklingen på arbetsmarknaden är således bred och berör flera grupper.

Trots den goda utvecklingen på arbetsmarknaden kvarstår det faktum att sammansättningen bland de arbetslösa har förändrats och att arbetslösheten har blivit alltmer ojämnt fördelad i befolkningen. Deltagare med låg utbildningsnivå utgör en allt större andel av de långtidsarbetslösa i jobb- och utvecklingsgarantin. Aktiv arbetsmarknadspolitik i kombination

med utbildningsinsatser är viktiga hörnstenar för att stärka och därmed få ut långtidsarbetslösa på arbetsmarknaden.

Till skillnad från den tidigare regeringen, som ansett det tillräckligt att i jobb- och utvecklingsgarantins tidigare fas 3 bara förvara människor i sysselsättning utan utvecklingsmöjligheter, anser regeringen att långtidsarbetslösa ska erbjudas riktiga jobb eller utbildning men också ha möjlighet till att ta del av aktiva insatser som för dem närmare arbetsmarknaden.

Sedan den 1 februari har inflödet av nya deltagare till sysselsättningsplatser stoppats, och sysselsättningsplatserna ska vara helt avvecklade till den 31 januari 2018. De nya reglerna innebär att Arbetsförmedlingen ska genomföra en successiv avveckling av sysselsättningsplatserna under en tvåårsperiod. Samtidigt ökar regeringen möjligheterna för dem som har varit arbetslösa under längst tid att ta del av arbetsträning. Personer som står långt från arbetsmarknaden behöver ofta flera insatser som följer på varandra. Regeringen anser att arbetsträning är en viktig byggsten som, till skillnad från sysselsättningsplatserna, ställer krav på anordnare att anpassa insatsen utifrån de behov som deltagaren har för att komma närmare arbetsmarknaden.

Ytterligare förändringar som skett från den 1 februari i år är att jobb- och utvecklingsgarantins fasindelning och kravet på specifik nivå av aktiviteter har avskaffats och att samtliga deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin har möjlighet att deltidstudera under sex månader vid sidan om deltagande i garantin. Regeringen har också förlängt möjligheten till studier i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare inom garantin från sex till tolv månader. En ny satsning på yrkesinriktade kurser inom bristyrken på folkhögskola i upp till 24 månader har dessutom införts.

Sedan den 1 juni 2016 har regeringen utvidgat traineejobb och yrkesintroduktionsanställningar till långtidsarbetslösa och nyanlända.

I mitten av augusti infördes en möjlighet för deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin att studera upp till ett år på heltid inom kommunal vuxenutbildning på grundläggande eller gymnasial nivå eller motsvarande utbildning inom folkhögskolan med bibehållet aktivitetsstöd. Sedan augusti förra året har endast deltagare i tidigare fas 3 haft möjlighet att bedriva studier på detta sätt.

Sammantaget innebär regeringens politik flera nya satsningar men också att förvaringen av människor i sysselsättning som inte leder vidare upphör. Det är en stor förändring att Arbetsförmedlingen nu kan erbjuda insatser som utgår från varje individs behov och att förutsättningar ges för att fler ska få ett arbete eller börja studera.

Anf. 11 JENNY PETERSSON (M):

Fru talman! Jag ställde min interpellation i somras när det kom fram att människor som hade varit i sysselsättningsfasen och haft en heltidssysselsättning helt plötsligt skulle avsluta den och inte hade något program eller liknande från Arbetsförmedlingen att fortsätta med.

I Halland fanns det i april 746 personer i sysselsättningsfasen. Det var just för att människor behöver ha en meningsfull sysselsättning som sysselsättningsfasen inrättades. Tidigare gömde och glömde man personer som hade varit arbetslösa väldigt länge. Sysselsättningsfasen gjorde att människor kom tillbaka till arbetslivet, fick ett kontaktnät och ett sammanhang och dessutom en heltidssysselsättning i stället för att gömmas och

glömmas. Mycket, ska jag säga, var inte rätt med sysselsättningsfasen, och det gjordes förändringar av den. Ylva Johanssons parti och andra partier från den dåvarande oppositionen gjorde stora påtryckningar för dessa förändringar.

I dagsläget finns det enligt siffrorna från augusti 18 340 personer i sysselsättningsfasen. Vad gör man med dem som har lämnat den fasen? Extratjänsterna som Ylva Johansson sa skulle ersätta sysselsättningsfasen är i dagsläget bara 1 087 till antalet. Det är få extratjänster som har tillkommit av de utlovade 20 000. Vad tror ministern att det här beror på?

Anf. 12 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA

JOHANSSON (S):

Fru talman! Hur vi ska hjälpa dem som lämnats i fas 3 är en viktig fråga. Många har stått långt bort från arbetsmarknaden under mycket lång tid. Många av dem har aldrig kommit in på arbetsmarknaden. Det här är en mycket stor utmaning och en uppgift som jag tar på största allvar. Det finns inte en enkel lösning. Det krävs att man bemöter människor individuellt och ger riktade insatser.

Vi har gjort en stor förändring. När fas 3 infördes var huvudpoängen att man, när den gränsen nåddes, inte skulle få tillgång till några andra insatser än en sysselsättningsplats. Det var liksom poängen. Då skulle staten säga: Nu har vi gjort det vi förmår. Nu gör vi inte mer.

Det har jag ändrat på. Vi ger aldrig upp om en enda människa. Alla personer har tillgång till alla arbetsmarknadspolitiska verktyg för att utifrån sina förutsättningar få hjälp att komma vidare till ett arbete eller komma närmare ett arbete eller i utbildning.

Vi kommer att behöva göra fler insatser än de vi redan har gjort. Regeringen kommer att komma med studiestartsstöd, som förbättrar de ekonomiska förutsättningarna för långtidsarbetslösa med låg utbildning att kunna studera. Jag tror att det är ett viktigt steg. Det är en förvånande liten andel som deltar i studier i dag, trots att vi vet hur viktig utbildningsnivån är för att man ska komma in på den svenska arbetsmarknaden. Utbildning är också ett sätt att skaffa sig fräsch och ny kompetens som ju är alldeles aktuell när man avslutar sin utbildning och sedan går vidare. Studiestartsstödet kommer att bli viktigt.

Antalet extratjänster ökar. Jag är, utifrån de uppgifter jag har, väldigt optimistisk när det gäller en stark ökning av nya extratjänster under det kommande året. Och de kommer att bli viktiga.

Arbetssträning är en annan viktig åtgärd.

Låt mig också ställa en fråga till Jenny Petersson. Många arbetsintegrerande sociala företag har gjort ett fantastiskt bra arbete med dem som har varit placerade i fas 3 hos de här företagen. Man har i praktiken inte använt det som en sysselsättningsplats utan ofta arbetat som med arbetssträning, för att stärka personer att komma närmare arbetsmarknaden. Det är mycket bra.

Nu har regeringen lagt fram ett förslag om att Arbetsförmedlingen ska kunna reservera kontrakt i upphandlingar. Det är alltså en offentlig upphandling som enbart riktas till den här typen av arbetsfrämjande företag. Förslaget om en ny upphandlingslag, som Ardalán Shekarabi har lagt fram, ligger nu på riksdagens bord.

Kommer Jenny Petersson och Moderaterna att stödja förslaget om att man ska kunna använda riktade upphandlingar i offentlig upphandling till arbetsfrämjande företag, till exempel arbetsintegrerande sociala företag? De spelar, enligt min uppfattning, en viktig roll redan i dag och skulle kunna spela en ännu viktigare roll för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Anf. 13 JENNY PETERSSON (M):

Fru talman! Jag ska börja med att svara på Ylva Johanssons fråga. Det är kanske ovant för dem som lyssnar i kammaren att få höra ett svar på en fråga.

Moderaterna har riktat skarp kritik mot Ardalan Shekarabis upphandlingsförslag eftersom det begränsar företagens förmåga. Det finns för många krav som vi inte kan ställa oss bakom. Och man inte kan bryta ut delar, vilket Ylva Johansson vet.

Ylva Johansson lyfter dock fram en viktig aspekt när det gäller de sociala företagen. I en interpellation till Ylva Johansson i förra veckan lyftes detta perspektiv fram av Penilla Gunther (KD) och Lotta Finstorp (M). Jag ska alltså inte ägna det mer tid. Men det är en viktig aspekt. Det var just därför vi såg möjligheten när det gäller sysselsättning i sociala företag och delaktighet för deltagarna i de här företagen, organisationerna och verksamheterna.

Jag fick inte svar på min fråga om varför så få extratjänster har tillkommit, varför de inte är fler. Man utlovade 20 000. Vad beror det på att det inte har blivit fler? Det är min fråga. I dag är det 1 087 stycken.

Ylva Johansson svarar att hon är orolig för det här. Det är bra att hon tar problemen på allvar, när man ser att arbetslösheten för utrikes födda ökar, att långtidsarbetslösheten sitter i och att den ökar för vissa grupper. Vissa, till exempel nyanlända, har inte ens kommit med i statistiken. Det krävs kraftfulla åtgärder för att få människor att komma in på arbetsmarknaden.

Ylva Johansson säger i sitt svar att det går väldigt bra för Sverige – det låter nästan som att hon är nöjd. Men nu har jag hört vad hon säger här i kammaren också och tar inte upp det vidare. Vi är inne i en högkonjunktur. Det är självklart att jobben ska bli fler. Det är självklart att fler kommer i arbete när ekonomin går på högvarv. Så ska det vara. Om det inte var så hade jag blivit väldigt orolig.

Jag är nyfiken på siffror. Jag gillar siffror och statistik. Det vet Ylva Johansson eftersom vi har haft många debatter här i kammaren genom åren. Ylva Johansson säger i sitt svar att antalet sysselsatta personer har ökat med 120 000 sedan regeringen tillträdde. Jag är glad över den ökningen. Ju fler som kommer i arbete, desto bättre är det för den enskilde och för den svenska ekonomin.

Men jag undrar hur många som har tillkommit sedan årsskiftet. Det var då regeringens budget började gälla. Har ministern eller någon annan i regeringen tillgång till den statistiken, eftersom man säger 120 000?

Anf. 14 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag hade en intressant interpellationsdebatt för någon vecka sedan med Penilla Gunther och Lotta Finstorp om just arbetsintegrerande sociala företag. Jag tror att många av de företagen kommer att bli mycket besvikna om riksdagen inte öppnar för möjligheten med reserverade kontrakt och riktade upphandlingar, som regeringen har föreslagit. Det är speciella företag, eftersom de inte konkurrerar på normalt sätt utan just har en ambition om att ta ett socialt ansvar på arbetsmarknaden. Men de är ändå företag och hamnar därför i situationer där de konkurreras ut av andra kommersiella aktörer – trots att vi gärna vill arbeta med sociala företag. Jag hoppas att Moderaterna kan tänka om i frågan, så att vi kan få en lagstiftning som gör det möjligt.

När det gäller extratjänsterna har antalet ökat ganska långsamt beroende på att det är riktiga jobb det handlar om. Det är inte en arbetsmarknadspolitisk åtgärd som någon kan placeras i. En arbetsgivare måste anställa. Det måste finnas utrymme för att hitta rätt person på rätt plats. Det är naturligt att det tar en viss tid innan arbetsgivare och de fackliga parterna har tid att jobba med frågan.

Jag för nu nära samtal med parterna och kan glädjande nog berätta för Jenny Petersson att jag är optimistisk när det gäller att antalet extratjänster kommer att öka väsentligt i närtid. Och det behövs. Den typen av arbete med låga kvalifikationskrav eller låga trösklar behöver vi nämligen också på arbetsmarknaden.

Låt mig säga någonting om arbetslöshets- och sysselsättningsstatistiken. Vi har i dag många nyanlända. Man skrivs in på Arbetsförmedlingen från första dagen. Det är alldeles utmärkt. Det bör vara jobbfokus från dag ett. Men det är ganska självklart att den som precis har anlänt till Sverige inte kan förvänta sig att få jobb dag ett. Det tar en viss tid att komma i arbete.

Vår definition av långtidsarbetslöshet är sex månader. Etableringsperioden är två år. Min ambition är att man i normalfallet ska komma i arbete eller utbildning inom en tvåårsperiod. Jag vet att det är ett ambitiöst mål. I dag är vi långt ifrån det. Men det är min ambition. Och det skulle vara en fantastisk stor framgång om vi skulle klara det. Men många skulle ändå stå som långtidsarbetslösa i statistiken, eftersom man anses vara det redan efter sex månader. Jag tror alltså att det är viktigt att se hur vi mäter olika saker.

Vi har en god konjunktur. Men regeringen gör också rätt saker i den här konjunkturen. Det är viktigt att se hur det samspelar. Varje gång vi har lagt fram en ny prognos har vi fått förbättra den gentemot den tidigare prognosen. Vi har fått skriva upp sysselsättningen och ned arbetslösheten. Jag minns att det var tvärtom när Anders Borg styrde. Då fick man ofta revidera åt fel håll.

Det går alltså starkt i rätt riktning. Kommunerna investerar nu i bostadsbyggande. De privata företagen gör stora investeringar. Man tror på framtiden. Man tror på Sverige. När det gäller bostadsbyggandet tillsattes det under den borgerliga tiden, när Stefan Attefall var bostadsminister, 57 – tror jag – olika bostadsutredningar. I år kommer vi att bygga 57 000 nya bostäder.

Nu går vi till verkstad. Nu vänder vi inriktning i politiken. Nu är det slut med nedskärningar. Nu anställer vi fler personer i välfärden. Nu investerar företagen. Nu satsar vi stort på utbildning. Det är en viktig del för att tillsammans med konjunkturen se till att så många människor som möjligt kommer i arbete.

Prot. 2016/17:3

15 september

Svar på
interpellationer

Anf. 15 JENNY PETERSSON (M):

Fru talman! Det är viktigt att det kommer till jobb och att de kommer fler till del. Jag tänkte bara ägna några sekunder åt detta med att revidera prognoserna åt fel håll. När finanskrisen slog till satt alliansregeringen i regeringsställning. Då fick man revidera och räkna om prognoserna eftersom krisen var oväntad.

Du var inne på att man mäter olika saker. Jag hoppas att ni fortsätter att mäta långtidsarbetslösheten som hittills, så att den inte göms eller glöms bort. I så fall vore det oroande.

Det som jag är orolig för är att många långtidsarbetslösa och utrikes födda hamnar i ett utanförskap. Det gör inte Sverige starkare, och det gör att det blir större skillnader i Sverige. Det är oroande att man inte tar tag i denna utmaning. Siffrorna pekar ju inte åt rätt håll. Många av de långtidsarbetslösa och utrikes födda vill ha ett arbete som innebär egenförsörjning, tillhörighet och gemenskap.

Sedan tänkte jag ta upp lite om extratjänsterna. Ylva Johansson sa att det går långsamt, och det är också ett problem för mig när jag ser på hur regeringen har arbetat. Ni hade åtta år på er att förbereda er. Ni kritiserade reform efter reform som Alliansen lade fram. När ni väl kom till makten säger ni att det går väldigt sakta framåt. Också detta är oroande för mig.

I dagsläget, när jag är i opposition, följer jag regeringen. Blir det ett maktskifte lägger vi fram våra förslag.

Anf. 16 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag vill bara göra en korrigerig. Siffrorna och utvecklingen går åt rätt håll. Men det betyder inte att alla problem är lösta. Vi har fortfarande mycket stora utmaningar med de många nyanlända och med dem som av andra skäl står långt ifrån arbetsmarknaden, till exempel på grund av låg utbildning. Det gäller också personer med funktionsnedsättning som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Utmaningen är betydande, men siffrorna och utvecklingen går åt rätt håll.

Nej, jag har inga som helst planer på att ändra den officiella statistiken. Den ska vi hålla fast vid, så att man kan följa utvecklingen. Men det är viktigt att se de nyanlända som är i etableringsuppdraget. Där är min ambition att man i normalfallet ska komma i arbete eller utbildning inom två år – det är så långt som etableringsuppdraget sträcker sig.

Sedan jag tillträdde har andelen ökat, men det är fortfarande mindre än hälften. Det är bara drygt 30 procent som kommer i utbildning eller arbete inom två år, och det finns en betydande könsskillnad.

Det här ser jag mycket allvarligt på. Mitt fokus är att de nyanlända ska komma i arbete eller utbildning inom en tvåårsperiod. I övrigt har jag fokus på att se till att de långtidsarbetslösa som inte är nyanlända ännu snabbare ska komma i arbete, utbildning eller insatser som leder till arbete.

Utvecklingen går åt rätt håll. Men jag är den första att säga att mer behöver göras. Jag är inte nöjd.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 11 Svar på interpellation 2015/16:762 om arbetsmarknaden för utrikes födda

Anf. 17 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Fredrik Malm har frågat mig om jag är tillfredsställd med resultatet och vilka planer jag har för att fler människor, inte minst utrikes födda med kort utbildning, ska få jobb och slippa leva på bidrag.

En liknande fråga från Fredrik Malm besvarade jag den 1 september. Jag tänkte därför komplettera mitt svar från den förra debatten med ytterligare åtgärder som regeringen vidtagit.

Regeringens målsättning är att eftersträva en höjning av sysselsättningsgraden. Höjningen ska främst ske i grupper med en svag förankring på arbetsmarknaden, såsom unga och utrikes födda, och genom att motverka långa perioder utan arbete.

Utvecklingen i svensk ekonomi är mycket stark, och efterfrågan på arbetskraft är god. Sedan regeringen tillträdde har 120 000 fler personer ett jobb. Sysselsättningen ökar och arbetslösheten minskar. Fler än hälften av alla nyanställda är kvinnor. Fler än hälften är utrikes födda.

Den starka konjunkturen lägger grunden till tillväxttakten och till att fler jobb skapas. Samtidigt har regeringen gjort rätt prioriteringar i rätt tid genom att sätta samhällsbygget framför ytterligare skattesänkningar och nedskärningar. Det har skapats över 13 000 nya arbetstillfällen i skolan på två år. Regeringen investerar i utbildningsmöjligheter och en aktiv arbetsmarknadspolitik som rustar arbetssökande att ta de många lediga jobb som nu växer fram. Regeringen investerar stort i ökat bostadsbyggande och infrastruktur, som är avgörande för att människor ska kunna leva och röra sig där jobben finns. Sverige har fått en aktiv närings- och handelspolitik som lyfter svenska företag till nya nivåer och ger fler möjlighet att förverkliga sina affärsidéer.

Som jag framförde i interpellationsdebatten den 1 september har regeringen vidtagit flera åtgärder för att fler människor, inte minst utrikes födda med kort utbildning, ska få jobb. Jag framhöll då bland annat satsningar på moderna beredskapsjobb, snabbspår, valideringsinsatser, vidgning av RUT-avdraget och kunskapslyftet samt studiestartsstödet.

Utöver dessa satsningar har regeringen också utvidgat målgruppen för traineejobben till att omfatta långtidsarbetslösa och nyanlända. Även stödet för yrkesintroduktionsanställningar har utvidgats till att omfatta dessa grupper.

Regeringen har förlängt möjligheten till studier i svenska för invandrare inom jobb- och utvecklingsgarantin från sex till tolv månader. Vidare har regeringen även tagit initiativ till den så kallade 100-klubben som är en satsning där större arbetsgivare och företag erbjuder jobb och praktik för nyanlända.

Flera åtgärder har även vidtagits för att öka utrikes födda kvinnors sysselsättning. Regeringen har avskaffat vårdnadsbidraget och ser nu över hur föräldraförsäkringen ska utformas för att inte försena etableringen på arbetsmarknaden.

Trots en god utveckling av arbetsmarknaden kommer fler åtgärder att krävas. Regeringen avser att i kommande budgetpropositioner återkomma med förslag på ytterligare åtgärder för att fler utrikes födda ska få jobb.

Anf. 18 FREDRIK MALM (L):

Fru talman! Tack så mycket för svaret på min interpellation, även om jag givetvis anser att de åtgärder som regeringen har aviserat är otillräckliga.

Låt oss börja med att titta på hur situationen är i Sverige. Det sker en väldigt stor invandring till Sverige, och det har vi haft under många år. Det är ju i grund och botten bra för vårt land att människor kommer hit. Det är bra att Sverige ställer upp och hjälper människor som flyr från krig och förtryck.

När människor kommer hit till Sverige måste vi öppna upp vår arbetsmarknad och inkludera dem i Sverige. Vi måste ge människor en framtid här som inte bara handlar om att få komma in i vårt land, utan som handlar om att människor får en fair chans att få ett jobb och vara med och bidra.

Problemet är ju att över 40 procent av alla personer som nu är inskrivna på Arbetsförmedlingen är födda utanför Europa. Det är en väldigt hög andel. Samtidigt finns det ungefär 60 000 personer inom etableringsreformen. Av dessa är ungefär hälften personer som har låg eller ingen utbildning. Därtill finns det 150 000 personer i Migrationsverkets mottagnings-system. Därutöver är det många människor i arbetsmarknadspolitiska åtgärder och så vidare.

Vi talar om en mycket stor grupp i Sverige. Det är hundratusentals människor som riskerar att drivas in i utanförskap och bidragsberoende med alla de konsekvenser som det innebär. Då är det lite förvånande att regeringens svar på denna enorma utmaning, som är den största utmaning som vår nation står inför under de kommande årtiondena, är att man ska skapa 5 000 beredskapsjobb i offentlig sektor. Det är väl bra, men det är alldeles otillräckligt. Inte ens på marginalen hjälper det den stora utmaning som vi har att hantera.

Därtill säger Ylva Johansson – och även statsministern sa det i valrörelsen – att man ska skapa 32 000 traineeplatser. Det har hittills blivit 125 stycken. Är Ylva Johansson nöjd med det? Du lovade att skapa 32 000 traineeplatser, men det har bara blivit 125.

Vidare tycker vi från Liberalerna att snabbspåren är bra. Vi är mycket positiva till snabbspåren och tycker att de är viktiga. Problemet är att även de omfattar färre än 2 000 personer just nu. Det betyder att det reformpaket som regeringen slår sig för bröstet för endast på marginalen kommer att avhjälpa situationen. Det som vi behöver är breda reformer som sänker trösklarna in på arbetsmarknaden för en stor grupp människor som i dag inte har utbildningskvalifikationer, vilket innebär att de inte på många år kan få de jobb som finns på arbetsmarknaden.

Vi behöver till att börja med ha lägre ingångslöner. Det är viktigt, men vi behöver också på andra sätt underlätta ett ökat arbetsmarknadsdeltagande för ganska stora grupper.

Jag förvånas över att regeringen är så tafatt när det gäller detta. Det verkar som om regeringen inte heller är särskilt överens med facket. LO kampanjar mot enkla jobb samtidigt som statsministern håller sommartal och talar om att det är viktigt med enklare jobb. Facket har uppenbart satt stopp för en hel del av detta, vilket är bekymmersamt för vårt land.

Anf. 19 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag håller med om mycket av det Fredrik Malm inledde med, och jag välkomnar den positiva människosynen och synen på människor som en resurs. Människor som får uppehållstillstånd och får möjlighet att stanna här ska naturligtvis få en chans att bli delaktiga i vårt samhälle fullt ut med de rättigheter och de skyldigheter som gäller alla oss andra.

En viktig del är förstås både möjligheten och skyldigheten att försörja sig själv. Detta är viktigt för att människor ska få en chans att komma in i detta. Jag delar alltså den uppfattningen.

För att lyckas med detta kommer vi att behöva göra en hel del förändringar, till exempel i etableringsuppdraget så som det är utformat. Vi behöver ett starkare fokus på jobb från första dagen. Vi behöver jobba med ett mer systematiskt arbetssätt, och vi behöver göra förändringar så att det kan ställas tydligare krav på den enskilda individen att också själv bidra för att göra sig anställbar och delta i de olika steg som krävs för att man ska komma närmare arbetsmarknaden och komma in på arbetsmarknaden. Detta arbetar vi med inom Arbetsmarknadsdepartementet just nu.

Fru talman! Arbetsmarknadspolitiken kommer aldrig att, tror jag, vara lösningen på hur vi skapar fler jobb och löser arbetslösheten. Arbetsmarknadspolitiken är viktig, och den bör bidra till att vi får en bättre matchning, att arbetsgivare lättare får tag i lämplig personal och att arbetslösa kan rustas för de lediga jobben. Men det kommer aldrig att vara huvudlösningen på hur nya jobb skapas. Detta görs ute i det privata näringslivet och naturligtvis också i offentlig sektor.

Därför är det glädjande att vi ser en sådan stark tillväxt av jobb i faktiskt hela landet. En av de näringar som växer allra starkast är besöksnäringen. Den växer runt om i Sverige. Jag ska inte säga att alla jobb i besöksnäringen är enkla jobb, för så är det inte. Men det finns en hel del jobb inom besöksnäringen som inte har så höga trösklar in eller så höga utbildningskrav för att man ska kunna arbeta där. Sedan krävs naturligtvis personliga kvaliteter och annat för att utföra dem.

Vi ser också att många nya jobb växer fram i den offentliga verksamheten. Det finns brist inom många yrken, till exempel lärare. För att göra läraryrket mer attraktivt anställer många huvudmän lärarassistenter för att avlasta lärarna och göra deras arbetsituation lättare. Lärarassistent är kanske inte heller ett enkelt jobb, men det är ett jobb som har lägre kvalifikationskrav och ganska låga trösklar in.

På det här sättet måste man se på hur jobb växer fram, både de som har lägre krav för att ge ett första jobb och de som har högre krav. Båda delar behövs på arbetsmarknaden, och vi ser att detta faktiskt sker. Men jag tror också att vi behöver göra insatser särskilt för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden och har låg utbildning. Där bör man göra en distinktion som har med ålder att göra.

Av dem som kom till Sverige och sökte asyl förra året – alla får inte uppehållstillstånd – var 70 procent under 30 år. Det är klart att det handlar om unga människor. Många har inte haft någon chans till utbildning för att de har varit på flykt. Det är klart att de ska få chans till utbildning. Många hungrar och vill inget hellre än att äntligen få komma till ett land där det är möjligt också för dem att utbilda sig, få ett jobb som de har drömt om och kunna bidra. Självklart ska vi ge dem den chansen.

Men vi har ibland även deras föräldrar, som kanske inte har utbildning, och där är det inte lika realistiskt att tro att de kommer att kunna gå hela vägen. Då behöver man de enklare jobben eller jobb med lägre kvalifikationskrav för att komma in. Detta är också vad regeringen jobbar med.

Anf. 20 FREDRIK MALM (L):

Fru talman! Det är glädjande att vi är överens om dels den stora utmaning vi står inför, dels analysen att det krävs fler jobb med, som statsrådet Ylva Johansson benämner det, låga kvalifikationskrav eller det som lite mer slentrianmässigt i debatten kallas för enkla jobb. Därom är vi överens.

Däremot finns det väldigt lite konkret av detta från regeringen. Vill man sänka trösklarna in på arbetsmarknaden för den stora gruppen nyanlända som har ganska låg utbildning, ganska svaga språkkunskaper och betydande problem att få fotfäste på svensk arbetsmarknad? Vill man öppna arbetsmarknaden för dessa måste trösklarna sänkas, och de måste nog sänkas ganska avsevärt. Det krävs stora reformer på svensk arbetsmarknad för att vi ska klara av detta.

Jag minns förra gången Socialdemokraterna satt vid makten. Mot slutet av mandatperioden 2002–2006 talade dåvarande statsminister Göran Persson om att jobben kommer. Men många människor i Sverige uppfattade inte riktigt det. Tvärtom insåg allt fler att vi då hade ett betydande utanförskap, och vi hade människor som hade slussats ut i sjukförsäkring och annat trots att de egentligen ville arbeta. Det krävdes någonting mer än att bara lite slentrianmässigt höfta till med att jobben kommer, lite per automatik för att det var högkonjunktur.

Jag upplever lite samma inställning från regeringen nu. Man slår sig för bröstet och säger att det skapas nya jobb, det går bra för Sverige och tillväxten är hög. Det stämmer ju för att vi befinner oss i en högkonjunktur, men det gör vi ju inte för evigt. När man nu, i högkonjunktur, dessutom lånar är risken att man när konjunkturen viker nedåt står med en mycket stor grupp människor som inte har bött i Sverige särskilt länge och som är uttryckta i en sorts periferi. Kanske har de lite ströjobb, tillfälliga jobb och deltidsjobb men inget riktigt fotfäste på svensk arbetsmarknad.

Detta polariserar vårt land. Ultrahögern blir bara starkare och starkare av detta. Samtidigt kommer fler och fler människor till Sverige och har förväntningar på att få en framtid här men känner att det svenska samhället inte har mött detta på något sätt utan har stängt dörrarna och är diskriminerande mot människor som kommer hit.

Vill vi hålla ihop Sverige och bygga det gemensamma samhälle som jag är övertygad om att Socialdemokraterna ändå vill – det har man velat i hundra år – och som även vi liberaler vill bygga? Vi har kanske delvis en annan syn på valfrihet och så vidare. Men i grund och botten vill vi ha ett gemensamt och starkt Sverige. Vi kommer dock inte att klara det med den

utveckling vi ser nu med otillräckliga reformer från regeringen och en avsaknad av insikt hos betydande krafter på framför allt arbetstagsidan. Fackföreningsrörelsens uppfattning är ju att man inte ska sänka trösklarna. Då står vi där om några år med enorma strukturproblem och ett allt större utanförskap.

Regeringen måste förstå att det finns en genuin oro inte bara hos oppositionen utan hos en stor del av den svenska väljarkåren och den svenska allmänheten. Jag hoppas att regeringen inte bara slår sig för bröstet framöver utan också lägger fram genomgripande och konkreta förslag för hur vi kan öppna upp arbetsmarknaden för alla dem som har kommit till Sverige.

Anf. 21 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag tror att vi delar synen att vi vill bygga ett Sverige som håller ihop. Vi kan säkert även vara ense om en del av verktygen för att nå dit. Det är dock lite sorgligt med Liberalerna, som ändå har en stolt historia som utbildningsparti och som har värderat utbildning för både individen och samhället som en väg framåt, en väg för klassresor och en väg för att lyfta sig själv, sina barn och också ett helt samhälle via utbildning till högre nivåer, bättre levnadsstandard och bättre möjligheter. Trots det tycks man inte se den möjligheten nu.

Vi har stora utmaningar med många människor som har kommit till Sverige. Många flyr från länder där man kanske som kvinna aldrig har fått chans att någonsin gå i skola på grund av sitt kön, vilket faktiskt är ett av skälen till att människor flyr. Det handlar även om ungdomar som kanske har haft chans att gå i skola men som tvingats på flykt på grund av krig och har tillbringat många av sina ungdomsår, då de borde ha gått i skolan, på en förfärlig flykt. Nu kommer de hit.

Vi delar uppfattningen att när de har fått uppehållstillstånd ska vi ge dem de bästa förutsättningarna att etablera sig och bli fullvärdiga medborgare med samma skyldigheter och rättigheter som vi andra i samhället har.

För många är utbildning, och kommer utbildning att vara, för egen del och för Sverige som helhet en viktig väg in i det svenska samhället. Det behövs många utbildade människor inom många yrken. Jag säger inte att det är vägen för alla – det kommer det inte att vara – men det är otroligt små andelar i dag som går vidare till reguljär utbildning. Av dem som lämnar etableringsuppdraget är det ungefär 5 procent som i dag går vidare till reguljär utbildning, företrädesvis de som har en högskoleutbildning i bagaget – men de lågutbildade gör det inte. Här finns en jätteutmaning att få unga människor under 30 års ålder, som har en lång framtid i Sverige framför sig, att satsa ännu mer på utbildning.

Det skulle vara roligt om vi kunde samarbeta om hur utbildningssystemet ska göras mer flexibelt för att kunna möta människor på olika sätt, hitta nya kombinationer av svenska för invandrare och yrkesutbildningar med praktik där de snabbare kan komma ut i ett yrke, det vill säga få utbildning till ett yrke. De ska inte bara komma in på arbetsmarknaden utan även bli kvar på arbetsmarknaden. Där ser jag en viktig utmaning.

Trösklarna in på arbetsmarknaden behöver sänkas för en hel del personer. Men vi kanske också ska våga tänka något annat än vår älsklingsstanke, som för Liberalernas del verkar vara sänkta löner. Det finns ju olika sätt

att göra det lättare att komma in på arbetsmarknaden. Vi kan skapa en step stone som gör att det går att ta sig in. Vi kan se på arbetsgivarens lönekostnader. Det är också en variabel. Jag vill vara tydlig med att om man vill sänka löner får man rösta på ett annat parti än Socialdemokraterna.

Prot. 2016/17:3

15 september

Svar på
interpellationer

Anf. 22 FREDRIK MALM (L):

Fru talman! Liberalerna är ett parti som i många år har tagit strid för att stärka den svenska skolan och utbildningsväsendet. Vi hade ansvaret för skolpolitiken under åtta år i alliansregeringen, och där genomförde vi många reformer.

Utbildning är av flera olika skäl viktigt för både individen och samhället. Jag betraktar däremot inte, vill jag betona, detta som att unga nyanlända måste få chansen till en utbildning. Jag betraktar det som en rättighet för dem och i stort sett en skyldighet för samhället att tillhandahålla utbildning av hög kvalitet för unga människor. Där kanske vi skiljer oss åt.

Jag anser att det är mycket viktigt att människor studerar och pluggar. Men sedan finns en grupp som vill jobba, är äldre eller inte har motivationen att studera länge. Svaret till dem kan inte vara att de ska sätta sig i skolbänken i årtal. En 50-årig kvinna med flera barn, som aldrig har gått i skolan, kan ha betydande svårigheter att gå i skolan och vill hellre jobba och få en inkomst för sin familj. Är Ylva Johanssons svar till henne att hon ska sätta sig i skolbänken? Jag tror att det systemet riskerar att bli trubbigt. Det kommer också att vara ett system som inte ser den potential som finns hos många.

Jag måste ställa en fråga till statsrådet. I vår tidigare interpellationsdebatt hävdade Ylva Johansson att Byggnads deltar i förhandlingar om snabbspår. Jag undrar hur länge trepartssamtalen har pågått och var Byggnads intresseanmälan att delta i snabbspåren finns någonstans. Jag har inte sett den.

Anf. 23 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Det är bra att vi kan enas om att utbildning är en viktig väg. För att vi ska lyckas med det kommer vi också att behöva genomföra reformer så att fler av dem som har kommit till Sverige kan ta till sig en utbildning på riktigt, inte minst de unga.

I mitt tidigare inlägg sa jag mycket tydligt att jag anser att utbildning är en viktig väg, men den kommer inte att vara vägen för alla. Det är inte realistiskt för den som är 50 år och aldrig har gått i skolan att nå upp till gymnasiekompetens innan man kommer ut på arbetsmarknaden. Därför behövs jobb med låga kvalifikationskrav eller enklare vägar in på arbetsmarknaden. Det är helt nödvändigt.

Men vi ska också satsa på dem som är unga, som vill och kan utbilda sig. Låt mig ändå säga att av dem som vill lämna etableringsuppdraget i dag går kanske ett par procent av de lågutbildade vidare till reguljär utbildning. Det är en låg siffra. Jag tror att vi skulle kunna tiodubbla den och kanske nå upp till 20 eller 30 procent. Det är fortfarande inte alla – inte ens en majoritet. Men det finns en betydande potential att rusta människor att komma in på arbetsmarknaden också via utbildning. Där hoppas jag att vi ska hitta sätt att samarbeta i frågan.

Fru talman! Det finns ändå en skillnad, nämligen attityden till politik. Antingen förfasar man sig över de stora problemen, att utmaningarna är stora, eller så tar man itu med dem. Regeringen gör det senare.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellation 2015/16:775 om kommunplaceringar

Anf. 24 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Fru talman! Fredrik Schulte har frågat justitie- och migrationsminister Morgan Johansson hur han tänker agera för att avhjälpa problemet rörande kommuners möjlighet att i största möjliga mån få ta emot nyanlända som under sin asyltid bott på asylboende i kommunen. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Syftet med lagen om mottagande av vissa nyanlända för bosättning är att få till stånd en jämnare fördelning av mottagandet mellan landets kommuner och att förbättra de nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Vid fördelningen tas hänsyn till kommunernas arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek och sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen. Kommuner med goda förutsättningar för etablering ska ta emot fler nyanlända än tidigare. Det får till följd att många nyanlända anvisas till kommuner i våra storstadsområden.

Den anvisande myndigheten får inom ramen för kommuntalen besluta om anvisning i enskilda fall. Det är inte reglerat vilka individuella hänsyn som bör tas vid beslut om anvisning.

Det är angeläget att elever inte rycks upp och tvingas byta skola i onödan. Samtidigt ledde fjolårets rekordstora mottagande till att Migrationsverket tvingades fatta många tillfälliga beslut om asylboenden på platser som inte erbjuder långsiktigt gynnsamma förutsättningar för de nyanländas etablering. Det viktigaste för barnens uppväxtvillkor är trots allt att föräldrarna får jobb, en egen försörjning och möjlighet att etablera sig i samhället.

Regeringen följer noga utvecklingen av den nya lagens tillämpning.

Anf. 25 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Det finns många problem med det svenska asylmottagandet. Ett av problemen är att när människor kommer till Sverige och söker asyl får de sitta i uppskattningsvis två år och rulla tummarna. Det gör de därför att det i dag tar så lång tid för Migrationsverket att handlägga ett asylärende. Under tiden sitter de på ett asylboende någonstans i Sverige. De får ingen svenskundervisning. De får ingen arbetsmarknadsträning.

Vi hörde för 20 minuter sedan Ylva Johansson säga att det är viktigt att människor som står långt från arbetsmarknaden får arbetsmarknadsträning. Det får inte de människorna. Ingen frågar de asylsökande vad de kan för att i ett tidigt skede försöka matcha ihop dem med en arbetsgivare.

De får ingen samhällsorientering. Det är ingen som berättar för dem vilka normer och värderingar som styr det svenska samhället. De gör ingenting. De sitter och rullar tummarna.

Flera kommuner har upptäckt att det inte är så bra. Staten gör ingenting. Flera av de kommuner som har asylboenden har kavlat upp skjortärmarna och tagit itu med problemet. De erbjuder i vissa fall svenskundervisning och arbetsmarknadsträning. De har frågat de asylsökande om vad de kan, vad de jobbade med i hemlandet och hur de på bästa sätt kan matchas ihop med en arbetsgivare i Sverige.

Det här är ju jättebra. I min hemkommun Täby gör man på precis det sättet. Om vi tänker oss att man är framgångsrik i det arbetet, att kommunen lyckas matcha en asylsökande med en arbetsgivare och att den asylsökande får asyl och får stanna i Sverige – får den personen då bo kvar i den kommunen?

Man kan tycka att det borde ligga i allas intresse. Det borde ligga i den asylsökandes intresse att få bo kvar i den kommun där man har fått ett jobb. Det borde ligga i arbetsgivarens intresse att få behålla sin nyanställda. Det borde ligga i den asylsökandes barns intresse att få gå kvar i skolan där de har blivit placerade och ha kvar sina kompisar.

Frågan är: Får de göra det? Nej, för Migrationsverket har fått för sig att ”nu tar vi de här personerna, som har rotat sig och fått jobb i den här kommunen, och flyttar dem till någon annan del av landet – till Norrland, kanske.” I stället får min kommun, som har gjort ett bra jobb och fått den asylsökande in i arbete, ta emot någon annan asylsökande – kanske en som har suttit på ett asylboende i socialdemokratiskt styrda Malmö, som är notoriskt dåligt på integration. Man kan fråga sig vem som tjänar på det. Svaret är att ingen tjänar på det. Det är ett system som är fullständigt ”hål i huvudet”.

Det här borde inte vara en politisk konflikt. Det borde inte vara någonting som jag och Ylva Johansson står och debatterar i riksdagen. Det borde vara en självklarhet att en kommun ska kunna behålla en asylsökande som har bott i kommunen när den asylsökande ska kommunplaceras.

Jag ställde den här frågan till Ylva Johanssons kollega Morgan Johansson i våras och fick ett god-dag-yxskaft-svar. Jag ställer frågan till Ylva Johansson nu och får ett god-dag-yxskaft-svar. Ylva Johansson sa i den förra debatten att den här regeringen tar itu med problemen. Men i den här frågan är det ganska uppenbart att regeringen *är* problemet.

Anf. 26 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Fru talman! Man kan fråga sig vem som står för god dag yxskaft här. Fredrik Schulte målar ju upp en bild som inte stämmer med verkligheten.

Jag vill börja med att säga att det inte är två års väntetid i asylprocessen. Den har gått upp till kanske 15 månader men sjunker nu snabbt, och regeringen gör stora insatser för att få ned den. Det är naturligtvis oacceptabelt att ha så lång väntetid.

Den här regeringen har till skillnad från den gamla regeringen infört svenska från dag ett redan under asyltiden.

Den här regeringen har till skillnad från den gamla regeringen infört samhällsinformation redan under asyltiden.

Den här regeringen har till skillnad från den gamla regeringen gett särskilda resurser till idrottsrörelsen och civilsamhället för att göra särskilda insatser för asylsökande under asyltiden. Det gör man också i väldigt stor utsträckning. Folkbildningen, som står för svenska från dag ett, har haft en fantastisk stor utökning av sin verksamhet på mycket kort tid. Det är beundransvärt.

Den här regeringen har till skillnad från den gamla regeringen gett uppdrag till Arbetsförmedlingen att stå för tidig kompetenskartläggning redan under asyltiden. Det är viktigt att man inte hamnar i passiv väntan utan använder tiden så aktivt som möjligt. Därför har regeringen lagt om politiken och satsat stort på tidiga insatser.

Det är Arbetsförmedlingen, inte Migrationsverket, som i dag bosätter personer enligt den nya anvisningslagen. Och jag kan säga att i Stockholms län, som Fredrik Schulte tar som exempel med Täby kommun, finns det fler platser för anvisning än det finns asylsökande i anläggningsboenden. I Stockholms län kan man alltså räkna med att bli kvar i länet. Många kommer att bli kvar i samma kommun, för det är den principen som styr vid fördelningen. Man ska naturligtvis placeras i den kommun där man redan finns och har funnits under asyltiden.

Det finns undantag från detta, och det är kommuner som har stor andel asylsökande och ska ta emot ganska få i förhållande till hur arbetsmarknaden ser ut och de andra kriterierna som vi fördelar efter. Lite förenklat kan man säga att flera glesbygdskommuner har ett stort och flera storstadskommuner ett litet antal asylsökande i förhållande till antalet anvisningsplatser. Det betyder att finns man i en av de större städerna kan man räkna med att bli kvar i kommunen eller inom länet i sin anvisning, för det är självklart det som styr när Arbetsförmedlingen jobbar med de individuella anvisningarna – att man tar den hänsynen. Men man följer också kommunalen för att säkerställa att människor ges en chans att etablera sig i de regioner där jobben finns så att de har en chans att få ett jobb.

Anf. 27 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Ylva Johansson står här och håller en lång utläggning om precis det som jag inte har ställt frågan om. Men på slutet kommer hon faktiskt fram till en intressant slutsats.

Låt mig bara poängtera att det som debatten handlar om inte är vilka satsningar ni har gjort eller hur mycket pengar ni har strött ut i er budget. Frågan är: Om man har fått ett jobb i den kommun som man har bott i under asylprövningstiden, får man då bo kvar där om kommunen så vill?

Anledningen till att jag ställer frågan är att 14 kommuner som har den här situationen tillsammans har skrivit ett brev till både Ylva Johansson och Migrationsverket. Det är inte moderatkommuner. Det är en blandning av kommuner med alla olika partibeteckningar – faktiskt framför allt socialdemokratiskt styrda kommuner – som är upprörda över att Migrationsverket inte kan ge ett tydligt svar på den här frågan. Det är tyvärr så att det svar som Migrationsverket ger är att man inte bryr sig. Man tar inte hänsyn till detta.

Nu säger Ylva Johansson i en passus här att hon kan garantera att man kommer att få bo kvar i den kommun där man har bott om man har fått ett jobb. Det är intressant att hon säger det, och jag kommer att se till att hon håller ord, för det är inte den signal som de här kommunerna får från Migrationsverket.

Nu är det ju så att Ylva Johansson inte ansvarar för Migrationsverket, utan det gör migrationsministern. Det är möjligt att ni talar förbi varandra, och det är lite trist att migrationsministern inte är här och kan ge det tydliga svaret och beskedet.

Min följdfråga till dig, Ylva Johansson, är mycket tydlig: Kan du lova och garantera att människor som fått ett jobb, som vill bo kvar i den kommun de har bott i under asylprövningstiden och som kommunen vill ha kvar får utgöra en del av de kommunplaceringar som kommunen måste ansvara för? Kan du lova det, här och nu i talarstolen, på ett tydligt sätt? I ditt svar svarar du ju på någonting helt annat än det jag frågar om. Kan du lova det på ett tydligt sätt är vi överens i den här frågan, och det vore jättebra. Men tyvärr får kommunerna helt andra signaler än de som Ylva Johansson nu ger.

Anf. 28 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag tror att Fredrik Schulte pratar om någonting annat. Frågan, interpellationen, handlar om anvisning till kommun – kommunanvisning. Kommunanvisning görs i dag av Arbetsförmedlingen, inte av Migrationsverket.

När man anvisar till kommun ska man följa ett kommunal, som är det minsta antal som kommunen ska ta emot. Det står kommunen fritt att ta emot fler. Självklart får man ta emot fler för bosättning i kommunen än de som anvisas via anvisningslagen.

När man anvisar följer Arbetsförmedlingen så långt som möjligt vissa principer. En av dem är närhetsprincipen – att inte i onödan flytta på personer, till exempel barn, som har rotat sig. Det betyder kanske flytt inom kommunen eller åtminstone inom länet så att man till exempel kan ha kvar ett normalt pendlingsavstånd om man har fått ett arbete. Det är den principen Arbetsförmedlingen följer.

Det går inte alltid att följa den. Under den stora flyktinginströmningen förra året ploppade det upp nya tillfälliga asylboenden, ibland i kommuner med en ganska liten egen befolkning som fick en oproportionerligt stor andel asylsökande i sin kommun. Samtidigt är det ibland kommuner med en ganska dålig arbetsmarknad. Då kan man självklart behöva flytta personer därifrån till en kommun där det är en bättre arbetsmarknadssituation.

Det går alltså inte att följa detta fullt ut, men i lägen där det är en god arbetsmarknadssituation har kommunerna också fått ett ganska högt kommunal i anvisningslagen. Där ser man enligt uppgift från Arbetsförmedlingen inga problem med att i mesta möjliga mån anvisa i närheten eller åtminstone inom länet. Det är den princip man följer redan i dag. Enligt min bedömning råder inte det problemet i storstadsområdena.

Anf. 29 FREDRIK SCHULTE (M):

Fru talman! Jag har full förståelse för och håller med om att det inte alltid kan garanteras att en asylsökande får bo kvar i den kommun som

man kommunplacerats i. Det är egentligen ganska självklart, och om det är jag och Ylva Johansson hundra procent överens. Man måste se till att människor kommunplaceras på en plats där de lättast kan komma i arbete.

Vad som nu var frågan var: Kommer de kommuner som har asylboenden och som har fått asylsökande i arbete att få behålla dessa asylsökande som en del av dem som ska tas emot och kommunplaceras? Direkt darrar Ylva Johansson på manschetten och säger att det är klart att man kan få ta emot fler. Det var inte det jag frågade om.

Man kan ta min hemkommun Täby som exempel. Vi har ett ankomstboende i kommunen med, om jag minns rätt, ungefär 500 asylsökande. Vi har nu börjat arbeta aktivt med att kartlägga deras kunskaper och på allvar se till att de kommer in på arbetsmarknaden. Problemet är att vi inte, om vi får några av dem i arbete, kan ta emot ännu fler utöver dem. Det beror på att vi har en bostadssituation som är ohållbar. Det finns inte bostäder. Det byggs inte tillräckligt med bostäder, och vi kan helt enkelt inte hantera den situationen.

Så jag ställer ännu en gång en fråga, och Ylva Johansson ska vara glad att det är jag som står här och debatterar med henne och inte Täbys kommunalråd. Han är nämligen fly förbannad för att han får helt andra signaler från Migrationsverket och Arbetsförmedlingen.

Återigen: Kan Ylva Johansson garantera att de asylsökande som kommer i arbete får stanna i kommunen och ingå i den andel som kommunen ska ta emot?

Anf. 30 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag undrar nästan om Fredrik Schulte talar om något annat än det han har frågat om. Det kan naturligtvis vara så att Migrationsverket behöver flytta en asylsökande från ett boende till ett annat under asyltiden. Då är det ett beslut av Migrationsverket. Men när det handlar om bosättning gäller principen att man ska placeras utifrån individuella hänsyn, och om man är i en kommun där man redan har fått jobb och där arbetsmarknaden är god kan jag inte se några som helst hinder för att man också kommunplaceras där. Enligt uppgifter från Arbetsförmedlingen är det också precis så man redan arbetar.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 13 Svar på interpellation 2015/16:780 om underlag för en ny bro över Södertälje kanal

Anf. 31 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! Robert Halef har frågat mig om en ny förbindelse över Södertälje kanal kommer att undersökas i nästa nationella infrastrukturplan.

Ett väl fungerande transportsystem är grunden för tillgänglighet till bland annat jobb och bostäder. Även industrins konkurrenskraft bygger på tillförlitliga transporter såväl inom Sverige som med övriga världen. Om

den transportinfrastruktur som finns för detta ändamål inte kan nyttjas som avsett får det konsekvenser och kan bli kännbart för samhället.

Den inträffade olyckan vid Södertälje kanal är ett exempel på att transportsystemet kan vara sårbart. Det är därför viktigt att arbeta med att minska sårbarheten och göra transportsystemet mer robust.

Det finns flera aktörer i samhället som har ett utpekat ansvar att inom sin verksamhet verka för att minska sårbarheten. Trafikverket har ansvar för den statliga transportinfrastrukturen, vilket medför att de ska verka för en god robusthet och för att uppkomna krissituationer kan hanteras effektivt. Detta arbete sker i det kortsiktiga perspektivet inom den löpande verksamheten och i samverkan med ett flertal andra myndigheter, kommuner och landsting.

Efter olyckan i Södertälje har Trafikverket inlett ett arbete för att förbättra förmågan att hantera och lindra effekten av störningar i transportsystemet i Stockholms län. I arbetet ingår att utvärdera om dagens resurser används rätt och att identifiera känsliga punkter i systemet som kan behöva bättre beredskap.

Om Trafikverket i detta arbete identifierar behov av nya infrastrukturåtgärder prövas dessa inom ramen för den långsiktiga infrastrukturplaneringen. Regeringen har påbörjat ett arbete med att ta fram en ny nationell trafikslagsövergripande plan för utveckling av transportsystemet för perioden 2018–2029 och avser att under hösten 2016 lägga fram en proposition som underlag för riksdagens beslut om inriktning och ekonomiska ramar för planperioden. Fastställelse av planen beräknas till våren 2018.

Anf. 32 ROBERT HALEF (KD):

Fru talman! Tack, infrastrukturministern, för svaret på interpellationen!

Under midsommarhelgen inträffade en olycka på motorvägsbron i Södertälje. En lastbil krockade och körde in i sidan av motorvägsbron, vilket orsakade stor skada. Efter att motorvägsbron havererat i Södertälje var den stängd hela sommaren, och många drog en lättnadens suck när den äntligen kunde öppnas den 22 augusti.

Olyckan inträffade under den minst skadliga tiden på året, precis när de allra flesta började sin semester. Ändå ställde olyckan till det för människor i Södertälje, näringslivet där och nästan alla som skulle söderut från Stockholm.

Fru talman! Varje timme passerar över 3 000 fordon motorvägsbron i Södertälje. Förbindelsen är av riksintresse och viktig för hela Sveriges näringsliv. Motorvägsbron är den enda förbindelsen över Södertälje kanal för två av landets största vägar, E4 och E20. När den inte kan användas dirigeras trafiken genom stadskärnan med förödande konsekvenser.

Södertälje är en växande stad med närmare 100 000 invånare och ett starkt näringsliv. I Södertälje finns två av Sveriges största exportföretag, Scania och Astra Zeneca. Om en ny olycka inträffar under en annan tid på året då produktionen går på högvarv och man då inte är bättre förberedd kommer de samhällsekonomiska kostnaderna att bli ännu mer kännbara.

Fru talman! Motorvägsbron stängdes i 59 dagar, och trafiken fick ledas genom Södertälje stad med timslånga bilköer. Brohaveriet har kostat ca

Prot. 2016/17:3

15 september

Svar på

interpellationer

20 miljoner för Trafikverket att åtgärda, och de samhällsekonomiska konsekvenserna är stora och svåra att beräkna men har av vissa bedömare uppskattats till över 100 miljoner.

Ett fungerande transportsystem är nödvändigt för näringslivets konkurrens och för tillförlitliga transporter. Det underlättar resandet och gör det möjligt att bo och arbeta i olika delar i landet.

De lokala företagarna har drabbats hårt av brohaveriet. En del lokala företagare har tappat 40 procent i försäljning. De förlorar kunder och inkomster och har tvingats att säga upp personal.

Flygresenärer som skulle till Skavsta flygplats kom inte fram i tid. Kommuninvånare levde hela sommaren med timplånga köer och mycket begränsad framkomlighet. Polisen hade svårigheter att komma i tid vid begångna brott. Hamnar fick lasta om gods till mindre båtar och drabbades därmed av stora kostnader.

Olyckan har visat oss att den redan starkt trafikerade motorvägsbron har alltför stor betydelse för en fungerande infrastruktur. Vi har nu sett bevis på sårbarheten i trafiksystemet och konsekvenserna av ett större stopp i trafiken. Det visar på vikten av att planera för en ny broförbindelse i den kommande infrastrukturplanen för åren 2018–2029.

Anf. 33 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! En sådan här olycka får väldigt allvarliga konsekvenser och visar också vilken enormt stor betydelse infrastrukturen för transporter har i vårt land, både för att människor ska kunna komma till sina arbetsplatser och för att industrin ska kunna få ut sitt gods på rätt sätt.

Självklart har vi i både väg- och järnvägsnätet vissa punkter som är mer sårbara eller ställer till med mer skada än andra om de drabbas av ett tillfälligt stopp. Därför tycker jag att det är bra att Trafikverket nu har initierat ett arbete med att identifiera vilka extra viktiga sådana punkter vi har i trafiksystemet. Att förebygga denna typ av olyckor är väldigt svårt; de är ju så att säga oförutsägbara till sin karaktär. Däremot kan man se till att man har tillräcklig beredskap för omledning och för att vidta åtgärder om dessa känsliga punkter drabbas av till exempel en olycka som den i Södertälje. Jag tycker att det är oerhört viktigt att Trafikverket nu intensifierar det arbetet och att man också kommer tillbaka med eventuella åtgärder.

Med detta sagt kan vi konstatera att det i den gällande nationella planen finns en kapacitetshöjning när det gäller Södertäljebron, där man planerar att utöka kapaciteten till tre plus tre filer, alltså tre filer i vardera riktningen. Den ligger ganska sent i planperioden, och det beror framför allt på att hela den utbyggnaden är kopplad till att Förbifart Stockholm blir färdigställd. Man räknar då med ett något högre trafikflöde som man måste möta.

Det som återstår för Trafikverket att göra inför nästa planperiod är att utifrån de behov man kan identifiera i transportsystemet också komma med förslag på vilka åtgärder och objekt som ska vara högst prioriterade. Det arbetet har inte inletts än. Där avvaktar Trafikverket den infrastrukturproposition som kommer att lämnas till riksdagen under hösten.

Anf. 34 ROBERT HALEF (KD):

Fru talman! Det gläder mig att en ny trefilig väg är på gång. Det ser vi fram emot. Den kommer att minska den överbelastning som i dag finns på sträckan. Men jag efterlyser en ny broförbindelse. Den dag vi hamnar i

samma situation som nyligen kommer stora delar av samhället att drabbas. Det kommer enligt min bedömning inte att räcka med att bredda vägen och göra den trefilig åt vardera hållet.

Södertälje är en av Sveriges största knutpunkter för logistik, med många transporter som passerar. När Södertälje drabbas, drabbas företag i hela Sverige. Med andra ord har Södertälje kanal och motorvägsbron stor betydelse för svenskt näringsliv.

Frågan är vad som händer om ytterligare en olycka inträffar och hur vi kan förebygga detta för att underlätta trafikflödet på motorvägsbron och till sjöss. Resenärer, godstransporter och näringslivet behöver en mer fungerande infrastruktur. En ny motorvägsbro är en lösning, och detta bör beaktas i regeringens arbete med en ny nationell infrastrukturplan.

Fru talman! Frågan är om Södertäljeborna, näringslivet med Scania och Astra Zeneca, närliggande hamnar och alla trafikanter som påverkas och som väntar sig att regeringen ser över möjligheterna till en ny motorvägsbro kan få ett svar i dag.

Det är inte acceptabelt att företag över hela landet drabbas och förlorar inkomster och konkurrenskraft. Resenärer, Scania, Astra Zeneca och alla andra företag i Södertälje är oroliga. Södertäljeborna och alla de som arbetar i Södertälje är oroliga. Inom sjöfarten är man orolig. Kristdemokraterna är lyhörda och delar denna oro. Det är inte acceptabelt att två av landets största vägar, E4 och E20, endast ska ha *en* förbindelse över kanalen.

Fru talman! Många Södertäljebor, resenärer och näringsidkare undrar om det kommer en investering i en ny förbindelse över Södertälje kanal i nästa nationella infrastrukturplan. De förtjänar ett ärligt svar.

Infrastrukturministern har personligen varit på plats och träffat berörda. Frågan är: Kommer infrastrukturministern aktivt att verka för en ny motorvägsförbindelse över Södertälje kanal?

Anf. 35 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! Den olycka vi talar om inträffade sommaren 2016, men Södertäljebroen har varit en viktig förbindelse över Södertälje kanal under lång tid. Detta att man kan ifrågasätta robustheten i systemet och förmågan att klara ett stopp på Södertäljebroen är inte i sig något som uppkom i och med olyckan. Det hade funnits alla möjligheter för Robert Halef och Kristdemokraterna att skriva in en ny bro över Södertälje kanal i den nu gällande infrastrukturplanen eller i den tidigare infrastrukturplanen. Det har man valt att inte göra, och jag tror att det delvis beror på att det är svårt att förutse var den här typen av händelser ska inträffa.

I Trafikverkets underlag till regeringen inför infrastrukturpropositionen pekar man också på vikten av att fullt ut använda fyrstegsprincipen när man planerar nya objekt. Det vill säga att man först ser om det finns andra alternativ till att öka trafiken, om det finns sätt att öka kapaciteten med andra åtgärder och om det finns möjligheter att bygga om den befintliga strukturen. I sista hand tittar man på att bygga helt ny infrastruktur. Den principen bör naturligtvis gälla även i det här fallet.

Nu har man identifierat ett problem, och frågan är hur det problemet ska lösas på ett så samhällsekonomiskt effektivt sätt som möjligt.

Jag tror att Robert Halef mycket väl vet att vi inte tar ställning till enskilda objekt i det här skedet. Det vi gör nu är att förbereda en proposition

med inriktningen och omfattningen av nästa planperiod. Vilka objekt som sedan ska prioriteras i den nationella planen är nästa fråga.

Det är viktigt att vi försöker se hela transportinfrastruktursystemet i Sverige samtidigt. Det är väldigt lätt att se att detta med Södertäljebron är viktigt, men det finns många sådana punkter i transportsystemet i Sverige runt om i Sverige som gör systemet sårbart. Vi kan inte plocka ut en enskild del och säga: Den här ska vi åtgärda. Vi måste naturligtvis ha hela bilden klar för oss och göra en prioritering utifrån var våra pengar gör allra bäst nytta.

Det arbetet är inte gjort än. Det gjorde inte heller den förra regeringen när det gällde Södertäljebron. Självklart kommer detta behov att beaktas, men om det innebär att det avsätts medel för en ny bro är det alldeles för tidigt att svara på.

Anf. 36 ROBERT HALEF (KD):

Fru talman! Det gläder mig att ni tar till er frågan och att detta ska beaktas i framtida diskussioner om kommande satsningar på infrastruktur. En ny olycka på denna bro skulle få förödande konsekvenser för näringslivet och resandet. Det är många som skulle drabbas väldigt hårt. Det är viktigt att vi gör något slags prioritering och fingervisning med ett uppdrag till Trafikverket att påskynda att se över hur man kan undvika att det sker sådana haverier, minska risken för olyckor och så vidare, och samtidigt undersöka möjligheterna till en ny broförbindelse över kanalen.

Kristdemokraterna kommer aktivt att jobba för denna fråga framöver, lovar jag här i kammaren. Det är just av den anledningen jag har ställt en skriftlig fråga, och jag följer i dag upp den genom denna interpellation. Den här frågan kommer vi att återkomma till längre fram i olika sammanhang här i kammaren.

Fru talman! Det ligger ett stort ansvar på regeringen och infrastrukturministern att se till vi har en fungerande infrastruktur i dag och i framtiden för att underlätta resandet och stärka konkurrenskraften för näringslivet. I sitt svar på min interpellation säger infrastrukturministern bland annat följande: "Om Trafikverket i detta arbete identifierar behov av nya infrastrukturåtgärder prövas dessa inom ramen för den långsiktiga infrastrukturplaneringen." Faktum är att brohaveriet har visat på sårbarheten i denna broförbindelse och att en ny förbindelse är nödvändig. Ta som minister och regering ansvar för dessa frågor, och agera nu genom att uppdra åt Trafikverket att utreda en ny motorvägsbro över Södertälje kanal! Det är så vi rustar Sverige för framtida utmaningar.

Anf. 37 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Fru talman! Nu är det inte bara Södertälje som ska rustas för framtiden, utan vi har transportsystem i hela vårt land. Det är därför vi har en långsiktig planering där man gör en helhetsbedömning när det gäller vilka objekt som ska prioriteras: Var finns de svaga punkterna? Var finns de stora behoven? Var kan man åtgärda problem med andra, kostnadseffektivare åtgärder i stället för att bygga nytt?

Hela det arbetet har naturligtvis Trafikverket i uppdrag att genomföra. Därför ger vi heller inte särskilda och specifika uppdrag till Trafikverket att utreda enskilda objekt. Uppdraget till Trafikverket är att man med den kunskap som finns om transportsystemet i Sverige ska föreslå de klokaste

prioriteringarna. Sedan är det i slutändan ett politiskt beslut om hur den prioriteringen ska se ut. Men underlaget behöver vi få in från Trafikverket.

Det finns nog många runt om i landet som tycker att just deras bro, väg eller järnväg borde få förtur i en sådan planering. Men eftersom regeringen har ansvar för hela landet och för ett robust transportsystem för näringsliv och människor i hela vårt land tror jag att det är en klok hållning att försöka se helheten och att planera i en helhet och inte bitvis. Därför avvaktar vi det arbete som Trafikverket gör.

Men jag vill ändå framhålla att det arbete som Trafikverket har initierat är en väldigt bra start. De har säkerställt avledningsmöjligheter, det vill säga att man kan vända på den aktuella vägsträckan, som man inte kunde när olyckan inträffade, och de har inlett ett arbete med att identifiera sårbarhetspunkter i systemet. Jag hoppas att vi snart får en återrapportering från Trafikverket och att de vidtar de åtgärder som de kan vidta också i det korta perspektivet, för det är inte bara nybyggnad som är en lösning här.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 14 Svar på interpellationerna 2015/16:638 och 764 om regionindelning

Anf. 38 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Lena Asplund har frågat mig vilka inom sjukvården som har anfört ett önskemål om en annan regionindelning, hur jag ser på att det inte finns en bred folklig förankring för att driva igenom denna stora förändring och vad kvaliteten och patientsäkerheten har med regionförstoring att göra.

Jenny Petersson har frågat mig hur jag motiverar att utredningen kring storregioner inte tar invånarnas åsikter i beaktande, vad jag avser att göra för att förbättra den folkliga förankringen innan beslut kring storregioner fattas och vad jag avser att göra för att säkerställa att de nya regionerna inte förstör fungerande samarbeten.

Jag besvarar dem i ett gemensamt svar.

Av Indelningskommitténs direktiv framgår att förslagen ska vara väl förankrade med berörda parter. Det är av särskild vikt att kommittén för en dialog med och inhämtar synpunkter från bland annat berörda kommuner och landsting. Kommittén har valt ett arbetssätt som medför en bred förankring av arbetet och att goda möjligheter ges för olika regionala och lokala aktörer att föra fram sina synpunkter och perspektiv.

Indelningskommittén har lämnat ett delbetänkande och föreslår bland annat att tre nya län bildas från och med 2018 och att motsvarande landsting bildas från och med 2019. Betänkandet har skickats på remiss till många berörda instanser. Svarstiden går ut i början av oktober. Beredningen av förslagen fortgår, och jag avser därför inte att föregå remissbehandlingen.

Däremot kan följande sägas. Regionfrågan har utretts ett flertal gånger. Dessa utredningar anger tydligt att den nuvarande läns- och landstingsindelningen till stora delar inte längre är ändamålsenlig och att flera av landstingen och länsstyrelserna är för små för att klara av sina uppgifter både på kort och på lång sikt.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har tillsammans med företrädare för enskilda landsting och kommuner, som har god kännedom om verksamheterna och deras behov, tydligt fört fram att det behövs en ny läns- och landstingsindelning.

Vid de kommundialoger som jag genomför i varje län har det också uttryckts behov av att ändra nuvarande länsgränser. Behovet sammanhänger bland annat med befolkningens förändrade rörelsemönster och vikten av att erbjuda en god och jämlik vård i hela landet samt att det skapas jämlika förutsättningar för det regionala utvecklingsarbetet.

De politiska företrädarna i kommuner och landsting är demokratiskt valda. De har tillsammans med staten ett ansvar för att se till att den offentliga förvaltningen är robust och långsiktigt hållbar för att säkerställa att medborgarna erhåller en god service. I detta ligger också att löpande ompröva hur förvaltningen ska organiseras i syfte att finna mer effektiva lösningar. Det är även politikernas ansvar att noga följa de verksamheter de ansvarar för. På så sätt erhåller de en god kunskap om vilka aktuella och framtida utmaningar som verksamheterna står inför och kan utifrån detta bedöma hur förvaltningen klarar av att leva upp till de krav och behov som finns.

Genom remitteringen av Indelningskommitténs delbetänkande kommer regeringen att få in synpunkter från dem som har den största samlade kunskapen om hur förvaltningen fungerar och därmed också har bäst kunskap att bedöma om och hur förvaltningen klarar av utmaningarna och vilka åtgärder som annars behövs.

Jag vill också hänvisa till betänkandet *Träning ger färdighet* från Utredningen om högspecialiserad vård. Utredningen visar på ett tydligt samband mellan volym och kvalitet och konstaterar att en ny läns- och landstingsindelning kan underlätta nivåstruktureringen i hälso- och sjukvården och ge huvudmännen möjlighet att klara den regionala högspecialiserade vården på egen hand.

När det gäller frågan om hänsyn till fungerande samarbeten vill jag peka på att en av Indelningskommitténs utgångspunkter har varit att utgå från befintliga samverkansmönster. Man får i detta sammanhang inte heller glömma den omfattande samverkan som redan i dag finns genom de sex sjukvårdsregionerna. Indelningskommitténs förslag överensstämmer till mycket stor del med hur denna samverkan är organiserad.

(forts. § 16)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.55 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Anf. 39 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson, försvarsminister Peter Hultqvist, kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke samt statsrådet Ardalán Shekarabi. Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning.

Sverige och Nato

Anf. 40 LENA ASPLUND (M):

Herr talman! Ambassadör Krister Bringéus har nu lämnat över sin utredning om Sveriges försvar och säkerhetspolitiska samarbeten, inklusive Nato, till regeringen. Bringéus fastslår att västsamlade konfliktavhållande förmåga skulle öka med Sverige i Nato.

I sin regeringsförklaring underströk statsministern vikten av samarbete när det gäller säkerhet. Därför, herr talman, vill jag fråga försvarsminister Peter Hultqvist varför det är så viktigt för regeringen att hålla dörren stängd till Nato.

Anf. 41 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Herr talman! Säkerhetspolitiken är liksom ingen kappvänderksamhet, utan det krävs viss stringens, långsiktighet och stabilitet i det sammanhanget. Att ändra säkerhetspolitisk doktrin skulle få stora konsekvenser och framför allt också sätta press på Finland.

Vi tror att situationen gagnas bäst av att vi håller fast vid den militära alliansfriheten, höjer den militära förmågan enligt det beslut som riksdagen har fattat och fördjupar våra samarbeten med andra länder, vilket vi gör på ett mycket omfattande och effektivt sätt i dag jämfört med hur det såg ut under den förra regeringsperioden.

Vi har fördjupat samarbetet med Finland bortom fredstida förhållanden och övar armé, flyg och marin. Vi har ett avtal med USA, vi har ett avtal med Storbritannien, vi har ett avtal med Polen och Danmark och vi har utvecklat vår relation till de baltiska länderna. Så ser samarbetslinjen ut.

Anf. 42 LENA ASPLUND (M):

Herr talman! När det gäller säkerhetspolitik kan den ändras rätt fort beroende på hur omvärldsläget ser ut, och det har vi ju sett de senaste åren. Varför föredrar då regeringen ett bilateralt samarbete med USA och de övriga länder som försvarsministern radade upp här i stället för ett samarbete inom ramen för Nato, där Sverige tillsammans med likasinnade andra stater skulle ha mycket större möjlighet att påverka samarbetet?

Anf. 43 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Herr talman! Inom ramen för Natos partnerskap deltar vi och Finland på en militärt alliansfri grund. Vi utgår då ifrån att vi har det geografiska läge vi har. Självklart är det så att om Sverige och i förlängningen Finland skulle ändra säkerhetspolitisk doktrin får det en avgörande konsekvens för spänningsläget i vår del av Europa. Varför ska vi gå in i ett sådant läge?

Vi anser att det samarbete vi har är det stabilaste, bästa och lugnaste sättet att hantera säkerhetspolitiken i dag.

Vinster i välfärden

Anf. 44 HELENA LINDAHL (C):

Herr talman! I går kunde man i tidningen Dagens Nyheter läsa en debattartikel som var skriven av forskaren Joakim Landström. Han har skrivit två rapporter till den utredning om vinster i välfärden som regeringen har tillsatt. I artikeln skriver han: ”När Ilmar Reepalu säger i SVT:s ’Agenda’ att vinstnivån i välfärdsbolagen ska vara lägre än 10 procent så går han emot min analys. Skulle hans förslag bli verklighet skulle det i praktiken innebära ett förstatligande av välfärdssektorn.”

Trots att många patienter, elever och anhöriga och personal är nöjda med den kvalitet, omsorg och skola som många företag erbjuder vill ni ändå kapa dessa vid fotknölnarna. Varför?

Anf. 45 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Tack, Helena Lindahl, för frågan! Regelverket för privata utförare i den offentligt finansierade välfärden behöver utvecklas och justeras. Vi behöver säkerställa att skattebetalarnas resurser används så effektivt som möjligt och till de ändamål som de är avsedda för.

I dagsläget har vi inte den typen av regelverk, och därför har vi också sett att vi har verksamheter där resurser används till helt andra verksamheter än de som de är avsedda för. Vi har haft konkurser i skolverksamheter som har inneburit att tusentals barn och ungdomar har fått stå utanför sina skolor när de ska gå till undervisningen. Vi har haft oseriösa aktörer som har tagit sig in i välfärdsverksamheterna, och det vill vi inte ha.

Vi vill gynna seriösa aktörer – privata utförare, kommunala utförare och kooperativa utförare som finns i välfärden. Vi vill värna mångfalden, och då måste vi också ha ett regelverk som är långsiktigt hållbart. Det är den frågan som Välfärdsutredningen har att besvara. Betänkandet kommer först i november.

Anf. 46 HELENA LINDAHL (C):

Herr talman! Er vinstjakt på företagen kommer bara att resultera i att många företag, och de flesta är ju faktiskt väldigt seriösa, kommer att få stänga igen sin verksamhet, trots att de äldre, anhöriga, personal och elever är nöjda. Trots att till och med forskare som utredningen anlitat varnar för att mångfalden kan försvinna fortsätter ni er jakt på företagen. Varför vill ni förstatliga välfärdssektorn, Ardalan Shekarabi?

Anf. 47 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Jag vet inte var uppgifterna om förstatligande kommer ifrån. I direktiven till Valfärdsutredningen är det väldigt tydligt att uppdraget är att säkerställa att vi får bättre resursanvändning i välfärden och att vi säkrar mångfald och valfrihet för brukare.

Det finns alltså inga planer på att förstatliga. Tvärtom behöver vi förstärka mångfalden, men då måste också de mindre aktörerna, de kooperativa aktörerna och non-profit-aktörerna få möjlighet att finnas med i välfärden.

Sfi-lärare och Lärarlönelyftet

Anf. 48 ERIK BENGTZBOE (M):

Herr talman! Jag har en fråga till arbetsmarknadsminister Ylva Johansson. Den stora mängd nyanlända som har kommit till Sverige de senaste åren ställer stora krav på integration och insatser för integration, där språk är en viktig nyckel för möjligheten att ta sig in i samhället.

Just nu letar Sveriges kommuner med ljus och lykta efter sfi-lärare för att kunna hitta den kompetens man behöver för att ge de nyanlända den kompetens de behöver. Regeringen lanserade tidigare med buller och bång det man kallar för Lärarlönelyftet för att öka attraktiviteten i läraryrket och locka fler att bli lärare. I den satsningen ingår inte sfi-lärare, vilket skickar en väldigt underlig signal, eftersom det kanske är där som behovet just nu är som allra störst. Varför?

Anf. 49 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Tack, Erik Bengtzboe, för frågan! Det är helt riktigt: Vi har stora utmaningar när det gäller språkundervisningen. Regeringen har ju tagit initiativ till svenska från dag ett, redan under asyltiden. För att utnyttja resurserna maximalt använder vi – och har fått hjälp av – folkbildningen, som gör stora insatser.

Sfi, som ju kommunerna ansvarar för, står inför mycket stora utmaningar. Bristen på sfi-lärare var stor redan innan, och den är nu ännu mer skriande. Regeringen gör stora satsningar på att utbilda fler sfi-lärare. Det är en kompletterande utbildning så att fler ska kunna bli sfi-lärare. Problemet är ju inte i dag att vi har många sfi-lärare som inte jobbar i yrket. Problemet är att vi har väldigt få utbildade sfi-lärare, och det är viktigt för att kunna upprätthålla kvaliteten i undervisningen att man också har rätt utbildning.

Anf. 50 ERIK BENGTZBOE (M):

Herr talman! Tack, Ylva Johansson, för svaret! Jag förstår att man som arbetsmarknadsminister tycker att det är knepigt när regeringen lägger sig i lönebildning. Det gör det hela mycket mer dynamiskt, så att säga. Men nu har man valt att göra som man har gjort, och då får man också ta ansvar för det.

Utmaningen blir ju att den lärarstudent som funderar på vilken bana man ska gå, eller den lärare som i dag är lärare i svenska och som skulle behöva gå just den här vidareutbildningen till sfi-lärare, som regeringen

gärna vill satsa på, alltså gör ett val där de kommer att få lägre lön om de svarar på behov som finns. Är inte det ett problem som regeringen borde se och adressera?

Anf. 51 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Vi har stora problem och stora utmaningar när det gäller behovet av sfi-lärare. Att det skulle vara många sfi-lärare som inte vill jobba som sfi-lärare är inte det stora problemet utan att vi har alldeles för få som har rätt utbildning.

I satsningen på ökad attraktivitet i läraryrket har regeringen valt att satsa på ungdomsskolan och inte på vuxenutbildningen, och sfi är en skolform som hör hemma inom vuxenutbildningen.

Privata företag i välfärden

Anf. 52 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L):

Herr talman! I regeringsförklaringen sa statsministern att kvalitet och valfrihet ska prägla välfärden. Det låter lovande att regeringen antyder att man förstår att kvalitet och valfrihet hänger ihop.

Samtidigt jobbar regeringens utredare Ilmar Reepalu med ett förslag om att inskränka företags möjlighet att verka i välfärden som är så hårt att utredningens egen expert säger att det i praktiken skulle innebära ett förstatligande av välfärdssektorn, vilket allvarligt skulle skada Sverige, dess tillväxt och allas vårt välbefinnande.

Redan i dag är vi många som är oroliga. Därför frågar jag statsrådet Ardalan Shekarabi: Hur ska ni få kvalitet och valfrihet i välfärden om det inte finns några företag där och inte heller något välbefinnande?

Anf. 53 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Jag tackar Christina Örnebjär för frågan.

Riskkapitalbolagen hör inte hemma i välfärdsverksamheterna. Det är inte min åsikt, herr talman, utan Jan Björklunds ord. De uttalades när Jan Björklund satt i regeringen och var vice statsminister.

Om vi menar allvar med att vi ska ha en effektiv resursanvändning och långsiktighet i välfärden måste vi vidta åtgärder så att de som är verksamma i välfärden och får våra skattepengar för att bedriva skolverksamhet och välfärdsverksamhet är seriösa och använder resurserna till det som de är avsedda för.

Vi har inte de verktygen i dag. Därför hade vi JB-konkursen. Vi har haft enorma övervinster i barn- och ungdomsvården, som är den välfärdsverksamhet som riktar sig till de mest utsatta i vårt samhälle.

Regeringen kommer att verka för långsiktigt hållbara regelverk. Vi kommer att verka för mångfald och kvalitet. Vi blundar inte för problemen, och vi stannar inte vid retorik.

Anf. 54 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L):

Herr talman! Det finns bottenapp både inom privat och kommunalt driven välfärd. Många mätningar visar dock att välfärdsföretagen i genomsnitt har högre kvalitet och mer nöjda servicetagare.

Oseriösa företag ska inte ha vinsttak; de ska inte finnas över huvud taget i välfärden.

Kvalitet säkras genom höga krav och skarp tillsyn, inte genom att man jagar väderkvarnar.

Vad svarar statsrådet de seriösa välfärdsföretag och nöjda servicetagare som nu är oroliga för framtiden?

Anf. 55 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! De seriösa privata aktörer som finns i den gemensamt finansierade välfärden och som levererar kvalitet har inget att frukta. De kommer att vara välkomna i det fortsatta systemet och kommer att kunna bidra till att utveckla välfärden och höja kvaliteten i välfärdsverksamheterna.

Men de som är inne i välfärden för vinstjakten, som drar ned på bemanningen för att öka vinsten och som försämrar kvaliteten för att maximera vinsten ska inte finnas i den gemensamt finansierade välfärden i Sverige.

Här fokuserar vi på kvalitet och effektiv resursanvändning.

Nedläggningen av Riksställningar

Anf. 56 OLOF LAVESSON (M):

Herr talman! På ett något udda sätt släppte regeringen i veckan beskedet att Riksställningar på Gotland ska läggas ned. Riksställningar är en expert- och resursmyndighet för utveckling och samarbete inom museiområdet och stöder museerna genom såväl omvärldsanalys som metodutveckling och rådgivning.

I utredningen om ny museipolitik som överlämnades till regeringen förra hösten föreslogs att Riksställningar skulle läggas ned och att resurserna i stället skulle användas till att bygga upp en ny museimyndighet. Samtidigt betonades att verksamheten är viktig, och det gäller framför allt Riksställningarnas betydelse för utveckling och samverkan men också det särskilda uppdraget när det gäller den samtida konstens utveckling och spridning.

Vad jag förstår är tanken att allt ska uppgå i Riksantikvarieämbetet, som förvisso är duktiga på sitt men som i dag ägnar sig åt helt andra saker.

Herr talman! Jag är en positiv person och hoppas alltid att kulturministern har en plan innan hon river upp och lägger ned. Min fråga är därför: Hur tänker hon garantera att Riksställningars viktiga kompetens tillvaratas och utvecklas?

Anf. 57 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr talman! Jag tackar riksdagsledamot Olof Lavesson.

Jag har en plan. Jag har en plan för kulturen i Sverige. Jag har en plan för att vi ska skapa mer kultur till fler. Kulturen är en mötesplats för människor, och vi behöver ett Sverige som håller ihop och fler mötesplatser.

Vi behöver också en sammanhållen kulturpolitik. Vi behöver en professionaliserad kulturpolitik, en professionalism som finns i våra institutioner. Riksantikvarieämbetet är en sådan plattform, en möjlighet.

Vårt beslut att Riksställningar ska avvecklas och växa in i Riksantikvarieämbetet är en satsning på de viktiga uppgifter som Riksställningar har och har utfört med den äran.

Vad gäller de jobb som finns på Gotland, en ö som har fantastisk potential men där det är viktigt att jobben finns kvar, vill jag poängtera att det inte finns någon risk för att dessa försvinner.

Anf. 58 OLOF LAVESSON (M):

Herr talman! Jag undrar vilken konsekvensanalys regeringen har gjort innan man släpper detta besked. Att en sådan saknas påtalade Riksställningar i sitt remissvar redan i våras. I Riksantikvarieämbetets remissvar nämns inte med ett ord hur man ska tillvarata och utveckla Riksställningars verksamhet, utan man ser det som en sysselsättningspolitisk fråga.

Riksställningars roll har varit under diskussion en längre tid, men förändringar måste göras med respekt för uppdraget och kompetensen och utan att man kastar ut barnet med badvattnet.

Anf. 59 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUNKE (MP):

Herr talman! Riksställningars vara har diskuterats under lång tid. Det finns mycket skrivet och många tankar. Vi har också haft utredningar om detta, bland annat Museiutredningen, och många remissvar. Detta går i linje med remissvaren. Det är alltså underbyggt, och vi vet vart vi ska.

Vi ska stärka kulturens roll i vårt land. Vi ska ge den mer plats. Vi ska professionalisera den och visa att med professionens hjälp och med ett armslångt avstånd mellan politiken och professionen kommer dessa verksamheter att utvecklas till allas vårt väl och ve.

Åtgärder mot skattefinansierad lönedumpning

Anf. 60 MONICA HAIDER (S):

Herr talman! Sedan en tid tillbaka pågår det en debatt om det är rimligt eller inte att skattepengar används för att finansiera lönedumpning.

Jag tycker inte att det är rimligt, och därför är det glädjande att det ligger en proposition på riksdagens bord om att förhindra skattefinansierad lönedumpning.

Dock cirkulerar det flera oroande påståenden om lagförslaget i debatten. Bland annat hävdas att regeringens förslag ställer lägre krav på utländska företag och att dessa därigenom kommer att kunna ägna sig åt lönedumpning.

Kan civilministern klargöra om detta stämmer eller inte?

Anf. 61 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Jag tackar Monica Haider för frågan.

I Sverige ska svenska löner gälla. Det första vi kan göra för att säkerställa detta är att se till att våra skattepengar inte används till att dumpa lönerna för dem som sliter i välfärden och i offentligt finansierad verksamhet.

Vi får oroande rapporter från åkerinäringen. Vi får mycket oroande rapporter från taxibranschen om bekräftade lägstalöner på 27 kronor i timmen. Detsamma gäller städbranschen.

Nu har vi tagit fram ett förslag som innebär att det offentliga ska ställa krav på sjysta villkor i samband med offentlig upphandling. Dessa villkor ska gälla både svensk arbetskraft och utstationerad arbetskraft.

Det ska bli en klar förändring mot hur det är nu när svenska seriösa företag som erbjuder sina medarbetare löner och villkor enligt svenska kollektivavtal diskrimineras. Denna diskriminering måste upphöra, och det sker genom att vi lagstiftar mot det.

Anf. 62 MONICA HAIDER (S):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Det är såklart viktigt att vi konkurrerar på lika villkor oavsett om det är svensk eller utländsk arbetskraft. Jag ser fram emot att propositionen går igenom i riksdagen.

Tiggeriförbud

Anf. 63 KENT EKEROTH (SD):

Herr talman! Sverigedemokraterna har under många år aktivt verkat för att få bort tiggeriet i Sverige, som har blossat upp, inte minst i och med öppna gränser mot bland annat Rumänien och Bulgarien. Vi har drivit frågan aktivt i både riksdagen och den offentliga debatten.

Alla andra partier har varit negativa till våra förslag och dessutom kastat en massa mindre smickrande epitet på oss på grund av dem – tills alldeles nyligen då nästan alla insåg att Sverigedemokraterna hade rätt igen.

En tydlig omsvängning skedde den 18 augusti när civilministern sa att han övervägde att införa ett tiggeriförbud liknande det i våra grannländer.

Problemet är bara att regeringskollegan Miljöpartiet dementerade utspelet, och både Stefan Löfven och Isabella Lövin tillbakavisar att det förs sådana samtal i regeringen.

Kommer regeringen att komma med ett förslag om att förbjuda tiggeri, eller var det bara tomt prat?

Anf. 64 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är allvarligt att människor lever under så fattiga och utsatta förhållanden att de tvingas till tiggeri. Det strider mot den människosyn som regeringen vägleds av om människors lika värde.

Att tigga för sitt uppehälle är inte någon långsiktig lösning. Det är inte hållbart, och det leder inte till att människor får ett bättre liv. Lösningen på detta finns i att människor som i dag kommer till Sverige för att tigga får drägliga livsförhållanden i sina egna hemländer. Det är huvudlinjen i regeringens politik.

Vi utesluter inte att man kan behöva vidta ytterligare åtgärder. Det är till exempel viktigt att man kan avhysa personer som bosätter sig olovligt. Också andra saker kan behöva göras, men grundsynen är att människor som är så utsatta att de inte har någon annan väg framåt än att tigga ska få stöd och hjälp till ett värdigt liv.

Anf. 65 KENT EKEROTH (SD):

Herr talman! Svaret på min fråga, även om Ylva Johansson inte sa det rakt ut, är alltså nej. Svaret från regeringen är att de inte ska förbjuda tiggeri, utan de ska ha fler sociala insatser och slänga ut mer pengar på de EU-tiggare som kommer till vårt land. Det är beklagligt.

Ardalan Shekarabi sitter i salen i dag, men han kunde uppenbarligen inte svara på frågan själv. Jag tycker att det är bra att vi fick ett tydligt svar, även om vi inte fick höra det.

Jag ställer ändå frågan: Var det ett ja eller nej på om ni vill införa ett tiggeriförbud?

Anf. 66 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag svarar under frågestunden för de frågor som inte rör något av de andra statsrådets ansvarsområden. Det är därför jag svarar på denna fråga.

Det är ett allvarligt problem att människor tigger på gatorna i Sverige. Så kan vi inte ha det, men Sverigedemokraterna har inte lösningen på detta problem.

Regionindelningskommitténs förslag

Anf. 67 LOTTA FINSTORP (M):

Herr talman! Indelningskommitténs förslag till regional indelning för Svealands län har för Sörmlands del otillräckliga funktionella samband. Regionen blir dessutom geografiskt väldigt stor.

Det är uppenbart att andra hänsyn än det som borde vara grunden, det vill säga arbetsmarknadsregioner och tillväxt, ligger till grund för kartritningen. Hur sjukvården ska organiseras är en märklig utgångspunkt.

Ett av Indelningskommitténs direktiv är att de nya länen ska vara väl anpassade till befolkningens vardagsmönster. Det är inte nuvarande förslag. Det är olyckligt att slarva bort en viktig reform genom fel fokus. Dessutom är tidsplanen orealistisk, med ett ikraftträdande redan den 1 januari 2019.

Varför vill regeringspartierna göra denna reform till ett hastverk där medborgarnas frågor saknar svar och rimlig demokratisk implementering nonchaleras?

Anf. 68 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Tack, Lotta Finstorp, för frågan och för engagemanget i regionfrågan!

Sverige behöver regionaliseras. Den decentraliserade välfärdsmodellen måste värnas och utvecklas. Vi behöver decentralisera mer av beslutsfattandet närmare människorna. Då behöver vi regioner som är jämnstarka och som har rätt förutsättningar för att fortsätta att bedriva sjukvård, regionalt utvecklingsarbete och inte minst kollektivtrafik.

För detta behöver vi genomföra en reform som påverkar de administrativa gränserna. Just nu har vi ett förslag på bordet som remissbehandlas, och alla berörda parter har möjlighet att komma in med remissvar. Den

6 oktober kommer vi att ta emot remissvaren, och därefter kommer vi att fortsätta beredningsprocessen.

Självklart är det viktigt att beakta de synpunkter som finns när det gäller indelningsfrågor, men det är otroligt viktigt att vi fortsätter att decentralisera välfärden och den offentliga sektorn i Sverige och att vi regionaliserar Sverige. Det är en styrka för vårt land.

Anf. 69 LOTTA FINSTORP (M):

Herr talman! Om det beslutas om den föreslagna regionala indelningen är det enda rimliga ikraftträdandet den 1 januari 2023. Det är orimligt att de sex befintliga landsting som är tänkta att bilda Svealands län ska hinna omorganiseras till ett landsting som samordnar övrig verksamhet till den 1 januari 2019.

Varför inte låta frågan belysas och diskuteras i en valrörelse?

Anf. 70 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Jag tror att Lotta Finstorp är rätt ensam om att mena att detta är ett hastverk där vi har en skyndsam process. Jag tror att det var 1967 som den första utredningen om den regionala indelningen i Sverige redovisades.

Under de senaste tio åren har vi haft två statliga utredningar som har föreslagit en ny regional indelning i både statlig och landstingskommunal sektor. Detta har diskuterats väldigt intensivt under de senaste tio åren, både i Landstingssverige och i staten. Nu är det dags att agera, men det måste självfallet göras med förankring hos de berörda aktörerna.

Stöd till samlingslokaler

Anf. 71 OLA JOHANSSON (C):

Herr talman! Det är nu tredje gången gillt som det påpekas för kulturministern att samlingslokaler behöver ett utökat stöd och att lokal utveckling, demokratiska samtal, kultur, integration och möten förutsätter de mötesplatser som våra 1 423 bygdegårdar erbjuder.

Inom kort presenterar regeringen sin budget. Nykterhetsrörelsen och arbetarrörelsen blir säkert lika besvikna som vi i bygdegårdarna om det återigen visar sig att ministrarnas prat om civilsamhällets betydelse är lika tomt som tidigare. Kommer hon att fortsätta att urholka stödet till samlingslokalerna och deras organisationer eller inte?

Det talades tidigare om det professionella kulturarbetet. Vi behöver den ideella kulturen också.

Anf. 72 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr talman! Tack, Ola Johansson, för engagemanget i frågan! Det är ett engagemang som du delar med många av dina partikamrater och många här i riksdagen.

Att människor får möjlighet att mötas är vi i väldigt stort behov av. Det som vi i regeringen just nu arbetar intensivt med och som vi kommer att fortsätta att arbeta intensivt med också under nästa mandatperiod är att skapa mötesplatser.

Vi håller på med ett samhällsbygge. Vi satsar på ett Sverige som håller ihop. Då är det frivilliga arbetet, det fria kulturlivet och civilsamhället helt centralt. Självfallet behöver man mötesplatser.

Jag har aldrig pratat tomt, aldrig i hela mitt liv, och jag kommer inte att göra det nu heller. Tvärtom kommer vi inom kort med besked som kommer att slå många med häpnad.

Anf. 73 OLA JOHANSSON (C):

Herr talman! Tomt och tomt, Alice Bah Kuhnke. Den 25 februari i år informerades du om att din myndighet Boverket använder en och en halv miljon kronor av det stöd som skulle gå till samlingslokalernas organisationer för att i stället betala personalens löner.

Nu ber jag dig återigen att komma till något av våra 1 400 hus för att på plats se hur mycket varje satsad krona gör för ungdomar, för kulturen, för den lokala utvecklingen och för möten i vardagen mellan svenskar och nyanlända.

Du sviker oss väl inte en gång till?

Anf. 74 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNE (MP):

Herr talman! Återigen: Jag är glad för detta engagemang. Här möts vi verkligen över de gränser som man försöker sätta upp. Det civila samhället är helt centralt i det samhällsbygge som vi håller på med, och självfallet behöver man mötesplatser.

Jag åker runt i landet hela tiden och träffar dem som du talar om nu, Ola Johansson, för att få detta ännu mer bekräftat, som underlag för den politik vi bedriver. Nästa vecka presenteras budgeten.

Försvarsmaktens framtid

Anf. 75 ROGER RICHTOFF (SD):

Herr talman! Min fråga går till försvarsministern.

Jag kan inte säga att det är glädjande att se att försvarsministern har brutit avvecklingen och nedbrytningen av försvarssystemet, där Alliansen tävlade i att ha ledartröjan.

Om man tittar på de strategiska platserna, varav Gotland är en – försvarsministern är medveten om det – ser man att vi nu bygger upp försvaret där igen. Hur ser nästa steg ut? Hur ser framtiden ut? Jag tänker på luftvärn, artillerisystem, robotar och värnpliktsutbildningen, som införs igen. Ska man lokalrekrytera till den och utbilda på Gotland?

Kan försvarsministern utveckla lite grann när det gäller framtiden och steg två och kanske tre?

Anf. 76 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Herr talman! I dag har regeringen fattat beslut om att ändra regleringsbrevet till Försvarsmakten. Där tidigare lägger vi etableringen av stridsgruppen på Gotland.

Det som är sagt i det beslut som gäller är att vi ska bygga upp stridsgruppen fram till 2018 med ett mekaniserat kompani och ett stridsvagnskompani, sammanlagt ca 300 personer.

Det ska övas med luftvärnskapacitet och marin basering i området. Vi ska ha flygvapnets närvaro på Visbybasen och ha en hög frekvens av övningsverksamhet över huvud taget. Det är vad vi har att vänta under de kommande åren.

Sedan krävs det kanske ingen djupare fantasi för att se att när Försvarsberedningen väl är tillsatt nästa år blir detta en fråga som kommer att diskuteras där. Då finns all anledning att ta upp en del av de perspektiv som Richtoff berör.

Anf. 77 ROGER RICHTOFF (SD):

Herr talman! Jag tycker att det är glädjande. Jag vet att försvarsmministern inte kan prata om vilka luftvärnssystem som vi ska köpa. Samtidigt hoppas vi sverigedemokrater att man satsar på de system där svensk försvarsindustri kan vara en del och där vi har spetsteknologi – sådana system finns.

Jag vet att försvarsministern inte kan peka ut de systemen. Men med försvarsministerns klokhets tror jag säkert att han sprider sanningar runt omkring sig även i det stycket.

Anf. 78 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Herr talman! Tack för de smickrande orden!

Grundfrågan gällde Gotland. Den ön har ett militärstrategiskt läge som är viktigt inte bara för Sverige. Det som sker på Gotland har direkt bäring också på de baltiska länderna och är viktigt också för Finland. Det var en stor glädje att kunna besöka flygvapenövningen för en tid sedan, där finska förband deltog i övningsverksamheten på Gotland.

Statlig närvaro i hela landet

Anf. 79 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Först måste jag visa min uppskattning och glädje över att regeringen har aviserat att det kommer att bli en ny jämställdhetsmyndighet i Sverige. Jag är väldigt glad över att det ska bli ett strukturellt arbete för att komma till rätta med jämställdheten. Men det var inte det jag tänkte fråga om, för det vet jag ju redan.

Jag tänkte ställde en fråga till Ardalan Shekarabi angående myndigheters lokalisering och närvaro i hela landet. Sverige bygger på den svenska modellen, på gemenskap och på att hålla ihop i hela landet. Statlig närvaro är viktig för människor. Det handlar om både vikten av att lokalisera myndigheter men också att finnas nära, så att man kan få service.

Hur går arbetet i regeringen med att se till att det fungerar i hela landet?

Anf. 80 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Tack, Monica Green, för frågan!

Den centraliseringsvåg som har pågått i den svenska staten måste få ett slut, och den har nu fått ett slut. Regeringen sa ifrån när Skatteverket planerade att lägga ned nio kontor på mindre orter, bland annat Lycksele och Ludvika. Vi sa att det är viktigt att staten förstärker sin närvaro. Nu har vi satt igång ett arbete med att få en övergripande styrning av myndigheternas lokalisering i syfte att förstärka den statliga närvaron runt om i vårt land.

Vi har också satt igång arbetet med att omlokalisera hela eller delar av myndigheter från Stockholm till andra delar av landet. Den första myndighet som omlokaliseras är E-hälsomyndigheten, som kommer att flyttas från Stockholm till Kalmar.

Detta kommer att fortsätta. Vi kommer att se fler omlokaliseringar under mandatperioden. Det handlar om att förstärka den svenska statens legitimitet. Medborgarna i vårt land ska känna och veta att den svenska staten finns i hela vårt land och bryr sig om hela vårt land.

Anf. 81 MONICA GREEN (S):

Herr talman! Det tycker jag låter jättebra. Det är ett steg i rätt riktning, och det är välkommet. Det har verkligen behövts, eftersom det har varit en centraliseringsväg.

Men går det att skynda på arbetet? Finns det fog för att placera ut myndigheter av arbetsmarknadsskäl, eller är det viktigaste att det finns en god service i hela landet? Vad säger ministern om det?

Anf. 82 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Det är egentligen två frågeställningar. Det är viktigt att ha god service i hela landet, så att medborgarna kan komma i kontakt med staten och den offentliga sektorn. Det är ett arbete som pågår. Vi har också erfarenheterna och arbetet med servicekontoren.

Sedan handlar det också om att omlokalisera myndigheter för att se till att få en bättre spridning av de statliga jobben. Där har vi den rapport som vi beställde från Statskontoret som vi utgår från. Vår målsättning är att vi ska matcha myndigheter som är lämpliga att omlokalisera med städer som har förutsättningar att ta emot dessa myndigheter.

Kommuners uppföljning vid offentlig upphandling

Anf. 83 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (M):

Herr talman! Min fråga går också till statsrådet Ardalan Shekarabi, och den berör offentlig upphandling.

Före frågestunden i dag har det varit en del interpellationsdebatter. Vi vet att det är tufft för kommunerna. Det är mycket tryck utåt. Inom ramen för offentlig upphandling finns det också en oro från kommunerna ute i landet för hur det nya förslaget blir när det kommer ut i verkligheten.

Om man sätter kommunens vardag i centrum och som exempel tar uppgrävning av en gata för att illustrera det hela kan man inse att det inte blir en uppföljning av arbetskraften före eller efter utan på plats direkt, på gatan.

Då vill jag fråga statsrådet om han inte anser att det blir en tung belastning som vi lägger på kommunerna, dessutom mitt i ett ansträngt läge, för att på plats använda resurser för detta.

Anf. 84 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Tack, Ann-Charlotte Hammar Johnson, för frågan!

Det finns väldigt mycket som vi måste göra när det gäller utvecklingen av den offentliga marknaden. Vi måste säkerställa att vi har bättre uppföljning. Det är ett arbete som pågår och som regeringen har intensifierat, med

skapandet av Upphandlingsmyndigheten och deras arbete med uppföljningsmetoder. Vi måste få bort lönedumpningen. Där avser regeringen att jobba med frågan på bred front. Vi har lagt fram förslaget att göra det obligatoriskt att ställa krav på lägsta nivåer, för att få sjysta villkor. Den frågan hanteras av riksdagen.

Vi anser att detta underlättar för kommunerna, för som det är nu måste kommunerna hitta egna modeller. Vi vet att många svenska kommuner har skapat egna modeller, som Vita jobb-modellen och andra modeller som diskuteras.

Vi behöver ett nationellt regelverk som ger kommunerna trygghet och en myndighet som underlättar för kommuner men också för leverantörer, för företag måste kunna få stöd i upphandlingsfrågor. Därför är det viktigt att Upphandlingsmyndigheten har fått i uppdrag att ge service både till upphandlande myndigheter och till leverantörer och potentiella anbudsgivare.

Anf. 85 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHANSSON (M):

Herr talman! Uppföljning är A och O. Men just tillvägagångssättet med den skrivning som regeringen har valt – som leder till så stora tillämpningssvårigheter – innebär att det blir väldigt kostsamt och tidskrävande och skapar en enorm arbetsbörda. Jag tycker inte att det är den vägen som man bör gå, och jag undrar om statsrådet verkligen menar det.

Anf. 86 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Det finns många olika metoder som kan användas i uppföljningsarbetet. En sak som vi tittar på är hur vi kan samordna uppföljningen bättre för att pressa kostnaderna för uppföljningen men framför allt underlätta för leverantörerna.

Ju tydligare lagstiftningen är, desto lättare blir det för upphandlande myndigheter och leverantörer. Ju mer abstrakt lagstiftningen är och ju mer vi övervältrar på kommunerna när det gäller tolkningsfrågor, desto svårare kommer det att bli för upphandlande myndigheter. Effekten kommer att vara värst för de leverantörer som vill få ta del av det offentliga.

Kravet på delårsrapporter för statliga myndigheter

Anf. 87 RASMUS LING (MP):

Herr talman! Också jag har en fråga till civilministern, statsrådet Shekarabi. I dag är det ett sextiotal statliga myndigheter som har lagstiftningskrav på sig om att upprätta delårsrapporter. Riksrevisionen gjorde en granskning av detta, som publicerades i somras. De fann att kravet inte är ändamålsenligt. Slutsatsen är att nyttan med delårsrapporterna är mindre än kostnaden och att nyttan är begränsad för regeringen, myndigheterna själva och Riksrevisionen.

Därför skulle jag vilja fråga statsrådet: Avser du att ta vidare rekommendationerna och avskaffa kravet på delårsrapporter för de omkring 60 myndigheter som i dag har det kravet?

Anf. 88 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Tack för frågan, Rasmus Ling! Det är en mycket viktig fråga, om de administrativa bördor som vi har på våra förvaltningsmyndigheter. Regeringen har satt igång ett stort arbete inom ramen för tillitsreformen, som statsministern berörde i regeringsförklaringen.

Statskontoret har fått i uppdrag att identifiera tidstjuvarna i offentlig sektor, så att regeringen har möjlighet att eliminera de tidstjuvar som inte är legitima. Vi har också satt igång arbetet i Tillitsdelegationen, som kommer att jobba med att utveckla styrmodeller bortom New Public Management, där syftet är att låta professionerna i offentlig sektor vara proffs.

Det finns flera förslag som nu diskuteras som Statskontoret har lagt fram. Vi håller på att studera dessa förslag. Målet är att minska den administrativa bördan i den offentliga sektorn. Framför allt handlar det om att ge professionerna i den offentliga sektorn större handlingsutrymme så att de kan lägga mer av sin tid på kärnverksamheten. Då behöver vi också jobba med att minska kraven på återrapportering och fokusera på det som är relevant.

Anf. 89 RASMUS LING (MP):

Herr talman! Jag tackar Ardalán Shekarabi för svaret.

Det har hänt väldigt mycket sedan 1997 då det fattades beslut om detta lagkrav. I dag går det så mycket snabbare i verksamheterna, och man måste följa upp på ett helt annat sätt och vidta åtgärder betydligt fortare än halvårsvis. Att ta bort ett sådant krav skulle minska jobben och spara pengar.

Anf. 90 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Precis som Rasmus Ling beskriver kostar administration. Illegitima krav på återrapportering kostar pengar och stjälar tid från professionerna. Därför kommer vi att jobba med att minska den administrativa bördan. Regeringen måste självklart ta sitt ansvar. Det måste också riksdagen göra när vi beslutar om lagar.

SSU och demokratiska värderingar

Anf. 91 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD):

Herr talman! Min fråga går till kultur- och demokratiministern.

Ingen kan ha undgått mediernas rapportering om Socialdemokraternas ungdomsförbunds arrangemang där vita inte var välkomna. Ett regeringspartis ungdomsförbund exkluderade folk baserat på personers hudfärg.

Anser demokratiministern att det är förenligt med demokratiska värderingar att rasistiska arrangemang anordnas av delar av partiet och sanktioneras öppet genom att hållas på partihögkvarteret och dessutom sanktioneras genom offentliga medel?

Anf. 92 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUNKE (MP):

Herr talman! Jag har som kultur- och demokratiminister inga särskilda synpunkter på hur olika fristående organisationer väljer att organisera sin verksamhet. De är nog fullt kapabla att själva bestämma hur de vill ha det.

Men i ett större perspektiv är det för min del otroligt viktigt att ständigt möta människor i samtal, oavsett vilka de är, oavsett var de kommer från och oavsett om de har vitt skilda åsikter jämfört med vad jag har. På det sättet har riksdagsledamoten och jag mötts och diskuterat flera gånger. Vi stöter och blöter våra åsikter. För mig är det helt centralt i de demokratiska processerna att vi möts på demokratiska villkor. Men det är inte upp till Sveriges regering att diktera villkoren för det fria civila samhället i vårt land. På detta sätt har vårt föreningsliv fått växa sig starkt och är nu ett av de starkaste i världen. Det är för att många blommor får blomma och för att man själv organiserar sig som våra kvinnorörelser är starka och för att man också delvis har valt att ha egna möten för att samlas och vara starka tillsammans.

Anf. 93 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD):

Herr talman! I mina öron låter det som att du, Alice Bah Kuhnke, tycker att detta är acceptabelt.

Min följdfråga är: Vad vill du göra för att säkerställa att de statliga medlen går till organisationer som arbetar utifrån demokratiska principer?

Anf. 94 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP):

Herr talman! Jag tackar även för denna fråga. I fråga om det avser jag att göra mycket och har också gjort en hel del. Det ligger helt i regeringens politik att vi ska säkerställa att de skattepengar som går till det viktiga civila samhället i vårt land också ska gå till rätt saker. De ska gå till att främja vår demokrati, de ska gå till att verka för alla människors lika värde och de ska gå till att ge en mångfald av perspektiv så att vi kan förflytta gränser, utmana normer och bli mer, bli bättre och bli till människor. Det kommer jag att fortsatt arbeta för.

Regeringens satsningar för att minska arbetslösheten

Anf. 95 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Herr talman! Det går bra för Sverige tack vare den högkonjunktur som just nu råder. Samtidigt är läget fortsatt tufft för dem som står långt från arbetsmarknaden. Arbetslösheten bland utrikes födda är över 21 procent.

Arbetsmarknads- och etableringsministern sa i medierna så sent som den 25 augusti att det är regeringens politik som gör att arbetslösheten har minskat. Nu kan man läsa att vi har en politik som har gjort att arbetslösheten fallit kraftigt, att sysselsättningsgraden är rekordhög och att regeringens aktiva jobbpolitik är skillnaden.

Sanningen är att av de 32 000 traineejobben har det blivit knappt 200, och av de 20 000 extratjänsterna har det blivit ca 1 000.

Vilka jobsatsningar som regeringen har gjort menar arbetsmarknadsministern har minskat arbetslösheten, och hur många jobb har detta i så fall gett?

Anf. 96 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Vi har en stark konjunktur, men vi har också en regering som för en politik som ser till att vi får ut mesta möjliga av denna konjunktur.

Vi har vänt politiken. Nu är det slut med nedskärningar och skattesänkningar. Nu gör vi investeringar. Den gamla regeringen gjorde 57 utredningar om bostadspolitiken. I år kommer det att byggas 57 000 nya bostäder. Den gamla regeringen tog bort resurser från skolan. Det blev färre anställda i välfärden. Den här regeringen tillför resurser till välfärden. Vi har ökat antalet anställda i skolan med 13 000. Vi gör investeringar i infrastruktur, i bredband, i omställning av Sverige och stora investeringar i utbildning. Detta är rätt politik i detta konjunkturläge. Det har hittills resulterat i 120 000 nya jobb.

Anf. 97 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Herr talman! Mycket av det som arbetsmarknadsministern säger är säkert riktigt. Men faktum kvarstår, nämligen att arbetslösheten stiger bland utrikes födda och är närmare 22 procent. Många av de nyanlända som har kommit är inte utbildade. Det behövs fler enkla jobb, fler lärlingsjobb och många insatser för att människor snabbt ska komma i arbete. Här menar vi att det inte finns några insatser.

Därför frågar jag igen: Vilka av dessa jobsatsningar är det som skulle ha gett fler jobb?

Anf. 98 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag har precis svarat på den frågan, och jag tänker inte upprepa det som jag har sagt.

Det är sant att vi har många nyanlända, och de är naturligtvis födda i ett annat land. De har kommit hit som flyktingar, och de har fått uppehållstillstånd. De skrivs in på Arbetsförmedlingen från första dagen. Det är helt rätt. Vi ska ha jobbfokus från första dagen. Men det ska ärligt sägas att i princip hundra procent är då arbetslösa första dagen.

Det tar lite tid innan man kommer in på den svenska arbetsmarknaden. Det tar för lång tid, tycker jag. Mitt mål är att man i normalfallet ska kunna komma i arbete eller i utbildning inom två år. Jag vet att det är ett ambitiöst mål.

Militärt samarbete med andra länder

Anf. 99 JOHAN BÜSER (S):

Herr talman! Min fråga går till försvarsministern.

De senaste månaderna har det säkerhetspolitiska läget försämrats i Östersjöregionen genom främst ökad aktivitet från den ryska sidan. I dagarna kom beskedet om Gotland. I förra veckan presenterade försvarsministern och utrikesministern det som de beskrev som nycklarna till att trygga den svenska säkerheten. Det handlar om militär alliansfrihet, förstärkt försvar och fördjupade internationella samarbeten.

Jag skulle gärna vilja att försvarsministern berättar lite grann om vad den fördjupade samarbetslinjen egentligen innebär och på vilket sätt den leder till ökad stabilitet.

Prot. 2016/17:3
15 september

Frågestund

Anf. 100 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Herr talman! Jag tackar för frågan. Den militära alliansfriheten garanterar stabiliteten i vår region. Den leder inte till några tvära kast eller snabba förändringar i den säkerhetspolitiska doktrinen.

Det som sker konkret när vi samarbetar med andra länder är att marin, flyg och armé övar tillsammans. Vi har också materiellt samarbete med vissa länder, vi har ett omfattande informationsutbyte, vi har forsknings-samarbete med vissa länder, vi har en interoperabilitet med vissa länder, och vi har också genomfört internationella operationer tillsammans. Det finns en lång rad avtal här. Det svensk-finska avtalet går längst. Vi tittar även bortom fredstida förhållanden. Det handlar också om Polen. Vi har gått med i Stratcom i Riga, vi har gått med i Cybercenter i Tallinn, och vi har ett 53-punktsprogram tillsammans med Storbritannien. Vi jobbar alltså på ett mycket brett fält. Detta bygger ett säkerhetsnätverk kring Sverige och höjer tröskeln och ökar den militära förmågan. Men vi förändrar inte den säkerhetspolitiska doktrinen.

Anf. 101 JOHAN BÜSER (S):

Herr talman! Jag vill tacka försvarsministern för detta svar. Men med anledning av den oro som många kanske känner även med det besked som nu har kommit om Gotland skulle jag vilja fråga försvarsministern om han ser några ytterligare åtgärder i närtid som han tror kommer att vara nödvändiga att vidta.

Anf. 102 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S):

Herr talman! Jag tror att vi hela tiden måste jobba mycket aktivt med säkerhetspolitiken och försvarspolitiken. Det innebär att kontinuerligt genomföra övningsverksamhet så att vi ökar den militära förmågan och kompetensen. Ökad militär förmåga är sättet att bygga trösklar. Det gör vi tillsammans med andra men också genom att vi satsar på det nationella försvaret och nu investerar i övningar och olika typer av vapensystem.

Matchningsproblemen på arbetsmarknaden

Anf. 103 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Jag vill rikta min fråga till statsrådet Ylva Johansson.

Tillväxten ökar – vi befinner oss i en högkonjunktur – och arbetslösheten sjunker. Samtidigt rapporteras att det råder brist på arbetskraft. Man får inte tag på rätt personal att anställa. Chefen för Företagarna i Örebro län, Kaisa Edenvik, gick häromdagen ut och sa att det finns problem med matchningen. Matchningsproblematiken har pågått under flera år men accelererar nu.

Min fråga till regeringen och statsrådet är vad regeringen gör för att matchningen på arbetsmarknaden ska lyckas bättre.

Anf. 104 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är helt korrekt som Eva-Lena Jansson beskriver; vi har stora utmaningar när det gäller brist på utbildad arbetskraft. Många arbetsgivare efterfrågar personal de inte får tag i. I den senaste Småföretagarbarometern – vi vet att många av de nya jobben kommer just i mindre företag – uppger fyra av tio att de har fått tacka nej till en order. Det huvudsakliga skälet är att de inte har fått tag i rätt arbetskraft.

Detta är en stor utmaning. Därför satsar regeringen stort på utbildning i det reguljära systemet, och vi lägger om och moderniserar arbetsmarknadsutbildningen. Vi ställer om hela Arbetsförmedlingen till att jobba mer gentemot arbetsgivarnas behov och mer med matchning. Det är en oerhört stor omställning som just nu pågår där man anställer särskilda företagsrådgivare runt om ute på arbetsförmedlingarna.

Så sent som i förrgår offentliggjorde också statsministern i regeringsförklaringen att han nu bjuder in arbetsmarknadens parter för gemensamma samtal om hur vi branschvis kan tackla de stora kompetensförsörjningsproblemen. Vi kommer att behöva arbeta inom flera områden.

Anf. 105 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret. Jag tänker också att Arbetsförmedlingen måste få bättre verktyg för att just kunna jobba med matchning, möta företagarna och se deras behov. Kan statsrådet säga någonting om det arbetet när det gäller Arbetsförmedlingen, hur man reformerar den och förbättrar dess möjlighet att möta matchningsproblematiken på arbetsmarknaden?

Anf. 106 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Arbetsförmedlingen ställer om hela sin organisation för att arbeta med fokus på att tillgodose arbetsgivarnas behov. Man har också tillfört 250 miljoner kronor särskilt för att rekrytera så kallade företagsrådgivare som har speciell kompetens just när det gäller branschvis kompetensförsörjning mot arbetsgivarnas behov. Man inrättar nu även särskilda arbetsgivarkontor som också har den särskilda kompetensen. Jag vill även peka på det som i dag har presenterats i en debattartikel om att öppna Platsbanken också för andra aktörer.

Regeringens jämställdhetspolitik

Anf. 107 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Sverige är ett föregångsland inom många områden, inte minst när det gäller jämställdhet. Men mer finns att göra. Arbetsmarknaden är segregerad, och vi ser oskäligen löner. Vi ser att den psykiska ohälsan ökar, främst bland kvinnor. Vi ser ökade sjukskrivningar, också bland kvinnor. Vi ser mäns våld mot kvinnor.

Här krävs det kraftfulla förslag, men jag tycker att sådana saknas. Det är tomt. Vad gör regeringen? Jo, man skickar ut en promemoria – den har gått ut på remiss – om jämn fördelning i bolagsstyrelser. I promemorian

föreslås en ändring av aktiebolagslagen: 40 procent av styrelseledamöterna ska vara av vardera könet. Annars får man böter 2019.

Varför ägnar sig regeringen åt symbolpolitik som kränker äganderätten och berör ett hundratal kvinnor?

Prot. 2016/17:3

15 september

Frågestund

Anf. 108 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Man måste nog vara moderat för att inte se vad regeringen gör när det gäller jämställdhetsarbetet. Hela politiken har lagts om i varje del sedan vi fick en feministisk regering.

Vi har nu en feministisk budgetering i varje del av budgetpropositionen. Vi har lagt om uppdragen till en lång rad myndigheter för att de ska jobba aktivt med jämställdhet. Till exempel på mitt eget område har Arbetsförmedlingen fått tillbaka uppdraget att arbeta för en mindre köns-segregerad arbetsmarknad. Vi gör aktiva insatser för kvinnors arbetsmiljö, och vi vänder nu den utveckling av skenande sjukskrivningar som vi tog över från den gamla regeringen. Vi har i dag offentliggjort att en ny jämställdhetsmyndighet kommer att inrättas.

På punkt efter punkt stärker vi kvinnors ställning, och vi ser en aktiv utveckling där kvinnors sysselsättning och inkomster ökar. Där måste man också titta på bolagsstyrelserna, där näringslivet – trots höga ambitioner – inte lever upp till sina egna mål.

Anf. 109 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Jag fick inget svar på frågan varför regeringen lägger fram detta förslag om fördelning i bolagsstyrelser. Jag tycker att man borde kasta förslaget. Det kränker äganderätten, det är klåfingrigt och det är oseriöst. Regeringen borde som sagt ta tag i de jämställdhetsfrågor som berör kvinnor i utanförskap. Det gäller kvinnor med vanliga jobb och inkomster och de problem de möter i sin vardag.

Min fråga är: När kommer förslaget till riksdagen, så att jag kan rösta nej till det?

Anf. 110 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Regeringen gör omfattande insatser för till exempel ensamstående föräldrar, kvinnliga pensionärer och kvinnor som är sjukskrivna. Det saknas inte förslag, som på den gamla tiden. Nu gör vi insatser för jämställdheten.

När det gäller bolagsstyrelserna finns det sedan många år tillbaka en uppförandekod för de bolag som är registrerade på Stockholmsbörsen. Där står det att man ska sträva efter en jämn könsfördelning i bolagsstyrelserna. Det var ett frivilligt sätt att komma åt detta. Händer det någonting? Uppnådde man jämn könsfördelning? Nej. Därför kommer ett lagförslag.

De kulturella och kreativa näringarna

Anf. 111 PER-ARNE HÅKANSSON (S):

Herr talman! Jag vänder mig till kultur- och demokratiministern, och jag vill lyfta fram de kulturella och kreativa näringarna. Det inbegriper mode, design, konst, medier, spel och allt sådant där.

Dessa näringar är jobb- och tillväxtskapande, och i dem finns ingredienser som mångfald, jämlikhet och entreprenörskap att ta fasta på. Det handlar också om att skapa förutsättningar för varje människas förmåga och utvecklingsmöjligheter, oavsett ursprung eller ekonomisk bakgrund. Förutom de rent kreativa värdena är dessa grenar även betydelsefulla när det gäller att stärka den gemensamma svenska konkurrenskraften.

I sammanhanget kan jag lyfta fram det som sker i mitt hemlän, Region Skåne, där en särskild regional handlingsplan för dessa kreativa näringar har tagits fram i samråd med kommuner, företag och organisationer. Den bygger just på detta med samverkan.

Vad avser kultur- och demokratiministern att göra utifrån sin position för att ytterligare stimulera jobb och utveckling i dessa branscher?

Anf. 112 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNIKE (MP):

Herr talman! Jag tackar Per-Arne Håkansson för frågan och för möjligheten.

Först vill jag säga att jag är imponerad av det arbete man gör i Region Skåne. Under mina resor runt om i landet under de två år jag nu har varit statsråd har jag träffat på fantastiskt bra, målmedvetet och strategiskt arbete, där man i det lokala samhället ser möjligheten med kulturella och kreativa näringar. Jag vill säga att vi behöver göra mer.

Nu har näringsminister Damberg och jag ett arbete på gång tillsammans där vi tittar på detta och har gett i uppdrag till myndigheter att arbeta fram modeller och verktyg för att vi verkligen ska få snurr på detta i vårt land. Här finns det nämligen pengar att tjäna, människor att engagera och kulturella områden att utveckla. Precis som riksdagsledamoten sa handlar det om film, konst, musik, design med mera. Vi behöver vara många även i Sveriges riksdag som engagerar oss i frågan, för här finns det potential.

Anf. 113 PER-ARNE HÅKANSSON (S):

Herr talman! Jag tackar självklart för det mycket framåtsyftande och glädjande svaret.

Sverige ligger ju i topp när det gäller länders kreativitet i internationella mätningar och så, men konkurrensen är knivskarp. Vi kanske kan ytterligare skruva till det för att förbättra möjligheterna för exempelvis soloföretagare och andra. Det finns även stora företag på detta område där det finns utvecklingsmöjligheter. Hur ser kulturministern på ytterligare samverkan och utvecklingsmöjligheter? Jag förstår att de är goda.

Anf. 114 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Herr talman! Ja, precis – förutsättningarna är goda. I den exportstrategi regeringen har lagt fram har ju Team Sweden KKN bildats. Det är ett verktyg för att ytterligare främja exporten från de svenska kulturella och kreativa näringarna.

Jag tror dock att vi måste samverka mer. Vi måste, såväl lokalt och regionalt som från statens sida, se hur vi kan få ännu mer snurr på de här affärerna. Det handlar om att alla de unga människor vars lust vi nu väcker i en breddad kulturskola ska kunna både roa sig och få en framtid där.

Dagstidningarnas situation

Anf. 115 BERIT HÖGMAN (S):

Herr talman! Det är bra att kultur- och demokratiministern står kvar i talarstolen, för min fråga går till henne.

Jag är djupt bekymrad för mediasituationen i landet, inte minst för våra dagstidningar, våra morgontidningar. Det går knappt en dag utan att man hör att tidningar kämpar för sin överlevnad. Samtidigt är just högkvalitativ journalistik och nyhetsrapportering av stor vikt för vår demokrati, och jag tycker själv att det är viktigt att vi alla får läsa en morgontidning.

Vad gör statsrådet – och vad kan statsrådet göra – för att på kort sikt och på längre sikt förbättra situationen för Tidnings Sverige?

Anf. 116 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Herr talman! Den mediepolitiska frågan är en av våra stora frågor att hantera, och den borde ha hanterats för länge sedan. Det är ingen nyhet att många av våra medier just nu går igenom ett stålbad. Det är affärsmodeller som sätts ur spel eller åtminstone skakas om.

Därför har vi agerat från dag ett. Vi tillsatte en utredning, och om några veckor tar jag emot konkreta förslag på hur det nya statliga stödet till den fria pressen ska se ut. Dessutom har regeringen fått igenom en proposition i riksdagen som innebär förändringar i befintligt presstöd, så att vi i alla fall pumpar ut de medel som finns där.

Mycket mer behöver dock göras, och många aktörer behöver ta sitt ansvar. Jag kommer inte att lägga fram nya affärsmodeller, utan jag kommer att försöka hitta förslag som stärker journalistikens lokala närvaro ur ett demokratiperspektiv.

Anf. 117 BERIT HÖGMAN (S):

Herr talman! Det låter bra, och det går också väldigt snabbt. Uppfattar statsrådet att direktiven till utredningen fångar denna snabba utveckling? Jag har full respekt för att statsrådet inte kan säga något om resultatet, men känns det som att utredningen fångar problemet vi står inför?

Anf. 118 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH
KUHNKE (MP):

Herr talman! Ja! Direktiven fångar utmaningen. Jag var ivrig att sätta denna utredning på plats, för jag visste redan innan statsministern ringde

och jag blev utsedd till statsråd att vi skulle behöva de här konkreta förslagen. Jag har därför stora förväntningar på de förslag jag kommer att få ta emot om några veckor. Vi kommer att behöva jobba hårt med att så snart som möjligt få ett nytt, modernt presstöd på plats i Sverige. Det presstöd som medierna har i dag utvecklades på 1970-talet. Det är inte acceptabelt.

Anf. 119 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Därmed är veckans frågestund avslutad. Jag ber att få tacka statsråden och de deltagande ledamöterna.

§ 16 (forts. från § 14) Svar på interpellationerna 2015/16:638 och 764 om regionindelning

Anf. 120 LENA ASPLUND (M):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka statsrådet för svaret. Det var ett långt svar, nästan fyra minuter. Det innehöll ungefär 4 000 tecken, alltså två A4-sidor, vilket är väldigt långt för att vara ett interpellations-svar. Men jag saknar svar på mina frågor! Ingenstans fanns svar på det jag frågade.

Upprinnelsen till detta var att jag den 21 april lyssnade på frågestunden där statsrådet fick en fråga om regionindelningen. Statsrådet svarade då att ”det är viktigt att vi driver igenom denna förändring – inte för att regeringen vill, utan för att det finns önskemål från dem som arbetar i sjukvården och har kunskap om sjukvårdens utmaningar”.

Jag ställde då en skriftlig fråga till statsrådet där jag undrade vad som menas med att personalen, de som arbetar inom sjukvården, vill ha nya regionindelningar. Då kom svaret – hör och häpna! – att SKL vill det.

Det finns nog en och annan inom SKL som jobbar inom sjukvården och är fritidspolitiker. SKL består dock av politiker och inte av vanliga människor. Där finns inte undersköterskor, sjuksköterskor eller – som jag – biomedicinska analytiker. Där finns ingen som säger att man vill ha en regionindelning.

Alldeles nyss i frågestunden, när Lotta Finstorp ställde frågan, svarade statsrådet att detta är bra för decentralisering och regionalisering. Då undrar jag: Hur kan en region, från Sveg till Kiruna, innebära en decentralisering? Hur kommer det närmare invånarna? Hur blir sjukvården bättre? Det är ju sjukvården det i huvudsak handlar om. Kollektivtrafiken är viktig, och det finns vissa andra regionala frågor, men det är i huvudsak sjukvård det handlar om. Hur blir sjukvården för fru Andersson i Junsele bättre för att någon i Gällivare sitter och beslutar någonting?

Det blir lite brist på demokrati och man kommer långt ifrån invånarna. Man kommer även väldigt långt bort från politikerna om vi nu ska ha en Region Norrland, som har föreslagits. Det har inte satts någon numerär för hur stort regionparlamentet ska vara, men det pratas om 149 platser. Jag skulle inte tro att alla ställen får närvaro. Och var placerar man ett regionparlament? Hur får man till det hela? Arlanda låter rimligt, för det är väl det enda sättet att ta sig från till exempel Sveg till var nu regionparlamentet hamnar – därom bråkar man ju mellan de olika delarna av Norrland.

Sundsvall vill ha det, liksom Härnösand och Umeå. Kanske skulle vi placera det i Sollefteå som ligger i inlandet och skulle behöva lite stöd och hjälp?

Jag frågade också statsrådet om den breda folkliga förankringen, och fick svaret att man varit ute och pratat med kommuner och landsting. Personerna där är visserligen folkvalda, men om man gör en sådan här enorm förändring och ritar om både den politiska och geografiska kartan – som har sett ut så här sedan 1600-talet – borde man fråga folket: Vad tycker ni om det här?

Jag frågar statsrådet: Hur gagnar det invånarna i Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten att bli en enda stor region där besluten fattas väldigt långt ifrån medborgarna?

Anf. 121 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Regeringen står envist fast vid sin plan att regionalisera Sverige, oavsett vad folket tycker lokalt och i vissa fall på helt felaktiga grunder, vilket har förts fram här under frågestunden och debatten.

Jag frågade hur man tar invånarnas åsikt i beaktande. Region Halland har haft åsikten att man vill hålla Halland helt. Region Halland lät göra en Sifundersökning och frågade svenska folket vad det tyckte om storregioner. I Halland tyckte sex av tio att det var en dålig idé. Mindre än två av tio tyckte att det var en ganska bra idé. Det såg likadant ut i stora delar av landet. De kritiska medborgarna var fler än de positiva i 19 av 21 län.

Hallands näringsliv uttrycker också skarp kritik mot förslaget. Det handlar givetvis om hälso- och sjukvårdens utmaningar – där finns mycket annat vi kan göra – men det handlar även om att regionerna har ett tillväxtansvar gentemot sina invånare och företag.

Det råder en politisk enighet bland samtliga partier i Region Halland om att hålla Halland helt. Detsamma gäller kommunerna från norr till söder. Vi i Halland är ödmjuka inför framtidens utmaningar på riksdagsnivå, regional nivå och kommunal nivå, men vi tycker att Halland bidrar bäst till Sveriges utveckling genom att fortsätta vara en region.

Halland har ett fantastiskt och unikt geografiskt läge mellan Västra Götaland, Skåne och Småland, och vi har samarbeten med alla kommunerna och regionerna. Vi anser att det inte finns något samband mellan storlek och resultat, för man ska inte tro att minuslänens organisatoriska förmåga blir betydligt bättre av att man slår ihop dem. Storleken löser så att säga inte allting.

Jag saknar också underifrånperspektivet, som jag har pratat om här tidigare. Detta är snabbt utrett, och jag tycker inte att det är färdigutrett och förankrat.

Det största medskicket i min interpellation är: Hur motiverar statsrådet att invånarnas åsikter saknas? Hur tar man del av dem? Och vad gör man för att förbättra förankringen?

Hur gör man, om man gör sammanslagningar till stora regioner, för att inte förstöra fungerande samarbeten som finns i dag i hela Halland, från norr till söder?

Anf. 122 ROLAND GUSTBÉE (M):

Herr talman! Statsrådet Shekarabi har i olika sammanhang nämnt att det här skulle vara en reform för sjukvårdens skull, eller i alla fall delvis

för sjukvårdens skull. Men jag tror att han då blandar ihop vad som är bra, nämligen det som nämns i Måns Roséns utredning om stordriftsfördelar inom den högspecialiserade vården, med vilka som är huvudmän och hur de ska organisera sig. Det finns ingen evidens för att stora regioner i Sverige skulle ha en kvalitativt bättre sjukvård än vad de små regionerna har.

En nationell patientenkät genomförs årligen av SKL. Där har varje år de små regionerna bäst resultat. I nästan varje fråga toppar Halland, Jönköping, Kronoberg, Kalmar och Östergötland kvalitetsresultaten. Man har då frågat patienterna hur de upplever vården. De upplever att de får en mer jämlik vård i de här små regionerna än i de stora regionerna.

När det då kommer till den högspecialiserade vården är det inte så att man i Tidaholm får en bättre högspecialiserad vård än vad man får i Åseda, som ju inte ingår i en storregion. Man får inte heller en bättre högspecialiserad vård om man är invånare i Skövde, som ingår i Västra Götaland, än vad man får i Växjö. Så inte heller där blir sjukvården bättre av att regionen har stordriftsform, utan det är snarare den enskilda kliniken som påverkar vilken kvalitet man kan få i vården.

Ytterligare ett område som jag vill nämna är samverkan med kommunerna. I dag är ju inte sjukvården bara någonting som bedrivs av landsting och regioner, utan det bedrivs också mycket sjukvård i kommunerna. I en liten region som Halland eller Kronoberg, där vi har sex eller åtta kommuner att ha dialog med, är det mycket lättare att få en god kvalitet. Vi har i Kronobergs län, mitt hemlän, till exempel landets bästa resultat när det gäller att färdigbehandlade patienter får plats i hemsjukvården.

Slutligen, herr talman, tror jag nog att det här förslaget är välvilligt, men det är i alla fall inte i sjukvården som man uppnår några goda resultat.

Anf. 123 ERIK BENGTZBOE (M):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för att han tar sig tid att komma till riksdagen.

När regeringen drog igång denna ganska stora och omvälvande process tror jag att intresset hos allmänheten var ganska lågt, men det fanns väl åtminstone en och annan landstingspolitiker som kände sig exalterade. Nu skulle åtminstone frågor om statens organisering och inblandning när det gäller högspecialiserad sjukvård, hur vi bättre underlättar för arbetsmarknad, tillväxt och arbetspendling få ett utrymme, kunna diskuteras och kanske till och med, oavsett partifärg och inställning i frågan, leda till något konstruktivt. Sedan dess har dock processen kantats av en stor mängd problem som regeringen behöver adressera.

Herr talman! När direktiven kom, utredningen tillsattes och Indelningskommittén inledde sitt arbete sås det att funktionella arbetsmarknadsregioner skulle vara vägledande för det förslag man sedan skulle lägga fram. Nu ser vi det förslag som Indelningskommittén har lagt fram som tar noll hänsyn till funktionella arbetsmarknadsregioner. Det funktionella sambandet mellan Idre och Flen är obefintligt.

När man inledde arbetet så man att man inte skulle köra över något län och tvinga in något län 2019 mot sin vilja, utan 2023 var målplanen man skulle arbeta efter. Men om någon ville gå före skulle det vara möjligt. I den föreslagna Svealandsregionen säger fem län ja och ett län, Sörmland, säger nej. Ändå föreslår Indelningskommittén att man ska tvinga in Sörmland i Svealandsregionen.

Under frågestunden, för mindre än en halvtimme sedan, sa statsrådet att en av huvudpoängerna med detta är att man ska decentralisera mer och se till att makten hamnar ute i regionerna i stället för att staten klåfingrigt lägger sig i saker och ting, exempelvis hur sjukvården ska fungera. Statsrådet Wikström, å andra sidan, meddelar att regeringens agenda för det hela är att begränsa antalet akutsjukhus och stänga ett antal akutsjukhus. Det går inte riktigt ihop.

Regeringen pratar också om behovet av en bred förankring i hela den här processen. Ändå tar man inte till sig av de opinionsundersökningar som är genomförda där bland annat en bred majoritet av sörmlänningarna säger nej till förslaget och till tidsplanen. Man tar hela processen under en sommarremissvända. Förslaget läggs fram runt midsommar och remissvaren ska vara inne i oktober, vilket gör att en rad kommunfullmäktige och landstingsfullmäktige inte får chans att inom tidsramen ens behandla frågan i demokratisk ordning. Och man säger att det här ska användas för att stärka demokratin!

Regionförändringarna har en faktisk påverkan på människors vardag. Sörmland har i dag ett välfungerande sjukvårdssamarbete i en sjulänsregion som utöver Svealandsregionen innehåller Värmland. Vi har därutöver ett väl utarbetat kollektivtrafiksamarbete i hela Mälardalen, där även Östergötland ingår, för att se till att det fungerar på ett sätt som gör det rimligt för människor.

När man slår sönder denna struktur för att man vill rita om en karta, när man inte ens följer de direktiv man själv säger sig arbeta efter, då blir det väldigt svårt att som riksdagsledamot arbeta för en förankring av förslaget. Bilden sätts i stället av en regering som vill tvinga igenom den här sammanslagningen över huvudet på människor. Det tycker jag inte är rimligt, och framför allt är det tråkigt.

Förändringar behövs, inte minst av statens organisering. Länsstyrelserna behöver omorganiseras. Varför då inte bromsa i detta läge, där man har lämnat direktiven, folket säger nej och man inte ens verkar vara överens i regeringen om agendan? Varför inte söka en bred överenskommelse? Varför inte diskutera detta? Varför inte vänta med tidsplanen 2019 och försöka se till att vi landar i att låta folkviljan underifrån vara vägledande?

Anf. 124 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Tack Lena Asplund, Erik Bengtzboe, Jenny Petersson och Roland Gustbée för inläggen om denna viktiga fråga som rör den offentliga sektorns struktur!

Herr talman! När jag lyssnar på riksdagsledamöterna som deltar i denna debatt undrar jag om den moderata riksdagsgruppen har lyckats göra en tidsresa några veckor framåt, för jag har hittills inte tagit emot några remissvar från något av landstingen. Remisstiden går ut den 6 oktober. De flesta landsting och kommuner har fortfarande inte fattat de formella besluten med ställningstaganden.

När remissvaren inkommer till Regeringskansliet kommer vi att studera dem, och vi kommer att utgå från de målsättningar och principer som vi har gett uttryck för i kommittédirektivet till Indelningskommittén. Vi kommer inte att ha någon förhastad process. Vi vet ju att den här frågan har diskuterats länge.

Vi vet att vi har allvarliga utmaningar inom sjukvården, och det kanske oroar mig mest i denna debatt. Det verkar som att det inte finns en vetskap i den moderata riksdagsgruppen om vilka allvarliga utmaningar vi har inom sjukvården, inte minst vad gäller sjukvårdens finansiering.

Jag undrar om det skulle behövas en debatt om SKL:s senaste ekonomirapport, eller om vi skulle behöva studera kostnadsutvecklingen för sjukvården och konstatera att vi behöver diskutera hur vi jobbar med kontinuerliga strukturomvandlingar i den offentliga sektorn.

Svensk offentlig förvaltning är effektiv för att den har haft förmågan att ständigt moderniseras och utvecklas. Svensk offentlig förvaltning är effektiv för att utgångspunkten för organisatoriska beslut har varit att varje krona som slösas bort av stat, kommuner och landsting är en stöld från folket. Då kan vi inte med hänvisning till strukturer som skapades utifrån de behov som fanns på 1600- och 1700-talen stoppa nödvändiga förändringar som har till syfte att säkerställa likvärdigheten i sjukvården.

Herr talman! Jag måste medge att tonen gentemot kommun- och landstingspolitiker oroar mig. Det här är människor som dagligen ansvarar för driften av sjukvården och de sociala tjänsterna i vårt land. Vi lever i ett land som har kommunaliserat stora delar av välfärdsverksamheterna, och det har visat sig vara en effektiv och välfungerande modell – den svenska välfärdsmodellen, den decentraliserade välfärdsmodellen. Jag har i ärlighetens namn aldrig förstått den moderata rädslan för den regionala nivån.

Herr talman! Jag har stor respekt för företrädarna för Sveriges Kommuner och Landsting. Jag har stor respekt för dem som sliter i verksamheterna i landstingen varje dag. Jag har också stor respekt för dem som fattar besluten i Landstingssverige. Därför avser jag att invänta och studera remissvaren, inte bara från företrädarna för Sveriges Kommuner och Landsting utan också från professionsorganisationerna. Låt oss studera hur professionerna inom sjukvården resonerar kring detta förslag innan vi avfärdar det!

Och låt oss vara ärliga gentemot medborgarna! Om ni är mot den regionala nivån, erkänn det! Berätta om detta för medborgarna! Men berätta också att denna fråga har diskuterats sedan slutet av 60-talet!

Anf. 125 LENA ASPLUND (M):

Herr talman! Jag tackar statsrådet Shekarabi. Men jag saknar fortfarande svaren på mina frågor.

Statsrådet säger att han inte gillar tonen vi har mot landstings- och kommunpolitiker. Men det handlar inte om det. Det handlar inte om landstings- och kommunpolitiker. När vi frågar om folklig förankring svarar statsrådet att man har varit ute och pratat med kommun- och landstingspolitiker. Det har ingenting med någon ton att göra, utan det handlar om den folkliga förankringen.

Vi hörde Jenny Petersson berätta om en Sifundersökning och säga att det var sex av tio i hennes region som tyckte att storregioner är en dålig idé. I samma Sifundersökning var 60 procent av de tillfrågade i norra Sverige emot ett Stornorrland. Det är det här jag menar när jag pratar om folklig förankring. Det har ingenting med kommun- och landstingspolitikerna att göra, speciellt inte kommunpolitikerna, utan det har med fru Andersson i Junsele att göra. Det har att göra med människors osäkerhet

och rädsla för att få väldigt långt till vården. Det är, som statsrådet Wikström säger, kanske så att det blir lättare att stänga små akutsjukhus, för då kan man sitta någon helt annanstans och ta beslutet och gömma det på storregionnivån.

Och det handlar inte om att vi skulle vara rädda för regioner. Det handlar om att vi är rädda för enormt stora regioner.

Där jag och mina väljare bor handlar det om en region som till ytan skulle bestå av halva Sverige. Man kan undra hur någonting blir bättre av det.

I det svar jag fick på min skriftliga fråga om regioner skrev statsrådet att det här är bra för kvalitet och patientsäkerhet. Då undrar jag: Vad har det med regionförstoringen att göra? Vi har redan våra universitetssjukhus. Uppe hos oss i Norrland är det Umeå universitetssjukhus. Det blir ingen förändring av det bara för att man klumpar ihop politiken till en stor region där besluten kommer mycket längre från medborgarna.

Uppe i mitt län, och speciellt i min hemkommun Sollefteå, pågår nu en stor debatt om akutsjukhusets vara eller icke vara. Det vet nog de flesta, för det har tagits upp i riksmidierna. I somras stängde man den akuta kirurgin och ortopedin. Under sex veckor har det varit stängt, och under tiden har det kommit 25–30 avvikelserapporter. Det har varit väldigt mycket ambulanstransporter. Man har fått hyra in flera ambulanser. Är det så det ska fungera med vår vård framöver?

Jag tror på nära vård där människorna bor och är. Det handlar om trygghet för fru Andersson i Junsele, herr Pettersson i Burträsk eller någon annan. Det handlar om att man är så nära som möjligt. Då har vårdcentralen absolut en viktig funktion. Men det handlar inte om högspecialiserad vård, för den finns redan i dag på våra universitetssjukhus. Frågan är om inte riktigt högspecialiserad vård kanske borde finnas på ännu färre ställen, för den ska nog inte utföras på alltför många ställen. Den vården kräver man ju inte speciellt ofta som vanlig medborgare. Med tur kommer man aldrig att behöva den vården, men en del människor behöver den emellanåt, och då kanske man kan resa till exempelvis Uppsala eller Lund.

Det här handlar dels om nära folklig förankring, dels om trygghet. Det är säkert så som statsrådet Wikström säger, att det handlar om att stänga akutsjukhus. Jag tycker inte att det går ihop med Socialdemokraternas tal om solidaritet, för då brister solidariteten med vissa delar av landet.

Anf. 126 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Jag tror att Ardalan Shekarabi missuppfattade mig. Jag är för en regionalisering av Sverige. Jag tycker absolut att fler län borde bli regioner och att fler borde ansöka om det. Men de ska göra det själva, i stället för att regeringen lägger in ett län i någon region. Jag är absolut för regionalisering. Det är någonting positivt.

Det lät som att Ardalan Shekarabi menade att vi moderater inte skulle förstå att svensk hälso- och sjukvård står inför flera utmaningar. Själv sitter jag i socialutskottet och kan absolut bekräfta att sjukvården står inför stora utmaningar. Men man ska hålla två tankar i huvudet samtidigt. Svensk hälso- och sjukvård ligger i topp när man jämför kvalitet och kostnadseffektivitet. Det visar SKL, som statsrådet hänvisat till flera gånger, i sin jämförelse av sjukvården i EU-15 exklusive Grekland plus Norge och USA. Detta visar att vi ändå ligger i topp, men har stora utmaningar.

Ansvarskommittén, som Ardalan Shekarabi hänvisar till, menar att varje region bör ha ett regionsjukhus eller en institutionaliserad samverkan med en region som har det. Den idén tycker jag har passerat bästföredatum. Vårdens mest kostsamma och komplicerade åtgärder koncentreras redan i dag till ett fåtal sjukhus, och även de största regionerna och landstingen behöver i dag samarbeta över gränserna.

Roland Gustbée var inne på jämförelser som visar att det är Jönköping, Kalmar, Kronoberg, Östergötland och Halland som ligger i topp i olika mätningar, inte storregionerna. Om det är så som statsrådet anser borde ju de storregioner som vi har i dag ligga i topp, men så är inte fallet. Det finns inga belägg för att vårdkvalitet, patientsäkerhet eller effektivitetskrav skulle öka för att man får stora landsting eller regioner.

Däremot tror jag som hallänning definitivt att det fortfarande krävs samarbete, både norrut med Västra Götaland och söderut med Skåne samt även internationellt.

Det är patientunderlaget och patientsäkerhet som ska styra. Det finns kanske inte tillräckligt med underlag för vissa operationer ens i Sverige. Där behöver vi samarbeta i Norden och med övriga länder. Att säga att jag som moderat är emot regionalisering är fel. Jag är positiv till det. Att säga att jag inte förstår hälso- och sjukvårdsutmaningarna är också direkt felaktigt.

Jag har ställt en fråga. Jag förstår att du väntar på remissvaren. Men under tiden undrar jag: Vad gör ministern för att, som Lena Asplund var inne på, förbättra den folkliga förankringen innan beslut om storregioner fattas? Vad kommer du att göra? Det var en av mina frågor.

Anf. 127 ROLAND GUSTBÉE (M):

Herr talman! Jag är väl medveten om sjukvårdens ekonomi. Det är en utmaning i många regioner. Men det finns ingenting som pekar på att den skulle vara lättare i de stora regionerna, åtminstone inte i den landsända, södra Sverige, som jag verkar i. Region Skåne har tampats med stora ekonomiska problem liksom andra mindre. Vi ligger ändå i dag i den bättre halvan av kostnaderna för sjukvården i landet.

Jag har inga problem med att ha förtroende för landstingspolitiker. Det är första gången vi träffas. I söndags lämnade jag uppdraget som vice ordförande i Hälso- och sjukvårdsnämnden i Kronobergs län. Jag är ganska mycket i själen en landstingspolitiker, och jag har förtroende för mina kollegor där.

Att remissvaren inte har kommit in kan jag förstå. I förrgår fattade vår region sitt beslut. Det var nästan enhälligt. Det var sju av åtta partier som avvisade en större region. Det var ett parti som ville hålla en liten dörr öppen, och det var Miljöpartiet. Även ministrerns eget parti var emot i detta fall.

Anf. 128 ERIK BENGTZBOE (M):

Herr talman! Utmaningarna är otvivelaktigt stora. Det gäller inte minst att möta behoven av en högspecialiserad vård. Det är därför som vi har regional samverkan och samarbetar över olika länsgränser. Det är också därför vi har nationella kompetenscenter och universitetssjukhus. Det är någonting vi ska fortsätta att utveckla. Om vi tittar på de stora regionerna som redan är sammanslagna är det kanske inte direkt effektivitetsvinster

och en extremt välfungerande högspecialiserad vård som utmärker dem som en följd av det.

Länsstyrelserna behöver också en ökad specialisering, och där finns behov av att göra förändringar. Det är därför det är så synd att den här processen är så förhastad. Ministern står och säger att det inte är någon förhastad process. Samtidigt har vi en situation där flertalet landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige som inte ens hinner sammanträda innan remisstiden går ut.

Jag träffar landstings- och kommunpolitiker som känner sig överkörda och som uppgivet säger: Det är ingen som lyssnar på oss. Vi får likväl ta den frågan i riksdagen. Det är ändå ni som bestämmer. Det spelar ingen roll vad vi tycker. Är det den typen av signaler man vill skicka till sina egna partivänner runt om i landet? Är det vad man tycker är en välförankrad process som inte är förhastad där väljarna inte känner sig åsidosatta eller överkörda?

Den här frågan har, såsom ministern påpekar, mycket väl diskuterats länge. Men det är först nu det finns ett konkret förslag där man ska gå från ord till handling och göra förändringar. Det är först nu det finns ett konkret förslag man kan analysera och se vilka konsekvenser det kommer att få.

Indelningskommitténs förslag har allvarliga brister inte minst när det gäller demokratispekten. Det finns ingen analys av hur det stora avståndet mellan väljare och förtroendevald kommer att påverka regionerna. Lena Asplund redogjorde förtjänstfullt för att region Norrland kommer att utgöra halva Sverige i yta.

Hur leder det till en decentralisering och närhet? Hur ska det vara möjligt för människor att över huvud taget vara fritidspolitiker i den organisationen? Det finns en risk att det totalt eroderar den lokala demokratin. Det vägrar man att se och analysera. Det är förhastat.

Anf. 129 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Tack för alla inlägg från riksdagsledamöterna.

Herr talman! När Sveriges regering och riksdag började diskutera en decentralisering av välfärden i slutet av 60-talet var det uppenbart att man för att kunna decentralisera välfärdsverksamheter var tvungen att skapa bärkraftigare och robustare kommuner. Det ledde till kommunreformen. Det kan låta paradoxalt, men det var kommunreformen som möjliggjorde en decentralisering av välfärden.

Utan bärkraftiga och robusta kommuner kunde inte beslut och verksamheter flyttas från den statliga nivån till den kommunala nivån. Redan då utgick makthavarna från att man för att kunna skapa kommunala enheter som kunde bedriva en effektiv och likvärdig välfärdsverksamhet behövde ha ett visst brukarunderlag i kommunerna. Målsättningen var att kommunerna skulle ha minst 8 000 i invånarantal utifrån de förutsättningar och det kommunala åtagande som då fanns.

När det gäller landstingen genomfördes aldrig en landstingsreform i Sverige trots att sjukvården har byggts ut under de senaste decennierna och det offentliga åtagandet på detta område har utvidgats. Dessutom har också kollektivtrafiken och de regionala utvecklingsprocesserna regionaliserats och därmed flyttats till den landstingskommunala nivån.

Till skillnad från resten av landet har dock storstäderna och områden runt storstäderna fått möjlighet att skapa större regioner. Med ett större

brukarunderlag får man förutsättningar att kunna jobba med en effektiv sjukvård som håller hög kvalitet. Vi kan stå och diskutera detta och tycka olika saker. Men den här frågan är välutredd.

I flera olika statliga utredningar ser vi att det finns fakta som visar att vi behöver ett visst brukarunderlag också inom sjukvården för att kunna garantera en hög kvalitet och en likvärdighet i hela landet. Det brukarunderlaget har inte dagens landsting. Det är en av anledningarna till varför vi anser att vi behöver jobba med en regionreform och en regionalisering för att på sikt kunna säkra kvaliteten och likvärdigheten inom sjukvården.

Under processen har också erfarenheterna från jämförbara länder studerats. Vi har tagit del av de danska erfarenheterna med den danska regionreformen. Vi har tagit del av erfarenheterna från Norge med sjukvårdsregionerna i Norge. Vi har nära kontakt med våra vänner i Finland som just nu genomför en regionreform där ansvaret för sjukvården och socialtjänsten flyttas från kommunerna till en ny regional nivå.

Erfarenheterna från jämförbara länder visar att ett större brukarunderlag innebär att enheter som ansvarar för sjukvården har bättre förutsättningar att jobba med effektivitet och att höja kvaliteten. Det betyder inte att en regionreform i Sverige kommer att lösa alla de utmaningar vi har inom sjukvården, verkligen inte. Det vill jag understryka. Vi måste jobba med många olika strukturella reformer inom den offentliga sektorn.

Framför allt måste vi jobba med att ge professionerna inom sjukvården rätt förutsättningar. Det är därför arbetet i tillitsreformen en viktig del av arbetet med att skapa en organisation och en styrning som gör sjukvården likvärdig och högkvalitativ i framtiden. Det är bakgrunden till regionreformen. De specifika frågorna får vi återkomma till efter remissbehandlingen.

Anf. 130 LENA ASPLUND (M):

Herr talman! Jag ger upp. Jag kommer inte att få något svar på mina frågor. Statsrådet Shekarabi säger "brukarunderlag". Det är ett ord som jag inte gillar. För mig är det människor av kött och blod, sådana som oss som står här. Det är inte något "brukarunderlag". Att säga det är byråkrati. Det är människor det handlar om.

Det handlar också om människor när vi talar om dem som arbetar i vår sjukvård. Det är sjuksköterskor, undersköterskor, läkare och biomedicinska analytiker. Jag har jobbat i över 20 år inom vården som biomedicinsk analytiker varav väldigt många år på Laboratiemedicin i Sollefteå.

Aldrig någonsin frågade vi oss och sa: Det blir nog bättre för oss om de som bestämmer kommer längre från oss. Då hette det inte SKL, utan då var det renodlat för landstinget. Om man hade frågat mina arbetskamrater vad de gör hade de ryckt på axlarna och undrat.

Det man ville var i stället att besluten ska komma närmare så att man kan vara med och påverka sin arbetssituation ordentligt. Det är samma sak med demokratiaspekten, som Erik Bengtzboe så väl talade om. Hur blir det bättre för fritidspolitiker? Det blir inte bättre. Det kommer att vara mycket svårare att vara fritidspolitiker i den här regionen om man bor i Sveg och ska åka till det ställe man nu hamnar i, Umeå eller någon annanstans.

Statsrådet tar upp Danmarks erfarenhet. Om vi lägger Danmark på Norrlands yta kommer det att vara en liten plutt. Avstånden är för stora. Jag skulle inte ha stått här och diskuterat frågan om vi hade talat om en region som hade bestått av Västernorrland och Jämtland. Då hade det varit rimliga avstånd. Men ett Stornorrland gagnar ingen – inte någon alls.

Anf. 131 JENNY PETERSSON (M):

Herr talman! Ardalan Shekarabi talar om 60-talet och vad som ledde fram till kommunreformen. Det får kanske bli en annan fråga i framtiden från mitt håll: Varför såg man inte över kommunerna och började i ett annat perspektiv?

Jag har som sagt stor respekt för att ni väntar på remissvaren innan ni tar ställning. Jag tycker att det är bra med förankring. Jag kan bara upprepa vad Halland tycker om detta: Sex av tio i Halland tycker att det här är ett dåligt förslag. Färre än två av tio tycker att det är ett mindre bra förslag. Det ser ungefär likadant ut över stora delar av landet.

Det gör mig orolig att man inte tar det hela på stort allvar när man har kritiska medborgare; i fler än 19 av 21 län är antalet kritiska större. Jag tycker att det är oroande, och jag har aldrig tyckt om när man kommer med ett von-oben-perspektiv.

Jag ser fram mot ert uttalande efter det att remisstiden har gått ut. Vi kommer att fortsätta att mötas här i kammaren.

Anf. 132 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Herr talman! Tack, alla riksdagsledamöter som har deltagit i denna debatt! Jag har stor respekt för era åsikter i frågan. Det här är ingen lätt fråga. Men det råder ingen tvekan om att vi måste vidta strukturella åtgärder för att säkra en likvärdig sjukvård av hög kvalitet i hela landet. Man kan ha olika inriktningar på reformarbetet, men vi är övertygade om att en regionalisering av Sverige inte bara gynnar sjukvården utan också bidrar till en hållbar och likvärdig utveckling i hela vårt land på andra områden.

Jag ska erkänna att jag inte heller efter denna debatt förstår den moderata rädslan för regionalisering och den decentraliserade välfärdsmodellen. Vi får nog anledning att fortsätta denna diskussion. Men det är viktigt att komma ihåg en sak när det gäller de människor av kött och blod som Lena Asplund talar om och som vi båda vill ska ha rätt till god sjukvård: Deras sjukvård blir inte bättre av att vi förnekar att vi har begränsade resurser och att vi har en skyldighet som politiker att fatta beslut som innebär att vi anpassar den offentliga sektorns organisation och struktur till de behov som finns i dagens samhälle så att vi kan använda resurserna så effektivt som möjligt.

Om vi misslyckas med detta, och om vi får en utveckling där den offentliga sektorn blir ineffektiv kommer inte heller medborgarna att få den sjukvård av hög kvalitet som de bör ha rätt till. Därför kräver en likvärdig sjukvård som är nära människorna och som finns närvarande med hög tillgänglighet i hela landet ständiga moderniseringar och strukturförändringar. Detta får vi fortsätta att diskutera.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 17 Svar på interpellation 2015/16:774 om bristen på studentbostäder

Anf. 133 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Ola Johansson har frågat mig när jag och regeringen kommer att ta berörda tillkännagivanden i beaktande och följa upp dem samt genom vilka regelförenklingar och incitament jag och regeringen kommer att se till att fler studentbostäder byggs. Jag anser, precis som Ola Johansson, att det är mycket angeläget att det finns bostäder för dem som vill studera.

Trots en generellt omfattande bostadsbrist tycker jag att det ser hoppfullt ut när det gäller studentbostadsbyggandet. Det totala antalet färdigställda studentbostäder för 2015 uppgick till knappt 2 400. Kommunerna bedömer i årets bostadsmarknadsenkät att det kommer att påbörjas 4 000 studentbostäder i år och 6 000 studentbostäder under 2017. Mot bakgrund av att studentbostadsbeståndet består av ca 86 000 bostäder är detta ett väsentligt tillskott.

Nuvarande byggtakt kan även ställas i relation till att det under åren 2008–2013, när vi hade ett läge med mycket stora ungdomskullar som kom in till högskolorna, påbörjades knappt 500 studentbostäder per år. Just nu, när byggtakten på studentbostäder är hög, minskar åldersgruppen 19–24-åringar under några år framöver enligt SCB:s befolkningsprognos. Även om studenterna inte är någon alldeles homogen grupp finns en majoritet av studenterna i just denna åldersgrupp. Minskade ungdomskullar leder till något lägre efterfrågan på studentbostäder.

Jag går nu över till regelverket. Så sent som i juli 2014 ändrades Boverkets byggregler, BBR, med inriktning på att underlätta byggande av mindre bostäder avsedda för bland andra unga och studerande. Det är numera möjligt att samutnyttja ytor för olika funktioner i bostaden, vilket möjliggjort flexibla planlösningar och mindre studentbostäder utan att göra avkall på tillgängligheten. Med nuvarande regelverk är det möjligt att bygga studentbostäder om 16 kvadratmeter. Boverket konstaterar att flertalet studentbostäder som påbörjats sedan ändringen trädde i kraft trots detta är på 20–25 kvadratmeter, kanske för att just dessa bostäder efterfrågas mest av studenter.

Med anledning av tillkännagivandet om minskade tillgänglighetskrav för studentbostäder gav regeringen Boverket i uppdrag att utreda konsekvenserna av att undanta studentbostäder från kraven på tillgänglighet. Boverket inkom i somras med en rapport i ärendet som nu bereds inom Regeringskansliet. Boverket har även fått i uppdrag att utvärdera bullerförordningen med anledning av tillkännagivandet. Boverket kommer in med en delrapport om detta till årsskiftet.

Regeringen ser allvarligt på den stora bostadsbrist som nu råder i stora delar av landet och satsar därför brett på åtgärder för att öka bostadsbyggandet och bättre utnyttja det befintliga bostadsbeståndet. I juni lanserade regeringen ett 22-punktsprogram i detta syfte. Bland åtgärderna i programmet återfinns bland annat en översyn av Boverkets byggregler. Dessa åtgärder gagnar alla på bostadsmarknaden, även studenter.

Det sedan tidigare aviserade investeringsstödet för hyresbostäder omfattar även bostäder för studenter. Stödet blir ett tydligt incitament för studentbostadsbyggande.

Mot denna bakgrund är det inte just i nuläget aktuellt att gå fram med förslag till ytterligare regeländringar och ytterligare incitament specifikt för studentbostäder.

Anf. 134 OLA JOHANSSON (C):

Herr talman! Det är bra att det blev ett ganska mångordigt svar på mina rätt korta frågor. Det är bra därför att det här är en aktuell fråga, och det är viktigt att den belyses inte bara nu utan hela tiden.

Sveriges förenade studentkårer, SFS, granskar varje år bostadssituationen i landets studentstäder inför terminsstarten. Deras rapport utgavs för några dagar sedan, och i den har de med grön färg markerat vilka städer som kan erbjuda ett tryggt boende inom en månad. Med tryggt boende menas att det är ett förstahandskontrakt som varar under hela studietiden. Av 33 granskade studieorter är det bara 6 som får godkänt, det vill säga grönt.

Med gult markeras vilka städer som kan erbjuda ett boende men behöver en hel termin på sig för att få fram det. Det är 16 städer, däribland Halmstad som ligger i min egen valkrets Halland.

De röda kommunerna är de som inte kan erbjuda ett boende under hela höstterminen, och de är nu 11 till antalet. Bland dem finns Göteborg, och även Malmö, där Peter Erikssons partikamrater i Miljöpartiet styr. I Göteborg får man i värsta fall vänta i upp till fyra och ett halvt år om man har tänkt sig att bo intill exempelvis Chalmers eller Göteborgs universitet.

Naturligtvis är det glädjande om det stämmer att det påbörjas fler studentbostäder nu än det gjorde 2015. Men det är ju en återspeglning av den utveckling med ett ökat bostadsbyggande som har pågått sedan 2012. Den tog fart sedan alliansregeringen avskaffade bostadssubventionerna, jobbade systematiskt och resultatinkänt med regelförenklingar och underlättade andrahandsuthyrningen.

Det är, som SFS påpekar, fortfarande ett stort problem med orter som gett grönt ljus till att öka antalet studieplatser trots att bostadssituationen är röd. Studenter måste då oroa sig över sin bostadssituation i stället för att plugga. I värsta fall tvingas de tacka nej till sin studieplats, blir offer för oseriös och svart andrahandsuthyrning eller behöver soffsurfa hemma hos kompisar.

Bostadsministern känner till problemen, och svaret förvånar ingen. Han är i gott sällskap med tidigare minister. Det jag tycker är tråkigt är att inte heller den här rödgröna ministern tar riksdagens tillkännagivande på fullt allvar. Ministern hänvisar främst till regelförenklingar som infördes under *vår* tid – de som gör det möjligt att bygga studentbostäder mindre än vad de behövde vara tidigare, det vill säga 16 kvadratmeter och där man kan samutnyttja ytor, som han nämner.

I övrigt hänvisar ministern till uppdrag som Boverket redan har fått och som nu ligger på Regeringskansliet och väntar på att bli skarpa förslag för fler bostäder åt studenter.

När det gäller buller måste vi uppenbarligen vänta ända till årsskiftet för att den förordning ska kunna genomföras som redan är utredd av alliansregeringen men som det aldrig beslutades om och som betyder att man

ska få lov att bygga studentbostäder också på platser där det kan vara bullernivåer på upp till 65 decibel. Riksdagen har faktiskt bett regeringen om att genomföra den förändringen.

Frågan om när tillkännagivandena tillgodoses besvaras inte. Ett besked har ministern gett, och det är att det inte finns några ytterligare förslag på gång för att förbättra studenternas bostadssituation.

Jag ställer frågan igen: När kan vi förvänta oss att regeringen på allvar tar tag i studenternas bostadssituation?

Anf. 135 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Frågan var: När kan vi förvänta oss att regeringen på allvar tar tag i studenternas bostadssituation? Det tycker jag är den riktiga frågan att ställa, så jag tackar för den, Ola Johansson.

Det är alldeles uppenbart, om man lyssnade på det svar jag gav förut, att det har hänt sedan vi bytte regering i Sverige. Den rödgröna regering vi har i dag har under sin korta tid på två år kunnat glädjas åt att vi ökar bostadsbyggandet kraftigt. Det tog fart ungefär i samma veva som den förra regeringen avgick.

Jag tror att det här hänger ihop med flera saker. Det har länge funnits ett underskott på studentbostäder, och jag tror att de som har bidragit till att det nu äntligen sker en förändring framför allt är studentorganisationerna själva. Jag tycker att det var bra att Ola Johansson tog SFS som ett exempel på det. De har arbetat målmedvetet och länge med att peka på dem som klarar av att ta sitt bostadsförsörjningsansvar och på dem som inte gör det. Nu har det burit frukt, men det handlar också om att vi faktiskt har politiker ute i de kommuner som det handlar om som nu äntligen de senaste åren har engagerat sig mer i de här frågorna och producerar studentbostäder. Också Akademiska Hus som är en statlig bostadsbyggnadsproducent producerar studentbostäder i en mycket större utsträckning än tidigare.

Man kan jämföra årets 4 000 påbörjade bostäder med 500 för några år sedan när den riktiga boomen var och antalet studerande ungdomar som kom till universitet och högskolor ökade kraftigt. Nästa år påbörjar vi 6 000 bostäder. Man kan alltså tala om en tiodubbling de senaste åren jämfört med hur det var under de år när den här förändringen borde ha gjorts men som man i stället undvek.

Går man in i de här frågorna i mer detalj är det också riktigt att en del kommuner sköter det här bättre och klarar av det. En del gör det inte. Det gäller också bostadsproduktionen i stort och inte bara studentbostäder. Därför ser jag det som en viktig uppgift för mig och för regeringen att samarbeta närmare med kommunerna i framtiden – den närmaste tiden och under den här mandatperioden – för att se till att de erfarenheter och kunskaper som har skapats i de kommuner som är bra på att bygga bostäder och på att planera och ha beredskap på det här området sprids vidare till de andra.

Det är en viktig del av mitt jobb i dag att ha ett nära samarbete med de kommuner som är duktiga på det här så att kunskapen kan spridas och att de kommunerna också gynnas på olika sätt. Det är skälet till att vi har infört den så kallade kommunbonusen och också har ett investeringsstöd för studentbostäder.

Herr talman! Det var lite grann det svar man kunde förvänta sig. Jag hoppas att ministern är tydlig med att den förändring som skedde med ökat bostadsbyggande, vilket i och för sig är otillräckligt, var en trend som påbörjades redan 2012. Man gick in i ett läge med högkonjunktur och låga räntor, vilket medför att det byggs mer. Det är glädjande, men det behövs mer.

Att jag lyfte fram just SFS i det här sammanhanget är, just som ministern säger, på grund av deras trägna arbete. Sedan har vi också studentbostadsföretagen som levererar de små lägenheter på 16 kvadratmeter som Alliansen möjliggjorde. Jag har själv besökt sådana i Lund, och det är det här som studenterna efterfrågar – någonstans att bo på egen hand.

Nu är det självklart inte enbart kommuner som ska anklagas, utan företagen, branschen, har sitt ansvar. Men vi i politiken har ju också ett ansvar eftersom vi skapar villkoren. Det är den typen av bostadspolitisk debatt som jag också ifrågasätter.

Ministern nämnde investeringsstödet. Ett och ett halvt år efter att man talade om att ett sådant här förslag skulle läggas fram finns fortfarande inte ett regelverk på plats. Ni regerade med Alliansens budget hela 2015, det ska erkännas. Men då hade ni väl gott om tid att utforma det här stödet. Varför finns det då inte ett stöd att söka, undrar den nyfikne. Branschen frågar inte efter det här. Man vill inte ha den typen av stöd.

SFS är hårda i sin dom över politiken både lokalt och nationellt. Vi skyller på varandra, säger de. Ministern använde i en tv-debatt ordet quickfix. Han är inte ensam om att ha använt det ordet i det här sammanhanget. Men jag tycker att det vi ser inte är en fix, utan det är en mix av trix.

22 punkter har regeringen presenterat med en översyn av byggreglerna som främsta förslag. Det är mestadels okontroversiella förslag.

Det är ett tunt lager spackel över en bostadsmarknad som skulle behöva reformeras i grunden, vilket är det vi efterlyser. Vi behöver en rejäl översyn av skatterna för att köpa, äga och sälja sin bostad. Vi behöver någonting som främjar rörlighet, skapar flyttkedjor och utrymme för unga familjer och studenter att få tag i en bostad.

Vi måste våga erkänna – även om det retar en del – att vi har en hyresmarknad som inte fungerar. Trösklarna är höga, och drivkrafterna för att ombilda hyresrätter till bostadsrätter är starkare än för att nyproducera. Vi behöver fortsätta förändra regelverket, inte minst plan- och bygglagen, så att fler beslut kan fattas lokalt och så att möjlighet ges att gå vid sidan av omständliga planprocesser.

Byggandet ökar. Förhoppningsvis får studenterna ta del av den utvecklingen. Regeringens ansikte räddas av demografin de närmaste åren. Det är kanske bra för regeringen. Men de studenter som saknar bostäder undrar fortfarande vad regeringen har för avsikt att göra. Jag undrar också.

När vi talar om studenter och bostäder vill jag understryka vad jag hör från kommuner, byggbransch och myndigheter. Ministern har också varit inne på det, nämligen att kompetensbrist lurar runt hörnet. För att lösa det behöver vi utbildningsplatserna. Vi behöver unga som söker sig till de utbildningarna. Vi behöver också bostäder åt dem som söker sig till arkitektutbildningar eller som vill bli lantmätare eller byggnadsingenjörer. Vi behöver uppgradera yrkesutbildningarna. Det kanske är en avvikelse från ämnet, herr talman. Men det handlar om studieplatser och studentbostäder.

Herr talman! Jag saknar en ambition. Jag saknar en tydlig linje. Bristen på studentbostäder är bara ett symtom på brister som finns på hela bostadsmarknaden.

Anf. 137 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Ola Johansson saknar en ambition. Jag ska tala om vad den är. Den är att se till att det kommer att byggas bostäder i Sverige, så att vi löser den bostadsbrist som finns.

Det är ingen liten utmaning. Vi har under 20 års tid byggt mindre än vad som behövts för att möta befolkningstillväxten, för att klara av att ge bostäder, tak över huvudet, åt alla dem som kommer till Sverige och åt alla ungdomar som växer upp och vill ha egna bostäder. Det har varit ett växande problem under mycket lång tid. Under den perioden har vi producerat i genomsnitt 25 000 bostäder per år. Det borde ha varit många fler. Det är bakgrunden till Boverkets senaste prognos, som visar att vi skulle behöva bygga 710 000 bostäder fram till 2025.

Men till skillnad från vad som hände under de tidigare regeringarna byggs det faktiskt i Sverige nu. Det byggs mer i Sverige nu än vad som har byggts under 40 år. Jag är väldigt glad och stolt över att kunna säga att Sverige faktiskt fungerar. Vi har inte fastnat i en situation där vi inte klarar av att hantera problemen.

Nu bygger vi mer än på väldigt länge. Skälen till det är flera. Vi har extremt låga räntor. Det bidrar till investeringar i landet. Men kommunerna, som har bostadsförsörjningsansvaret, tar också det ansvaret i större utsträckning än tidigare. Och regeringen har visat, i större i utsträckning än tidigare, att vi tycker att det ska byggas, att det behövs byggas och att vi är beredda att satsa på ett ökat byggande av statliga gemensamma resurser.

Jag tror att den inriktningen, den ambitionen, har varit jätteviktig för att kommunerna ska våga satsa och för att företagen ska våga tro på att det nu är rätt läge att satsa och bygga. Det är en skillnad.

Jag tror att många som lyssnar på debatten om bostadsfrågorna, bostadskrisen och bostadsbristen lätt kan bli lite förvirrade. Det är många olika argument och skäl som tas upp. När jag tillträdde, för bara några månader sedan, var huvudargumenten från oppositionen att det var stora problem med regelverket, att det var för många överklaganden, att byggprocesserna tog för lång tid, att detaljplanerna tog för lång tid och att kommunerna inte ställde upp. Man sa: Det här är en jättestor kris.

Nu har regeringen tagit ordentliga beslut för att förändra den situationen. Jag och Magdalena Andersson höll en presskonferens vid midsommar. Vi ska korta ned tiderna, öka effektiviteten och få ned kostnaderna för bostadsbyggande. Men då går debatten över i en annan riktning. Nu är det andra problem som ska hanteras i stället. Jag förstår det. Det är klart att man, när vi gör någonting åt det hela, måste fortsätta argumentera i en annan riktning.

Anf. 138 OLA JOHANSSON (C):

Herr talman! Det är i slutanförendet man ska reflektera fritt.

Centerpartiet tror på det kommunala självstyret. Regeringens uppfattning att kommunerna nu tar sitt ansvar är glädjande. Den politik som vi strävar efter hela tiden är att statsmakterna inte ska peka med hela handen

och säga: Här ska ni bygga si och så många bostäder. Jag stöder tanken att det ska vara ett kommunalt beslut. Men en av de 22 punkter som regeringen presenterade går ut på att tvinga kommunerna att bygga bostäder. Jag tror inte att det är rätt väg.

Två tredjedelar är dock okontroversiella. De skulle lätt kunna passera riksdagen. Jag vågar påstå att en handfull av förslagen är sådant som Alliansen endera har drivit tidigare och försökt få igenom men där vi har fått riksdagsmajoriteten, med stöd av Sverigedemokraterna, emot oss eller sådant som har funnits med i våra tillkännagivanden. Jag ser det som positivt att regeringen sätter upp förslag som har beretts och utretts tidigare på sin lista.

Det stämmer att byggnivåerna, vid den tid då jag inledde min bana som bostadspolitiker på nationell nivå, var alltför låga. Detta hänger, som ministern säger, kvar från den tid då vi förlitade oss på subventioner. Den ryckighet som olika former av investeringsstöd skapar för byggbranschen är den stora sjuka som vi fortfarande lever med. Den riskerar också att återuppväckas i och med att man planerar att införa ett sådant investeringsstöd.

Företrädaren för den röda sidan på den tiden sa att behovet var 40 000 studentbostäder. Nu är behovet 90 000. Ja, vi har en stor uppgift framför oss.

Anf. 139 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Vi har en stor uppgift framför oss, men vi börjar inte längre från noll. Nu är Sverige faktiskt igång. Byggföretagen jobbar för fullt. Den nya situationen innebär snarare att vi måste börja med att titta på det som Ola Johansson tog upp i sitt förra inlägg, nämligen: Klarar vi av arbetskraftsfrågorna och kompetensen? Finns det handläggare ute i kommunerna som kan hantera den snabba ökningen av ärenden? Finns det folk på Lantmäteriet? Det är inte alltid som man klarar av dessa saker.

Finns det ingenjörer, specialister och hantverkare som gör att vi klarar bostadsutmaningen? Det är huvudfrågan, och det är därför som jag har tillsatt två samordnare som ska komma med förslag om hur vi långsiktigt ska klara kompetensfrågorna. De ska också på kort sikt lägga fram förslag redan före jul.

Ola Johansson säger: Visserligen innehåller 22-punktsprogrammet många frågor och punkter, men det är ju okontroversiella förslag.

Ja, men det är väl bra om vi lägger fram förslag som har möjlighet att gå igenom i riksdagen. De är ju inte genomförda. Man behöver göra saker som vi i många fall är överens om för att minska tiderna för planperioden, för att få bygglov snabbare, för att länsstyrelsen ska kunna prioritera byggande och bostadsförsörjning. Kommunerna ska kunna delegera fler beslut.

Det är mängder av sådant som du och jag är överens om. Det är väl bra att dessa ärenden kommer till riksdagen så att vi kan fatta beslut. Det ska vi inte vara ledsna för, utan vi ska vara nöjda med att vi inte måste kivas om alla förslag som kan göra saker och ting bättre.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 18 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Proposition
2016/17:9 Konkurrensskadelag

§ 19 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 13 september

2016/17:1 Samtal om höghastighetstågen

av *Per Klarberg* (SD)
till statsrådet *Anna Johansson* (S)

den 14 september

2016/17:2 Kilometerskatten

av *Saila Quicklund* (M)
till statsrådet *Sven-Erik Bucht* (S)

2016/17:3 Sanktioner mot Belarus efter valfusk

av *Birgitta Ohlsson* (L)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2016/17:4 Effektivisering av gränskontroller i Öresundsområdet

av *Mats Persson* (L)
till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2016/17:5 Kampen mot nätdroger

av *Cecilia Widegren* (M)
till statsrådet *Gabriel Wikström* (S)

2016/17:6 Undermålig räls som hotar arbetsmarknad och näringsliv

av *Erik Bengtzboe* (M)
till statsminister *Stefan Löfven* (S)

§ 20 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 14 september

2015/16:1545 Motorn till det nya Gripenplanet

av *Daniel Bäckström* (C)
till försvarsminister *Peter Hultqvist* (S)

2015/16:1546 Förhandlingarna kring Transatlantic Trade and Investment Partnership

av *Karin Enström* (M)
till statsrådet *Ann Linde* (S)

2015/16:1547 Energiskatt för mindre färjor och pendelfartyg
av *Anders Åkesson* (C)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:1563 Bevarande av minnet av varvsindustrin
av *Niklas Karlsson* (S)
till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:1564 Renodling av polisens arbetsuppgifter
av *Roger Haddad* (L)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:1565 Korrespondensgymnasiet i Torsås
av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2015/16:1566 Den kamerunska statens övergrepp mot den egna befolkningen
av *Birgitta Ohlsson* (L)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:1567 Försörjningsstödet och semesterresor utomlands
av *Mats Persson* (L)
till statsrådet Åsa Regnér (S)

2015/16:1568 Möjlighet till familjeåterförening
av *Johanna Jönsson* (C)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2015/16:1569 Strandskyddet
av *Caroline Szyber* (KD)
till statsrådet Peter Eriksson (MP)

2015/16:1570 Marockos kränkning av Västsaharas territorium
av *Lotta Johnsson Fornarve* (V)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:1571 Långa väntetider för vapenlicenser
av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2015/16:1560 Homa Hoodfar – iransk frihetsfånge
av *Kerstin Lundgren* (C)
till utrikesminister Margot Wallström (S)

2015/16:1561 Fördelning av biståndsmedel till regimnära organisationer
av *Birgitta Ohlsson* (L)
till statsrådet Isabella Lövin (MP)

den 15 september

2015/16:1554 Fler företag i Sverige
av *Margareta Cederfelt* (M)
till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2015/16:1553 Regelförenklningar för näringslivet
av *Margareta Cederfelt* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2015/16:1552 Nord Stream 2
av *Jonas Jacobsson Gjörtler* (M)
till miljöminister Karolina Skog (MP)

Prot. 2016/17:3
15 september

§ 21 Kammaren åtskildes kl. 16.10.

Sammanträdet leddes
av tredje vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.55 och
av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

TUULA ZETTERMAN

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om förändring i regeringens sammansättning.....	1
§ 3 Avsägelse.....	1
§ 4 Anmälan om ersättare.....	1
§ 5 Anmälan om kompletteringsval.....	2
§ 6 Anmälan om fördröjt svar på interpellation.....	2
§ 7 Anmälan om faktapromemorior.....	2
§ 8 Ärenden för hänvisning till utskott.....	3
§ 9 Svar på interpellation 2015/16:790 om ökad miljöhänsyn i skogsvårdslagstiftningen.....	3
Anf. 1 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	3
Anf. 2 JENS HOLM (V).....	4
Anf. 3 STINA BERGSTRÖM (MP).....	5
Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	6
Anf. 5 JENS HOLM (V).....	7
Anf. 6 STINA BERGSTRÖM (MP).....	8
Anf. 7 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	8
Anf. 8 JENS HOLM (V).....	9
Anf. 9 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	9
§ 10 Svar på interpellation 2015/16:731 om fas 3.....	10
Anf. 10 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	10
Anf. 11 JENNY PETERSSON (M).....	11
Anf. 12 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	12
Anf. 13 JENNY PETERSSON (M).....	13
Anf. 14 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	14
Anf. 15 JENNY PETERSSON (M).....	15
Anf. 16 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	15
§ 11 Svar på interpellation 2015/16:762 om arbetsmarknaden för utrikes födda.....	16
Anf. 17 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	16
Anf. 18 FREDRIK MALM (L).....	17
Anf. 19 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	18
Anf. 20 FREDRIK MALM (L).....	19
Anf. 21 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	20
Anf. 22 FREDRIK MALM (L).....	21
Anf. 23 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	21
§ 12 Svar på interpellation 2015/16:775 om kommunplaceringar.....	22

Anf. 24 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	22
Anf. 25 FREDRIK SCHULTE (M)	22
Anf. 26 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	23
Anf. 27 FREDRIK SCHULTE (M)	24
Anf. 28 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	25
Anf. 29 FREDRIK SCHULTE (M)	25
Anf. 30 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	26
§ 13 Svar på interpellation 2015/16:780 om underlag för en ny bro över Södertälje kanal	26
Anf. 31 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	26
Anf. 32 ROBERT HALEF (KD).....	27
Anf. 33 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	28
Anf. 34 ROBERT HALEF (KD).....	28
Anf. 35 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	29
Anf. 36 ROBERT HALEF (KD).....	30
Anf. 37 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	30
§ 14 Svar på interpellationerna 2015/16:638 och 764 om regionindelning	31
Anf. 38 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	31
(forts. § 16).....	32
Ajournering.....	32
Återupptagna förhandlingar	32
§ 15 Frågestund	33
Anf. 39 FÖRSTE VICE TALMANNEN	33
<i>Sverige och Nato</i>	<i>33</i>
Anf. 40 LENA ASPLUND (M)	33
Anf. 41 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	33
Anf. 42 LENA ASPLUND (M)	33
Anf. 43 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	34
<i>Vinster i välfärden.....</i>	<i>34</i>
Anf. 44 HELENA LINDAHL (C).....	34
Anf. 45 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	34
Anf. 46 HELENA LINDAHL (C).....	34
Anf. 47 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	35
<i>Sfi-lärare och Lärarlönelyftet.....</i>	<i>35</i>
Anf. 48 ERIK BENGTZBOE (M)	35
Anf. 49 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	35
Anf. 50 ERIK BENGTZBOE (M)	35
Anf. 51 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	36
<i>Privata företag i välfärden</i>	<i>36</i>
Anf. 52 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L).....	36
Anf. 53 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	36
Anf. 54 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L).....	36
Anf. 55 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	37

<i>Nedläggningen av Riksställningar</i>	37	Prot. 2016/17:3
Anf. 56 OLOF LAVESSON (M)	37	15 september
Anf. 57 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	37	-----
Anf. 58 OLOF LAVESSON (M)	38	
Anf. 59 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	38	
<i>Åtgärder mot skattefinansierad lönedumpning</i>	38	
Anf. 60 MONICA HAIDER (S).....	38	
Anf. 61 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	38	
Anf. 62 MONICA HAIDER (S).....	39	
<i>Tiggeriförbud</i>	39	
Anf. 63 KENT EKEROTH (SD).....	39	
Anf. 64 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	39	
Anf. 65 KENT EKEROTH (SD).....	40	
Anf. 66 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	40	
<i>Regionindelningskommitténs förslag</i>	40	
Anf. 67 LOTTA FINSTORP (M).....	40	
Anf. 68 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	40	
Anf. 69 LOTTA FINSTORP (M).....	41	
Anf. 70 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	41	
<i>Stöd till samlingslokaler</i>	41	
Anf. 71 OLA JOHANSSON (C).....	41	
Anf. 72 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	41	
Anf. 73 OLA JOHANSSON (C).....	42	
Anf. 74 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP).....	42	
<i>Försvarsmaktens framtid</i>	42	
Anf. 75 ROGER RICHTOFF (SD)	42	
Anf. 76 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	42	
Anf. 77 ROGER RICHTOFF (SD)	43	
Anf. 78 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	43	
<i>Statlig närvaro i hela landet</i>	43	
Anf. 79 MONICA GREEN (S).....	43	
Anf. 80 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	43	
Anf. 81 MONICA GREEN (S).....	44	
Anf. 82 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	44	
<i>Kommuners uppföljning vid offentlig upphandling</i>	44	
Anf. 83 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHANSSON (M)	44	
Anf. 84 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	44	
Anf. 85 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHANSSON (M)	45	
Anf. 86 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	45	
<i>Kravet på delårsrapporter för statliga myndigheter</i>	45	
Anf. 87 RASMUS LING (MP).....	45	
Anf. 88 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	46	

Anf. 89 RASMUS LING (MP)	46
Anf. 90 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	46
<i>SSU och demokratiska värderingar.....</i>	<i>46</i>
Anf. 91 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD)	46
Anf. 92 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	46
Anf. 93 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD)	47
Anf. 94 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	47
<i>Regeringens satsningar för att minska arbetslösheten</i>	<i>47</i>
Anf. 95 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M).....	47
Anf. 96 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	48
Anf. 97 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M).....	48
Anf. 98 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	48
<i>Militärt samarbete med andra länder</i>	<i>48</i>
Anf. 99 JOHAN BÜSER (S).....	48
Anf. 100 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	49
Anf. 101 JOHAN BÜSER (S).....	49
Anf. 102 Försvarsminister PETER HULTQVIST (S).....	49
<i>Matchningsproblemen på arbetsmarknaden</i>	<i>49</i>
Anf. 103 EVA-LENA JANSSON (S)	49
Anf. 104 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	50
Anf. 105 EVA-LENA JANSSON (S)	50
Anf. 106 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	50
<i>Regeringens jämställdhetspolitik.....</i>	<i>50</i>
Anf. 107 JENNY PETERSSON (M)	50
Anf. 108 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	51
Anf. 109 JENNY PETERSSON (M)	51
Anf. 110 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	51
<i>De kulturella och kreativa näringarna</i>	<i>52</i>
Anf. 111 PER-ARNE HÅKANSSON (S).....	52
Anf. 112 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	52
Anf. 113 PER-ARNE HÅKANSSON (S).....	52
Anf. 114 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	53
<i>Dagstidningarnas situation</i>	<i>53</i>
Anf. 115 BERIT HÖGMAN (S)	53
Anf. 116 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	53
Anf. 117 BERIT HÖGMAN (S)	53
Anf. 118 Kultur- och demokratiminister ALICE BAH KUHNKE (MP)	53
Anf. 119 FÖRSTE VICE TALMANNEN	54

§ 16 (forts. från § 14) Svar på interpellationerna 2015/16:638	
och 764 om regionindelning	54
Anf. 120 LENA ASPLUND (M).....	54
Anf. 121 JENNY PETERSSON (M).....	55
Anf. 122 ROLAND GUSTBÉE (M)	55
Anf. 123 ERIK BENGTZBOE (M).....	56
Anf. 124 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	57
Anf. 125 LENA ASPLUND (M).....	58
Anf. 126 JENNY PETERSSON (M).....	59
Anf. 127 ROLAND GUSTBÉE (M)	60
Anf. 128 ERIK BENGTZBOE (M).....	60
Anf. 129 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	61
Anf. 130 LENA ASPLUND (M).....	62
Anf. 131 JENNY PETERSSON (M).....	63
Anf. 132 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S)	63
§ 17 Svar på interpellation 2015/16:774 om bristen på	
studentbostäder	64
Anf. 133 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	64
Anf. 134 OLA JOHANSSON (C)	65
Anf. 135 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	66
Anf. 136 OLA JOHANSSON (C)	66
Anf. 137 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	68
Anf. 138 OLA JOHANSSON (C)	68
Anf. 139 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP)	69
§ 18 Bordläggning	70
§ 19 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	70
§ 20 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	70
§ 21 Kammaren åtskildes kl. 16.10.....	72